Det store bankindbrud i Bredgade

C. Andersen

C. Andersen

Det store bankindbrud i Bredgade

Kriminalfortælling
efter en dansk politimands oplevelser

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af C. Andersen: *Det store bankindbrud i Bredgade* er baseret på en original, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of C. Andersen: *Det store bankindbrud i Bredgade* is based upon a source in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1. Dahl & Co.s vekselererforretning

Axel Johnsen, medlem af det københavnske opdagelsespoliti, sad en formiddag i marts 1877 hjemme i sin privatlejlighed i Gothersgade, i færd med at gennemgå akterne i en større bedragerisag.

Han var endnu en ung mand og havde kun i to år været ansat ved opdagelsespolitiet. Men da han i dette tidsrum havde aflagt flere beviser på dygtighed, var der bestandig blevet betroet ham større opgaver, og han kunne nu når som helst vente at blive forfremmet til overbetjent.

Den bedragerisag, af hvilken han nu var optaget, var ikke særlig indviklet, og det stod ham klart, at det her ikke ville koste ham store vanskeligheder, at få bragt så meget materiale til veje, at det ville lykkes at få forbryderen, som allerede var anholdt, overbevist.

Pludselig blev han forstyrret i sit arbejde, ved at det ringede på døren. Hurtigt skød han papirerne til side og gik ud og lukkede op.

"Det er hr. Axel Johnsen, jeg taler med?" spurgte den besøgende.

"Ja!"

"Jeg kommer i anledning af en meget vigtig sag og ønsker at tale med Dem, uden at være udsat for at blive hørt af nogen uvedkommende."

Den unge opdager førte den besøgende ind i sit arbejdsværelse og anmodede ham om at tage plads. Hans gæst satte sig ned i sofahjørnet, og Johnsen tog ham nu nærmere i øjesyn, dog således, at han ikke mærkede det.

Det var en høj ung mand med et elegant ydre og med et noget bydende væsen. Der var noget uroligt og flakkende ved hans blik, som om han stadig søgte noget, eller som om han ikke formåede at fæste øjet bestemt på noget. En vis nervøsitet, der blandt andet gav sig udslag i, at han hele tiden, mens han sad, legede med guldkæden, kunne enten tyde på den travle forretningsmand eller den enerverede levemand.

"Hvormed kan jeg være Dem til tjeneste," spurgte Johnsen efter en stunds tavshed.

"Mit navn er Ernst Dahl," svarede den fremmede. "Jeg er kompagnon i min onkels vekselererforretning: Dahl & Co. Som det er tilfældet med de fleste vekselererfirmaer, hører det også med til vore forretninger at arrangere og modtage tegning af aktier. I går afsluttedes således aktietegningen til en ny dampskibslinje; der var større tilslutning end forventet, så at kassebeholdningen om aftenen i alt udgjorde 66.000 kr. Det var imidlertid blevet for sent til at sætte pengene ind i banken, og da vi desuden straks i morges havde en større udbetaling netop i anledning af den nye dampskibslinje, lod vi pengene, der væsentlig bestod i sedler, forblive i kassen."

"Hvor uforsigtigt!" indskød opdageren.

"Det vil jeg ikke sige," svarede Dahl. "Der har ofte ligget større summer over om natten, både på 10 og 20.000. Pengeskabet er af nyeste og absolut dirkefri konstruktion, og desuden er der

altid vagt i forretningslokalerne. Ikke desto mindre var skabet fuldstændig tømt, da kontoret åbnedes i morges."

"Var det brudt op med vold?"

"Nej, det var åbnet på aldeles naturlig måde, der var ikke spor af vold."

"Men vagten, havde han da ikke mærket noget?"

"Han blev i morges fundet blødende og bevidstløs; man havde ved et slag i hovedet strakt ham til jorden. Der blev naturligvis straks hentet en læge, og han blev også bragt til bevidsthed, men da jeg for en times tid siden gik hjemmefra, var han endnu ikke kommet så meget til sig selv, at han kunne forklare, hvad der var sket. Jeg gik straks op på politikammeret for at få anvisning på en dygtig opdager, som privat vil undersøge sagen. Det er os nemlig meget om at gøre, at tyveriet bliver holdt hemmeligt, i hvert fald til tyvene bliver opdaget. Vi har for nylig lidt et stort tab ved en fallit i udlandet, og hvis nu dette store tyveri rygtedes, kunne det nemt gøre vore klienter urolige, så at de trak de pengemidler, som de har betroet os til forvaltning, tilbage. På politikammeret blev jeg henvist til Dem som en af de dygtigste opdagere og kommer derfor nu for at spørge Dem, om De vil tage Dem af sagen."

"Ja, selvfølgelig vil jeg gerne tage mig af sagen," svarede Johnsen. "Men så snart jeg er kommet på spor efter tyvene, må sagen overgives til kriminel behandling. Har man mistanke til nogen af kontorpersonalet?"

"Nej."

"Hvem har nøglerne og er kendt med mekanismen til pengeskabet?"

"Min onkel og kassereren, Karl Blom. Jeg selv kender ganske vist mekanismen, men er ikke i besiddelse af nøgler til skabet."

"Kassereren, hr. Blom – –?"

"Er hævet over enhver mistanke. Han har været ansat ved forretningen i 14 år, og desuden udbad han sig og fik i forgårs en ferie på 8 dage, for at rejse hjem til sin familie i Jylland."

"Hm."

Den unge opdager tænkte sig en stund om. Sagen så unægtelig noget mysteriøs ud. Der var kun to, som var i stand til at åbne det omtalte pengeskab, og den ene af dem, principalen, skulle jo dog synes at være hævet over enhver mistanke, og den anden, kassereren, var det i hvert fald foreløbigt ikke muligt at kaste mistanken på, da han efter alt at dømme kunne bevise sit alibi. Men han kunne jo have haft hjælpere.

"Afleverede hr. Blom nøglerne til skabet, da han i forgårs forlod forretningen?"

"Nej! – Ja, det vil sige, han overgav mig nøglerne om eftermiddagen, men da min onkel allerede var taget hjem, og jeg derfor ikke vidste, hvor jeg skulle anbringe dem, leverede jeg ham dem tilbage igen en times tid senere og bad ham om at opbevare dem, til han kom tilbage. Jeg tænkte ikke den gang på, at pengeskabet skulle komme til at indeholde så store værdier den følgende dags nat, og hr. Blom kunne jo heller ikke ane noget om det."

Axel rejste sig op og gik nogle gange grundende frem og tilbage i værelset. Endelig standsede han foran Ernst og sagde:

"Ja, vi kommer ikke til noget resultat her. Lad os tage hen til forretningen for at forhøre nattevagten. Han må vel nu være

kommet så vidt til sig selv, at han kan afgive en forklaring."

Da de to unge mænd var kommet ned på gaden, tog de en droske og kørte hen til den store og velkendte vekselererforretning.

Inde i ekspeditionslokalet var der intet, som tydede på, at der var forefaldet en stor begivenhed. Forretningerne gik deres sædvanlige gang, kontoristerne sad ved deres pulte og skrev og folk gik ud og ind og blev ekspederede som sædvanligt.

Ernst førte opdageren gennem ekspeditionskontoret ind i kassererkontoret og derfra ind i chefens private kontor.

"Onkel," sagde han, da han var kommet herind, "her er en dygtig opdagelsesbetjent, som vil undersøge sagen."

Chefen for vekselererfirmaet, en mand i midten af halvtredserne med gråsprængt hår og stærkt markerede træk, der tydede på anstrengt og årelangt åndeligt arbejde, gik i den største ophidselse op og ned ad gulvet. Han havde et brev i hånden, og på skrivebordet lå tre nøgler.

"Undersøge sagen!" sagde han heftigt. "Ja, nu er der egentlig ikke noget at undersøge. Se her!"

Han rakte nevøen brevet, som han havde i hånden. Denne læste det og syntes på en gang at blive bestyrtet og rædselsslagen.

"Er det muligt?" råbte han. "Tror du virkelig at – –?"

"Tror!" svarede onklen. "Ja, der er ingen tvivl. Men lad opdageren læse brevet; du har vel udviklet sagen for ham?"

Axel fik brevet og læste det igennem. Det lød således:

København, den 9. marts.

Kære hr. principal!

Jeg har her en meddelelse at gøre Dem, som måske både vil bedrøve og overraske Dem. Sagen er, at opholdet i Danmark, af grunde, som jeg umuligt kan meddele dem, er blevet mig uudholdeligt. Jeg føler, at jeg aldeles umuligt vil kunne eksistere her, og at jeg må bort, langt ud i verden, for om muligt at genvinde min sindsligevægt.

Da jeg i forgårs forlod forretningen anede jeg selv ikke noget om, at jeg skulle blive nødt til at tage en sådan beslutning. Det var først senere, i går aftes, at der passerede noget, som fik mig til at indse, at der nu ikke var andet for mig at gøre end at dræbe mig selv eller at rive mig fuldstændig ud af den verden, i hvilken jeg hidtil havde levet og virket.

Tilgiv mig, at jeg efter 14 års virksomhed hos dem og efter så mange velgerninger fra Deres side, så pludseligt og på en så ukorrekt måde forlader Deres hus. Men jeg kan ikke andet, og De ville selv give mig ret, hvis jeg var i stand til at meddele Dem, hvad der er sket.

Mine bøger er i orden, og nøglerne, som Deres nevø ikke mente sig beføjet til at modtage, sender jeg Dem her tilbage ved et pålideligt bud. Når De modtager dette brev, er jeg allerede på vej bort fra Danmark; hvorhen! det aner jeg ikke!

Farvel, og tak for den tid, jeg har været i Deres tjeneste.

Karl Blom.

Opdageren rystede på hovedet og så hen på chefen.

"Ja," sagde denne harmfuldt, "jeg forstår så godt, at opholdet i Danmark nu er ham umuligt. Men han behøver dog i grunden

ikke at være så hemmelighedsfuld med hensyn til den begivenhed, der har tvunget ham til at rejse bort! – Og jeg, der har betragtet og behandlet ham næsten som en søn, og som havde tænkt mig, at han en gang i tiden ..."

"Men kunne det ikke tænkes," afbrød hans brodersøn ham, "at han er blevet overfaldet af en bande slyngler og af disse tvunget til at gå med til udplyndringen af pengeskabet?"

"Tænkes!" sagde chefen. "Nattevagten er allerede for længe siden kommet så meget til sig selv, at han har kunnet afgive forklaring. Og efter hvad han meddeler, er den person, der har slået ham til jorden, identisk med kassereren. Det var den samme påklædning og det samme udseende. Men lad nu opdageren forhøre ham!"

Nattevagten, en ældre gråhåret mand, blev nu ført ind. Det slag, han havde fået i hovedet, var bibragt ham med en stump genstand. Det havde været voldsomt og havde straks berøvet ham bevidstheden, men ville, efter hvad lægen havde sagt, ikke have farlige følger.

Axel forhørte ham og fik efterhånden følgende oplysninger. Nattevagten havde siddet i det ydre kontor, da han pludselig hørte en sagte støj henne ved døren. Han vendte sig om og så da en skikkelse, som han på klædedragten og udseendet straks genkendte som kassereren, komme hen imod sig.

Han ville rejse sig, men skikkelsen standsede, idet den sagde:

"Lad Dem ikke forstyrre; det er blot noget, jeg har glemt, og som jeg må have med på rejsen."

Stemmen var noget dæmpet og den lød lidt fremmed, der var ligesom noget rustent ved den. Men at det var kassererens stemme, var han villig til at aflægge ed på.

Han ville imidlertid rejse sig og følge efter skikkelsen, om natten var det jo ham, der havde ansvaret. Men så havde han pludselig fået det voldsomme slag i hovedet. Han troede nok, at det var kassereren, der havde bibragt ham slaget, men sikker på det var han ikke. Det kunne også godt være en anden, som var kommet ind samtidig med ham, men som hidtil havde holdt sig i skyggen. Hvad der videre var passeret, vidste han ikke. Da han atter kom til sig selv, følte han en isnende kulde i hovedet som af våde omslag, og han så en mængde mennesker stå bøjet over sig.

Derefter forhørte Axel de øvrige funktionærer i forretningen, men der fremkom gennem dem ikke noget af betydning. Det eneste, han fik at vide, var, at kassereren i de sidste dage havde været i højeste grad adspredt og irritabel.

Det lod sig ikke nægte, at alting pegede hen på, at kassereren var den skyldige. Men Axel var dog for meget politimand til efter det foreløbige skøn, han endnu havde, at danne sig en mening om sagen.

Efter at have forhørt personalet, gav Axel sig til at undersøge pengeskabet. Det var indmuret i væggen og var forsynet med alle tænkelige sikringsmidler. Det skulle åbnes ved hjælp af tre nøgler. Når skabet skulle åbnes, måtte nøglerne benyttes i samme rækkefølge, som da det lukkedes den foregående aften, ligesom også hver nøgle måtte drejes en eller to gange om, eftersom det var sket ved lukningen. Afveges der det mindste enten i rækkefølgen eller ved omdrejningen af nøglerne, blev et alarmapparat sat i bevægelse, der ville kalde politiet til, og som i hvert fald ville drive tyvene på flugt, inden de fik udført deres forehavende. Der var i alt 48 forskellige måder, nøglerne blev

anvendt og skabet lukket på, så at der kun var ringe sandsynlighed for, at et menneske, der ikke vidste, hvorledes skabet var lukket den foregående aften, netop skulle træffe det rigtige. I hvert fald stod det klart, at ingen ville forsøge et indbrud på basis af et sådant lykketræf. Man kunne derfor straks gå ud fra, at den, der havde stjålet pengesedlerne, måtte have vidst, hvorledes skabet var blevet lukket den foregående aften.

Men kunne kassereren vide besked om dette? Han havde jo været borte fra forretningen i to dage?

"Bliver systemet med nøglerne fornyet hver aften?" spurgte Axel henvendt til chefen.

"Nej," svarede denne. "Egentlig burde det fornys hver aften, men det er blevet kutyme, at det kun sker en gang om ugen, nemlig lørdag aften."

"Og det er heller ikke denne gang blevet fornyet siden i lørdags?"

"Nej. Kassereren foretog som sædvanlig forandringen i lørdags og gav mig om aftenen, som han plejede, en seddel, hvorpå det anvendte system stod opført ved hjælp af et sekscifret tal."

"Men, hr. Blom kunne dog ikke være sikker på, om onkel ikke forandrede systemet straks efter, at han havde taget afsked?" indskød nevøen.

"Å jo, det kunne han," svarede onklen. "Han vidste jo, at jeg nærede fuldstændig tillid til ham. Og da jeg hidtil altid havde ladet ham foretage skiftningen, kunne han med god grund gå ud fra, at jeg lod det forblive uforandret til hans tilbagekomst."

Af den pengesum, som den foregående aften havde været i skabet, var de 60.000 i sedler, væsentligst hundredkronesedler, og de 6.000 kr. I guld. Nogle få hundrede kr. i sølv havde gerningsmanden ladet forblive i skabet.

"Der var altså 520 hundredkronesedler og 800 tikronesedler i skabet," sagde Axel. "Er numrene på dem ikke noteret op?"

"Jeg var begyndt på det i aftes," svarede Ernst. "Men da jeg blev afbrudt, ved at onkel lagde beslag på mig til et andet arbejde, opnåede jeg kun at få noteret en halv snes numre på de større sedler."

Axel fik numrene at se og førte dem ind i sin notesbog. Der var i alt opført 16 numre, det var ikke meget, men det kunne dog give et spor af uvurderlig betydning.

Der var åbenbart ikke mere at gøre der på stedet for øjeblikket, og den unge opdager ville netop tage afsked for at gå hen til Bloms bopæl, da døren til kontoret åbnedes og en ung dame trådte ind.

"Fader," sagde hun til chefen. "Hvad går der dog af dig og Ernst i dag? Nu har vi siddet ved frokostbordet i over en halv time og ventet på jer!"

"Min datter," præsenterede chefen. "Hr. Johnsen, detektiv! – Jeg har privatlejlighed på tredje sal her i ejendommen," føjede han til som forklaring.

"Detektiv!" udbrød den unge pige bestyrtet, "men hvad er der da sket?"

"Å intet!" svarede chefen. "Ikke andet, end at hr. Blom er forsvundet, og at der samtidig med ham er forsvundet 66.000 kr. fra kassen!"

"Er du bestjålet, fader? – og hr. Blom forsvundet?"

"Ja!"

"Men du sætter vel ikke disse to begivenheder i forbindelse med hinanden? Hr. Blom kan umuligt være forsvundet, han vil nok komme tilbage igen!"

"Nej, det vogter han sig nok for. Det har han også skrevet til mig, at han ikke gør!"

Den unge dame var pludselig blevet bleg, og et øjeblik så det ud, som om hun ved den voldsomme og pludselige fremstilling af nattens begivenhed skulle falde i afmagt. Men med en kraftanstrengelse lykkedes det hende at bekæmpe den bevægelse, der havde grebet hende, så at hun roligt kunne høre på, hvad hendes fader havde at fortælle.

Hun var ikke, hvad man i almindelighed forstår ved smuk, men hun havde dog et særdeles tiltrækkende ydre. Hun var høj og velbygget, hendes høje, klare pande tydede på forstand og bestemthed. Håret, der var blondt, hang i to lange fletninger ned ad hendes slanke skikkelse.

Da hun havde hørt sin faders beretning til ende, vendte hun sig om mod opdageren og sagde:

"Og De, hr. Johnsen, hvad tror De om sagen? Tror De, at hr. Blom er den skyldige?"

Axel betragtede et øjeblik den unge dame og sagde så:

"Jeg kan ikke svare andet til det, end at alle spor peger i den retning, men spor kan vildlede, det er noget, vi politimænd så ofte må erfare."

"Et ægte diplomatisk svar," bemærkede hun med et halvt smil. "Men som alle diplomatiske svar, siger det i grunden ingen ting!"

Den stærke bevægelse, der et øjeblik havde grebet hende, var nu som bortblæst. Axel lagde med forundring mærke til det. Han havde et øjeblik troet, at hun tog sig sagen så nær, ikke alene på grund af det store pekuniære tab, hendes fader havde lidt, men også af en anden, dybere grund. Og nu opfattede hun det hele med en sådan kold og forretningsmæssig ro!

Han gav sig dog ikke tid til at gruble over dette, men anmodede den ældre Dahl om at sende en afskrift af de 16 numre, der var noteret, rundt til alle vekselerere og banker i ind- og udland, for at tyven muligvis ad denne vej kunne pågribes.

Og så begav han sig hen til kassererens privatbolig.

2. En bekymret slægtning

Der var kun en halv snes minutters gang fra forretningen og hen til Bloms bopæl, og Axel benyttede disse ti minutter til i tankerne at gennemgå, hvad der hidtil var lykkedes ham at erfare.

Der var stjålet en sum penge fra et skab, som kun 2 personer havde adgang til, mens det for alle andre var så godt som umuligt. Den ene af disse personer kunne i sin egenskab af ejer ikke godt mistænkes, hvorimod den anden straks ved sin flugt gør sig mistænkelig. Og endvidere var der nattevagtens forklaring, som i høj grad bestyrkede mistanken mod Blom. Brevet, nattevagtens forklaring, Bloms adspredthed og onde lune de sidste dage, han var i forretningen, alt tydede på, at der her forelå et forud planlagt tyveri. Og dog, kunne det ikke tænkes, at det forholdt sig som den unge Dahl havde formodet, at Blom var blevet tvunget eller truet til at tage del i en handling, som var ham selv absolut imod? Der var virkelig ikke så få momenter i sagen, som pegede i den retning. Nå, tiden ville jo vise, hvorledes det forholdt sig.

Han var imidlertid nået til bestemmelsesstedet. Blom, der var ungkarl og kun 30 år gammel, boede til leje hos en enke og havde to store møblerede værelser.

Axel ringede på, og en rigtig venlig og velvilligt udseende ældre kone lukkede op.

"God dag, er hr. Blom hjemme?"

"Hjemme; nej, det er han aldrig på denne tid. Han er da altid henne i forretningen. Men for tiden er han bortrejst!"

"Bortrejst!"

Axel sagde dette ene ord med så bestyrtet og forstyrret udtryk i ansigtet, at den gamle kone blev alvorligt forskrækket.

"Min gud, hvad er der i vejen?" udbrød hun. "Hvorfor bliver De så forfærdet over det?"

"Jeg ved ikke, om jeg tør fortælle Dem det, men det bliver vel det bedste, for måske kan en ulykke forhindres på den måde. Og jeg tør vel gøre regning på, at De tier med, hvad jeg fortæller Dem?"

"Ih, gud ja!" råbte enken aldeles forfærdet. "Hvad er der dog hændet den stakkels hr. Blom? – Men kom indenfor!"

"Forhåbentlig endnu ikke noget, og vi må håbe, at der heller ikke sker nogen ulykke senere!" sagde Axel, da de var kommet ind i stuen. – "Jeg må først meddele Dem, at mit navn er Johannes Berg; jeg er en fætter til hr. Blom, eller rettere halvfætter. Tidligere kom vi meget sammen og fandt stor glæde i hinandens selskab, men i det sidste par år har vore forretninger på begge sider lagt så stort beslag på vor tid, at vi kun nu og da er truffet sammen. En aften for en uges tid siden mødtes vi således i en klub, hvor hr. Blom nu og da kommer. Vi talte sammen en tid lang, indtil vi blev afbrudt ved, at en herre, en fuldmægtig Møller, kom hen til os og begyndte at tiltale min fætter i en meget spydig tone. Blom følte sig øjensynlig i højeste grad irriteret, men bevarede dog sin koldblodighed så meget, at han kunne svare den anden roligt om end afvisende. Men Møller lod sig ikke forknytte, han vedblev med sine spydige talemåder. Og da han så endelig på en nedsættende og

krænkende måde omtalte en dame, som de begge kendte, brød uvejret løs. Blom fo'r hen mod den uforskammede herre og gav ham en ørefigen, så det rungede gennem lokalerne."

"Gud forbarme sig!" råbte værtinden og slog hænderne sammen. "Det var dog skrækkeligt!"

"Ja! Naturligvis blev der stor skandale, og det var kun med nød og næppe, at man fik dem skilt ad. Lidt efter lidt blev Blom igen roligere, og Møller gik sin vej. Men en halv time senere kom klubtjeneren hen til min fætter med et brev, som han sagde, at han skulle levere fra fuldmægtig Møller, min fætter åbnede brevet, læste det og studsede lidt, men så sagde han hen for sig: 'I dag om en uge! – Nå ja, for mig gerne! Han skal få sin lyst styret!'"

"Hvad kan han dog have ment med det?" spurgte værtinden i højeste grad interesseret.

"Efter min mening kun et," svarede Axel. "Brevet indeholdt rimeligvis en udfordring til en duel, som skulle foregå en uge senere, altså rimeligvis i morgen. Nu da jeg hører, at min fætter er bortrejst, slog den tanke ned i mig, at han måtte være bortrejst for i henhold til aftale med Møller at mødes med denne et sted i udlandet for at undgå at komme i konflikt med den danske duellov. Dette tyder på, at det skal gå på livet løs; men måske er det muligt endnu at forhindre duellen, hvis De er i stand til at sige mig, hvor min fætter er rejst hen!"

Den gamle kone var øjensynligt stærkt rystet ved det, hun havde hørt. Og det varede en stund, inden hun fuldstændig kunne fatte sig. Endelig sagde hun:

"Ak gud, havde jeg dog bare kunnet tænke mig, at det var sådan noget, det drejede sig om, så skulle jeg rigtignok – – Jeg

syntes jo nok, at han var så forstyrret og altereret i de sidste dage. Men jeg tænkte ikke videre over det, for man ved jo nok at en forretningsmand tit kan have så meget at tænke på, at han nok kan blive konfus. Havde jeg dog blot tænkt lidt mere over det og spurgt ham om, hvor han tog hen!"

"De har altså slet ikke noget begreb om, hvor han er taget hen?"

"Nej!"

"Hvornår så De ham sidst?"

"I går aftes ved ottetiden. Han gav mig da et brev og en pakke og bad mig om at bringe det hen i forretningen nu straks til morgen, det var meget vigtigt, sagde han. Og det har jeg også punktligt besørget. For et par dage siden sagde han jo rigtignok, at han ville tage over til sin familie i Jylland en uges tid. Men dér ved jeg, at han ikke er, for den familie, der er tale om, en onkel og en tante, kom herind til byen i går og er her endnu. Det har jeg også tænkt en del over, for det ser jo dog noget mærkeligt ud."

"Har De noget imod, at jeg går ind i min fætters værelse? Det kunne være, at der var noget, som kunne antyde, hvor han er taget hen, og i en så vigtig sag må man sætte alle hensyn til side. Det kan jo koste ham eller hans modstander livet, hvis jeg ikke finder dem!"

Nej, det havde hun ikke noget at indvende mod, og hun lod derfor den formentlige fætter træde ind i Bloms værelse.

Axel begyndte nu en systematisk undersøgelse, han endevendte papirkurven, trak skufferne i chatollet ud, samtidig med at han sørgede for at holde den gamle i ånde og bortlede hendes opmærksomhed ved stadig snak. Der var imidlertid

ikke noget af væsentlig interesse. Nogle skrivelser, som han mente muligvis kunne få betydning, stak han til sig.

Ved at gennemsøge en dynge af ubeskrevne papirer, fik han øje på en lille papirsstrimmel, der øjensynlig var skåret ud af en avis. På den ene side stod der kun et brudstykke af en annonce, men på den anden side stod en notits med denne ordlyd:

> I morgen aften kl. halv ni afgår damperen *Castor* til Liverpool, medtagende passagerer.

Hvornår var det klippet ud? Var det af et blad for den foregående dag, så ville jo Blom rimeligvis endnu være i byen. Eller var det fra i forgårs, så var han, hvis han havde rettet sig efter det, taget til Liverpool den foregående aften. Men det kunne jo også godt være, at avisudklippet slet ingen betydning havde, det kunne jo være en måned eller et helt år gammelt. Det måtte han først og fremmest have at vide.

"Holder min fætter nogen aviser?" spurgte han.

"Nej, han læser altid bladene henne i caféen på hjørnet!"

Axel kastede endnu et hurtigt blik rundt i værelset. Derpå vendte han sig med en bedrøvet mine om mod værtinden og sagde:

"Nej, jeg tror, at jeg bliver nødt til at opgive det. Her er ikke noget som helst, der kan antyde, hvor han er taget hen. Der er ikke andet for at gøre end at håbe, at alt må gå godt, og at han må vende uskadt tilbage."

Derpå tog han afsked og gik hen i den omtalte café, hvor han bestilte en kop kaffe og forlangte at få samtlige københavnske dagblade fra de nærmest foregående dage.

Dem fik han, og det varede ikke længe, inden han fandt, hvad han søgte. I *Dagbladet* for andendagen forud var der med en pennekniv udskåret et stykke netop svarende til den strimmel avispapir, han havde fundet i Bloms chatol. Alt tydede således på, at Blom var taget til Liverpool.

Axel skyndte sig nu op til politikammeret, hvor han til sin overordnede skyndsomst aflagde beretning om, hvorledes sagen stod og om hvilket resultat, han var kommet til, samt udbad sig yderligere ordrer om, hvad der skulle foretages i sagen.

Hans chef tænkte sig lidt om og sagde så:

"Ja, der er jo i grunden intet at betænke sig på. At Blom er tyven, synes der fornuftigvis ikke at kunne være nogen tvivl om. Nu har jo ganske vist de bestjålne udtalt ønsket om, at sagen blev ført så hemmeligt som muligt. Men da tyven nu er opdaget, vil det først og fremmest være i firmaets interesse, at han bliver anholdt med det samme, inden han får tid til at gemme de stjålne penge."

Der blev nu hurtigt afsendt et telegram til politiet i Liverpool, med Bloms signalement samt om, hvornår han kunne ventes at ankomme dertil. Naturligvis blev der for en sikkerheds skyld også sendt telegram til alle andre havnestæder, da den mulighed jo ikke var udelukket, at selv om Blom først havde haft den hensigt at tage til Liverpool, så kunne han dog godt i det sidste øjeblik have bestemt sig om.

"Jeg ved ikke," sagde Axel til chefen, idet han gik. "Alting tyder jo ganske vist på, at vi er inde på det rigtige spor. Men alligevel er det for mig, som om der er langt til enden endnu i denne sag."

"Denne gang tror jeg dog, at Deres anelser bedrager Dem, min kære Johnsen," sagde hans overordnede. "Om et par dage er den bortflygtede kasserer pågrebet, og om en uges tid eller 14 dage går han til tilståelse."

Derpå gik Axel for atter at tage fat på undersøgelsen af den bedragerisag, som han var blevet afbrudt i. Men det skulle vise sig, at hans anelser med hensyn til, at tyveriet hos Dahl & Co. endnu ville skaffe ham meget at tænke på, ikke skulle skuffe ham.

3. Et uventet besøg

Der gik et par dage hen, uden at der passerede noget. Andendagen efter, da Axel som sædvanligt om formiddagen ved ellevetiden kom op på politikammeret, blev han anmodet om at komme ind til chefen i dennes private kontor.

Da han kom ind til sin overordnede, rejste denne sig op og trådte med et let triumferende smil hen til den unge opdager og sagde:

"De erindrer måske, at De i forgårs ytrede en stærk tvivl om, at Blom var tyven?"

"Ja vel, og den samme tvivl nærer jeg endnu, omend jeg må tilstå, at jeg ikke kan angive bestemte grunde for den."

"Så tror jeg nok, at De bliver nødt til at lade denne tvivl fare."

"Er der da fremkommet nye indicier imod Blom?"

"Ja. Ifølge et telegram, som vi modtog i morges fra politiet i Liverpool, gik Blom straks efter ankomsten til byen hen til en vekselerer for at få vekslet to hundredkronesedler til engelsk mønt. Det fik han også, men naturligvis sørgede de betjente, som fulgte efter ham, for at komme i besiddelse af de to sedler, og det har nu vist sig, at begge sedlernes numre findes iblandt de numre, der er noteret op af den unge Dahl. En time senere blev han anholdt på et af Liverpools hoteller. Der er nu allerede afsendt to betjente for at afhente ham. Jeg tror nok, at jeg tør sige, at De nu ikke mere behøver at tage Dem af den sag."

"Var han i besiddelse af pengene?"

"Nej, han havde kun 2000 kr. hos sig, så han har sagtens sørget for at bringe de øvrige i sikkerhed et eller andet sted, men vi skal nok komme efter, hvor de er henne. Nå, nu tør jeg vel nok gå ud fra, at de må erklære Dem tilfreds?"

"Ja, jeg bliver vel nødt til det, beviserne er jo ligefrem overvældende."

Derpå tog Axel afsked og gik hjem, utilfreds med sig selv. Det var nemlig første gang, at hans instinkt som opdager havde ledet ham på vildspor, og han kunne selv med sin bedste vilje ikke andet end indrømme, at han havde været betaget af en fejl opfattelse, når han for en stund havde tvivlet om, at Blom var gerningsmanden.

Da han var kommet hjem, fordybede han sig i nogle breve, som vedrørte en falsknerisag, men han fik ikke ro længe til dette arbejde, da han snart forstyrredes ved, at der blev ringet på døren ud til gangen. Et øjeblik efter kom hans værtinde ind og meddelte, at der var en tilsløret dame, som ønskede at tale med ham, og som ikke ville lade sig afvise, til trods for at hun havde forklaret hende, at han for øjeblikket var alt for optaget til at kunne modtage nogen.

"Bed hende komme ind," sagde Axel.

Værtinden gik, og Axel ordnede hurtigt papirerne, som han havde liggende foran sig og lagde dem til side. Et øjeblik efter trådte en høj, tæt tilsløret, mørkklædt dame ind.

"Jeg må bede Dem undskylde, at jeg gør Dem ulejlighed," sagde damen. "Men jeg håber, at de senere vil indse, at vigtigheden af det, jeg kommer for, vil forklare min dristighed."

Axel forsikrede, at hendes besøg slet ikke forvoldte ham ulejlighed og tidsspilde og bød hende en stol, mens han

forgæves grundede over, hvor han før havde hørt hendes stemme.

Damen tog plads og slog sløret til side.

"Frøken Dahl!" udbrød Axel overrasket.

"Ja, det er mig," svarede den unge dame. "Og når jeg kommer til Dem, så er det ikke alene, fordi De er politimand, men også fordi, at jeg har fået det indtryk af Dem under vort flygtige møde, at De er en mand af ære, og at De ikke vil røbe, hvad jeg har at meddele Dem."

"Forudsat at det ikke kommer i strid med mine pligter, som politimand, kan De fuldt ud gøre regning på min diskretion," svarede Axel.

"Jeg tør vel nok gå ud fra, at De allerede har en formodning om, i hvilken anledning jeg kommer?"

Axel nikkede.

"Der kan jo kun være én sag, som kan sætte os i forbindelse med hinanden, frøken; så der hører ikke nogen særlig skarpsindighed til for at gætte, hvad det er for en sag. Derimod vil jeg ikke nægte, at jeg med interesse venter på at høre de oplysninger, De har at give mig."

"Sig mig først og fremmest Deres ærlige og oprigtige mening; tror De, at hr. Blom er den skyldige? Men nu ikke noget diplomatisk svar!"

"Jeg må tilstå, at straks, da jeg gjorde mig bekendt med de omstændigheder, der vedrørte tyveriet, sagde mit instinkt mig, at Blom ikke var gerningsmanden, og tidligere har mit instinkt aldrig bedraget. Men nu …"

"Men nu?" spurgte hun spændt.

"Ja frøken, De har vel allerede hørt, at kassereren er anholdt i Liverpool, og at han er fundet i besiddelse af pengesedler, hvis numre fandtes iblandt de opnoterede?"

"Åh gud nej! – det har jeg endnu ikke hørt! – Men det er umuligt! Det må være umuligt, at han har været i besiddelse af dem!"

Axel rystede på hovedet.

"Der kan ikke tænkes at være sket nogen fejltagelse," sagde han. "Og det vil sikkert desværre kun alt for hurtigt bekræfte sig, at det forholder sig rigtigt nok."

Den unge dame sad et øjeblik hensunket i tanker.

"Nej, nej, jeg kan alligevel ikke tro det!" råbte hun så, idet hun ligesom med magt rev sig ud af tankerne. "Jeg må alligevel betro mig til Dem, for De vil dog bedre end jeg formå at finde rede i det net, Blom er indviklet i."

"De kan fuldt ud stole på mig, frøken," sagde Axel. "Hvad jeg formår at gøre, skal blive gjort."

"Nuvel. Jeg har i tre måneder været forlovet med Blom!"

Axel havde ondt ved at skjule sin overraskelse. Det havde han ikke ventet at få at høre.

"Ja, det vil sige," vedblev den unge dame, "forlovelsen er ikke deklareret, og Karl havde endnu ikke talt med fader, men vi havde al grund til at tro, at fader slet ikke var imod vor forbindelse – han var endog fremkommet med halvt spøgende og halvt alvorlige antydninger i den retning. Når Karl endnu ikke havde villet tale med ham om det, så var det fordi, at han ville se at få sin onkel og tante, der bor i Jylland, og som han skal arve, til at overlade ham en så stor kapital, at han kunne indtræde som kompagnon i forretningen. Det ville der efter al

rimelighed ikke have været noget i vejen for, da hans onkel og tante ingen børn har, og da der selvfølgelig ville blive betalt bankrente af pengene. Det var for at få det i orden, at han tog ferie for at rejse over til Jylland."

"Men frøken, når De nu ikke tror, og heller ikke kan tro, at hr. Blom er den skyldige, er De så i stand til at angive bestemte grunde til dette?"

"Grunde, nej, sådanne grunde som retten ville anse for gyldige kan jeg ikke nævne. Men jeg har kendt ham, fra jeg var barn, han har i 14 år været ansat hos min fader. Jeg var 7 år da han begyndte, og de første tre år boede han som volontør hos os i huset. Senere har det altid været reglen, at han har spist til middag hos os, ligesom han også har været indbudt til ethvert selskab, mine forældre har afholdt. Jeg ved derfor, at han umuligt kan have gjort sig skyldig i en sådan handling. I begyndelsen omgikkes jeg ham som en ældre broder og han behandlede mig som et barn, jeg var jo også betydeligt yngre end ham. Og selv efter, at jeg blev voksen, indtrådte der ikke nogen egentlig forandring i det halvt fortrolige forhold, der herskede imellem os."

"Har De mistanke til nogen anden, hvad tyveriet angår?" spurgte Axel.

"Nej, jeg kan ikke tænke mig, hvorledes det er foregået."

"Ja, men De må dog kunne begribe, at et så planlagt tyveri, som her er tale om, og et tyveri, der røber så stort kendskab til forretningens anliggender, kun kan være udført af en, der står i nær berøring med forretningen."

"Ja, det er sandt, men jeg kan ikke henlede mistanken på nogen bestemt person, og jeg har heller ingen grunde at

angive."

"Har De heller ikke lagt mærke til, om der er passeret noget særligt i de senere dage, som vedrører enten hr. Blom eller forretningen eller Dem selv?"

"Nej, – jo det vil sige – –"

"Nå – hvilket?" sagde Axel opmuntrende. "Ja, det jeg kom til at tænke på, er ganske vist lidt usædvanligt og jeg har tænkt en hel del på det i de sidste dage. Men dels er det ret beset temmelig ubetydeligt, og dels kan det umuligt komme i berøring med hr. Blom og den foreliggende sag."

"Hvis der virkelig er noget i det, som har foranlediget Dem til at bide mærke i det, vil jeg på det mest indtrængende bede Dem om at fortælle det. Selv den ubetydeligste begivenhed kan indeholde et spor, omend det nok så meget i det første øjeblik synes at være sagen uvedkommende."

"Nuvel da, jeg vil opfylde Deres ønske. Jeg må da først fortælle Dem, at jeg har en veninde fra pensionatet, som jeg endnu omgås en del. Men når frøken Holm – det er hendes navn – vedblivende så trofast søger mit selskab, så er jeg imidlertid ikke så forfængelig at tro, at det udelukkende er for min egen skyld. Jeg tror snarere, at det mere er fordi, hun hjemme hos os træffer sammen med min fætter, som hun udfolder alle sine forførende egenskaber over for, til trods for at han viser hende en affærdigende kulde. For et par dage siden, det var samme dag som Blom havde fået ferie – kom hun hjem til mig og inviterede mig med på en spadseretur. Det var hen på eftermiddagen og jeg følte i grunden ingen lyst til at gå, men til sidst gav jeg dog efter. Jeg ville helst ud på Langelinie, men hun ville absolut op på volden, og jeg føjede hende. Da vi havde gået

her en stund, traf vi sammen med min fætter, men mærkeligt nok begyndte frøken Holm slet ikke her at kokettere med ham som ellers, idet hun tværtimod trak sig tilbage og lod os gå foran. På en gang, som jeg gik sammen med ham, følte jeg pludselig uden nogen som helst påviselig ydre årsag en stærk svimmelhed, og jeg ville være styrtet om, hvis min fætter ikke havde grebet mig i sine arme. Det varede kun nogle få øjeblikke, men da jeg ikke hører til de kvinder, der hvert øjeblik har en besvimelse på rede hånd, har jeg ikke kunnet lade være at tænke på det. Ja, det var det hele, jeg havde at fortælle; det er kun historien om et pludseligt ildebefindende, men da noget lignende aldrig er passeret mig før, har jeg ikke kunnet undlade at tænke mere over det, end det måske fortjener."

"Ja, jeg må indrømme Dem, frøken," sagde Axel smilende, "at det, De her har fortalt mig, virkelig selv med den bedste vilje ikke kan bringes i forbindelse med sagen."

"Nej, jeg vidste det! – Men ikke sandt, De tror på Bloms uskyldighed, eller vil i hvert fald forsøge at tro på den og så handle derefter?"

"De kan være overbevist om, at jeg ikke skal forsømme noget, som kan føre til, at sagen kan blive opklaret."

Den unge dame takkede ham og tog derefter afsked og gik.

Axels interesse for sagen var nu atter blevet vakt. Så snart han var blevet alene, skrev han et brev til sin foresatte, hvori han anmodede om en måneds ferie, idet han foregav at være overanstrengt og derfor bad om, at de sager, der for tiden var betroet ham, måtte blive overdraget til en anden.

Hvis han skulle tage sig af sagen, var det nemlig om at gøre, at han havde tiden fuldstændig til sin rådighed. Og da hans

overordnede betragtede den Blom'ske sag som tilstrækkelig klart belyst, ville der efter al rimelighed blive lagt beslag på ham i andre retninger.

4. En frakkeknap

"Nå, er der passeret noget nyt i sagen?"

Det var den unge vekselerer, Ernst Dahl, der i forbifarten på Østergade rettede dette spørgsmål til Axel.

Politimanden standsede.

"Noget nyt!" sagde han. "Nej, jeg har ikke andet at fortælle Dem, end hvad De allerede ved. I overmorgen kommer Blom hertil, og så vil det jo være forhørsdommerens sag at få at vide, hvad der er blevet af pengene."

"Ja, hvis Blom i det hele taget ved noget om det."

"Ved noget om det?" spurgte Axel. "De tvivler altså på, at Blom er den skyldige?"

"Det har jeg gjort hele tiden – – jeg skal sige Dem," sagde Ernst, idet han tog den unge opdager under armen og førte ham med sig ned ad gaden, "der er flere punkter i sagen, som synes at vidne imod, at Blom er den skyldige. Først og fremmest må jeg bede Dem lægge mærke til, at nattevagten erklærede, at der var noget rustent eller fremmed ved stemmen hos den person, han antog for at være kassereren."

"Sandt nok ..."

"Nu kan det jo nok være, at dette rustne kun er et tegn på, at han har gjort et mislykket forsøg på at gøre sin stemme ukendelig. Men er dette tilfældet, så er det rigtignok noget mærkeligt, at han ikke har forklædt sig, men møder i sine sædvanlige klæder. Der er derfor efter min opfattelse kun de to muligheder at vælge imellem: enten er kassereren genstand for

en mystifikation eller også er stemmens rustne klang fremkaldt ved hæshed."

Axel så et øjeblik eftertænksomt hen for sig.

"Ja, der er virkelig noget i det, De der siger, men … jeg har ikke mere med sagen at gøre, jeg har taget ferie en måned, og når man har ferie, ved De nok, at man nødigt beskæftiger sig med forretningssager."

"Er det tilfældet, så må jeg bede Dem undskylde, at jeg har blandet denne sag ind i Deres ferieglæder. Men, ser De, jeg har nu gået i flere dage og tænkt over alt dette her, og jeg syntes, at det var min pligt at meddele Dem, hvad der var faldet mig ind. Selv om jeg ikke er politimand, kunne det dog være, at et eller andet af det, jeg sagde, kunne lede Dem på et spor."

"Det har De fuldkommen ret i, og jeg takker Dem også for det – men som sagt jeg er udenfor tjeneste og kan derfor – i hvert fald for tiden – hverken gøre til eller fra. Men mener De at have noget at fortælle, så vil den forhørsdommer, der får sagen under behandling, sikkert høre Dem med interesse."

Og dermed tog Axel afsked.

Der var forløbet en halv snes dage siden det store tyveri. I Dahls vekselererforretning gik alt sin vante gang, det var ganske vist rygtedes, at firmaet havde lidt et stort tab, men det havde dog ikke som ventet haft til følge, at dets klienter trak deres pengemidler ud af det.

Det var formiddag. Folkene, det vil sige de to bude og nattevagten, som også havde en del arbejde om formiddagen, sad i et lille kontorværelse ud til gården og nød deres frokost.

"I dag kommer altså Blom tilbage til byen," sagde det ene af budene, en ældre mand.

"Hvor mon han kan have gjort af pengene?"

"Blom," spurgte den anden af budene, der med sit grå hår og skæg, pukkel, haltende gang og store briller så alt andet end indtagende ud, "var det ikke navnet på kassereren her?"

"Nå ja, det er jo sandt, det kan du ikke vide noget om, du kun har været her i tre dage. Ja, det var ganske rigtigt Blom, men han løb nok bare bort med 66.000 kr., og nu har de nappet ham ovre i Liverpool. Det hele skulle nok være holdt hemmeligt, men den slags ting kan nu ikke sådan holdes hemmeligt, og jeg troede, at du havde hørt noget om det ude i byen."

"Ikke et ord," svarede den anden. "Det var da forfærdeligt mange penge! – Men er det nu også bevist, at det var ham, der har taget dem?"

"Bevist! Ja, spørg blot nattevagten, han har selv set ham, og var nær blevet slået ihjel af ham."

"Ja, det vil sige, jeg tror nu rigtignok, at der var en anden med, og jeg tror, at det var ham, der gav mig det slag," sagde nattevagten. "Nå, det kan jo egentlig være lige meget, hvem der gav mig slaget; fået det har jeg, og firmaet er blevet af med pengene! Det eneste, jeg har fået til gengæld er en knap."

"En knap?" spurgte den af budene, der havde været længst i forretningen, og hvis navn var Mortensen.

"Nå ja, den lå på gulvet henne under et skab den følgende nat. Jeg havde jo nok haft en fornemmelse af, at jeg, da jeg faldt, greb om noget, så jeg tænker mig, at jeg må have grebet fat i dens frakke, som slog mig ned."

"Det har du ikke fortalt betjenten noget om."

"Nej vel, men det er jo heller ikke sikkert, at knappen stammer derfra. Nu har jeg imidlertid gemt den, som om den virkelig stammede derfra, så har man dog en slags erindring om den nat."

"Er det tilladt at få den at se," spurgte det yngste af budene.

"Det er der såmænd ikke noget i vejen for, Niels, her er den," sagde nattevagten, idet han tog en knap op af sin portemonnæ.

Den pukkelryggede tog den i øjesyn, det var en temmelig stor messingknap med et anker.

"Men det forekommer mig, at du sagde, at det var kassereren, der havde forøvet tyveriet. Denne knap synes jo at stamme fra en uniformsfrakke, og en sådan herre som kassereren går da ikke med uniformsfrakke!"

"Nej vel, men jeg har også sagt, at jeg er næsten overbevist om, at der var en anden med, og det er vel sagtens i denne andens overtøj, at jeg har fået fat. Måske var det også ham, der slog mig ned."

Niels rejste sig op og trådte hen ved det åbne vindue for bedre at kunne undersøge knappen. Han bøjede sig helt ud ad vinduet, og på en gang lød der en klingren imod stenbroen.

"Så for pokker!" udbrød han. "Der gled den ud af hænderne på mig. Nå, den er vel nok til at finde igen."

"Hvor kan du dog være så kejtet!" sagde nattevagten gnavent.

"Nå, det er da ingen herregård," sagde Niels. "Skal det knibe kan jeg jo give en omgang, fordi jeg har kastet den bort."

Hermed erklærede de andre sig tilfreds, og så blev der sendt en dreng ned efter tre bajere, som man derefter tømte i bedste forståelse. Ti minutter efter ringede klokken inde fra kontorerne, og budene ilede ind til deres arbejde.

"Det er en grinagtig fyr," sagde en af kontoristerne, da det nye bud haltede igennem kontoret. "Jeg gad nok vide, hvorfor cheferne har antaget ham."

"Formodentlig for hans skønheds skyld," ytrede en anden.

"Nej," svarede den tredje kontorist, "det er en af chefens private venner, der på det varmeste har anbefalet ham, hvad pålidelighed angår. Nå ja, jeg tror såmænd også gerne, at han ikke løber langt bort med de ben!"

5. I slotskroen

"Vil De besørge dette brev efter adressen samtidig med, at De går hjem! De skal have svar tilbage, men det kan De give mig i morgen!"

Det var Ernst, der gav det nye kontorbud denne ordre, idet han rakte ham et brev.

Niels gik så hurtigt, hans haltende bevægelse tillod det. Brevet, der var forseglet, havde udskriften: *Højvelbårne baron, premierløjtnant Lilliendal, Bredgade 27.*

Så snart Niels var nået ned på Højbro Plads, fortsatte han imidlertid ikke vejen ud ad Østergade, men standsede en droske, som han steg ind i med en for hans haltende bevægelse overraskende lethed. Han gav kusken ordre til at køre ud til Slotskroen på Frederiksberg, og mens kørslen foregik, tog han brevet frem og gav sig til at studere udskriften samt seglet. Derefter tog han en knap op af pungen og undersøgte ligeledes den. Det var den messingknap, han og de to andre havde undersøgt om formiddagen.

"Den kostede mig rigtignok min stuedørsnøgle," mumlede han ved sig selv. "Men hvad pokker! Jeg tror nok, at den vil vise sig at være så meget værd!"

Efter tyve minutters forløb standsede drosken udenfor Slotskroen. Kontorbuddet steg ud, betalte kusken og gav ham 50 øre i drikkepenge. Han gik derpå igennem haven ned til k cafébygningen og – der var nu ikke mindste spor af halten ved hans gang.

Da han var kommet ind i gæstestuen, så han sig et øjeblik om, der var kun en gæst til stede, nemlig en herre, som sad henne ved et vindue med opslået frakkekrave, så at det ikke var muligt at se hans ansigt.

Niels trådte hen til bordet og tog uden videre omstændigheder plads ved det.

"Nå, endelig kommer du!" sagde den anden. "Det er et kvarter over tiden!"

"Ja vel, men du ved jo nok, at når man er kontorbud, så må man adlyde og rette sig efter sine herrer. Jeg kan ikke sådan gå, når jeg får lyst."

"Nej, nej – – Men det er ellers storartet, så du har udstafferet dig! – Derimod må du rigtignok være lidt forsigtig med din gang. Du kan jo aldrig være sikker på, om der ikke også her kunne komme nogen af forretningens folk og se dig!"

"Åh nej – du vil da vel ikke have, at jeg evig og altid skal gå og halte – det er virkelig ikke til at holde ud!"

"Har du opnået noget resultat?"

"Måske og måske ikke – men lad os gå ind i det andet værelse! – Åh hør, vært," sagde han til værten, "vil De give os en flaske portvin, men vi flytter os ind i værelset ved siden af! – Ja, jeg antager, at du betaler?" føjede han til, henvendt til den anden.

Denne nikkede, og så gik de to mærkelige gæster ind i den anden stue, hvor de tog plads i en krog.

Så snart de var blevet alene og havde skænket op i glassene, slog den fremmede frakkekraven til side. Det var Axel Johnsen. I en gemytlig tone sagde han til kontorbuddet: "Nå, min gamle

prøvede ven, lad mig så høre, hvad du har udrettet i din nye stilling som karl hos vekselererfirmaet Dahl & Co.?"

"Straks i morges fejede jeg kontorerne, derefter –"

"Ja tak, det bryder jeg mig ikke om!"

"Ikke, ja men da bryder jeg mig om det; jeg må nemlig sige dig, at jeg udfører mit arbejde punktligt, og at mine principaler er særdeles tilfredse med mig, og hvis jeg bare måtte lægge den forbandede halten af, så kunne det såmænd gerne være, at jeg opgav min stilling ved opdagelsespolitiet for at slå mig til ro som karl, bysvend eller hvad det er, man kalder det."

Axel lo, men den såkaldte Niels fortsatte: "Nå, men lad os komme til sagen, for jeg har endnu en del at udrette i aften. Her er nu først og fremmest en knap, den stammer, efter hvad nattevagten mener, fra tyven hin nat."

Den forklædte opdager gav Axel knappen, som betragtede den med interesse.

"Den kan altså ikke stamme fra hovedpersonen," sagde han, "da denne jo var klædt som Blom."

"Nej, men nattevagten mener jo også, at der var en hjælper med. Endvidere skal jeg i aften besørge et brev for den unge herre. Det er til en baron i Bredgade."

"Nå ja, det har vel mindre interesse."

"Rimeligvis, men han pålagde mig at passe godt på det, da der var penge i det."

"Penge!" sagde Axel. "Hm, det er vel nok et forretningsanliggende. Lad mig for resten se brevet!"

Han fik det, og efter at have betragtet det lidt, tog han en skarp lommekniv frem og fjernede behændigt og forsigtigt seglet, uden at det gik itu. Inde i konvolutten lå ni

hundredkronesedler og fire tikronesedler samt en skrivelse, der lod således:

> Kære baron.
> Vedlagt sender jeg Dem de 940 kr., som jeg kom til at skylde Dem under spillet i går. Vær af den godhed at medgive buddet kvittering for beløbet, men i forseglet konvolut.
>
> Deres hengivne
>
> *Ernst Dahl.*

"Aha, det anede mig ikke, at den unge Dahl var spiller!" udbrød Axel, da han havde læst brevet. "Hør Schwartz, du må skaffe mig at vide, hvor den spilleklub er, som Dahl og baronen er medlemmer af."

"Det kan vel ikke være så vanskeligt at få at vide," sagde Schwartz. "Men du tror da ikke, at den unge Dahl, der er interesseret i firmaet med en fjerdepart, er –"

"Jeg tror intet," afbrød Axel ham. "Jeg ved kun, at når der er begået en forbrydelse, må man have øjet åbent for de kendsgerninger, der fremstiller sig, og så længe som muligt mistænke ingen eller rettere alle. Men for at komme tilbage til den mystiske knap; den blev altså fundet på gerningsstedet?"

"Ja," svarede Schwartz. "Dagen efter, og nattevagten mener, at han, idet han blev slået til jorden, har grebet fat i tøjet på en bagved eller ved siden af stående person og derved revet den af."

"Knappen synes jo åbenbart at stamme fra et liberi eller en uniform. Er der nogen af folkene i forretningen, der bærer

frakker med sådanne knapper?"

"Nej, og heller ikke tjeneren hos Dahls."

"Den kan jo rigtignok også stamme fra en sømandstrøje eller – – ja, så meget er nu i hvert fald vist, at hvis vedkommende, der har foretaget indbruddet, har haft en hjælper, så kan det ikke være en, der hører til de bedre samfundsklasser, det må være en hjælper, der var taget med for det tilfælde, at der var noget, som skulle brydes eller dirkes op, eller som måske havde fået den opgave at slå nattevagten ned, kort sagt for det grove arbejdes skyld. Den, der har planlagt og udført tyveriet, tilhører efter alt at dømme de bedre samfundsklasser. Enten er det virkelig Blom, eller også er det en anden; er det sidste tilfældet, så tyder forbrydelsen på en høj grad af intelligens og snuhed, da alt i så fald åbenbart er lagt an på at lede mistanken hen på Blom, og en sådan intelligens og snuhed kan man ikke forudsætte hos de laverestillede. Men hjælperen, hvis der virkelig har været en sådan, må tilhøre de lavere eller vel endog de allerlaveste lag af samfundet. Dels tyder den fundne knap på det, og dels vil en person af de bedre klasser, når han til en forbrydelse behøver en hjælper til det grove arbejde, ganske naturligt søge en sådan blandt de laveste lag. Han kan jo nemlig ikke vente at finde en sådan hjælper i sin egen kreds, og til dem, der står i underordnet forhold til ham, enten i forretning eller privat, henvender han sig ganske naturligt heller ikke gerne. Han kommer nemt i et afhængighedsforhold til en sådan person, som kan blive skæbnesvangert. Det rimeligste er, at han ved en sådan lejlighed søger en hjælper blandt de professionelle forbrydere. En sådan person er ham dels ikke så dyr, og dels kommer han ikke så let i afhængighedsforhold, da det for da

professionelle forbrydere gælder for en æressag ikke at røbe deltagerne i en forbrydelse. Endvidere kan han bedre forblive ukendt, hvad navn og stilling angår, overfor en sådan hjælper."

"Du slutter af dette?"

"Jeg slutter af dette," vedblev Axel, "at vedkommende, enten det nu har været Blom eller en anden, er gået hen til et eller andet af de steder, for eksempel et af de laveste logihuse, hvor forbryderne søger, og at han der har udsøgt sig en hjælper og truffet aftale med ham. Knappen hidrører så formodentlig fra en liberifrakke, der i sin tid sammen med andre genstande ved et indbrud er blevet stjålet af vedkommende hjælper."

"Det ræsonnement synes meget tilforladeligt. Men i så fald er det vel rigtigst, at jeg de følgende aftener foretager en razzia rundt på forbryderknejperne for om muligt at finde en trøje til knappen her?"

"Ja, det er det bedste, men se først og fremmest at få at vide, hvor den spilleklub er, som den unge Dahl er medlem af, det er jo højst rimeligt, at der drives hasardspil der. Men nu er det vel bedst, at vi lukker brevet igen, for at du kan komme af sted og få besørget dit ærinde."

Seglet blev derefter forsigtigt klæbet fast igen, og Schwartz stak atter brevet i lommen. Knappen derimod beholdt Axel.

"Og nu af sted," sagde Axel. "I morgen aften er vi her igen på samme tid. Så håber jeg, at du har en del nyt at meddele mig!"

"Meget tror jeg nu ikke, at jeg har fået snuset op til i morgen, men noget er der vel altid."

Dermed forlod de traktørstedet. Nede ved runddelen skiltes de, idet Schwartz steg ind en sporvogn, der kørte ind ad byen til, mens Axel gående fortsatte vejen til sit hjem.

6. Under lovens hånd

"Deres navn?"

"Karl Blom!"

"Alder?"

"29 år!"

Det var i andet kriminalkammer på Råd- og Domhuset, at disse spørgsmål og svar blev udvekslet. Den anklagede og dommeren stod for første gang overfor hinanden, kampen imellem dem skulle nu til at begynde.

Karl Blom var en høj, mørkeblond, ung mand, og han ville sikkert under almindelige forhold med lethed kunne gå ind under betegnelsen "ser rigtig godt ud", men de sidste dages begivenheder havde åbenbart nedbrudt ham i høj grad, så at han nu, som han stod der som den hårdt anklagede, havde skæmmet sig i høj grad.

Og dog, til trods for at han følte sig så nedbrudt, stod han alligevel rolig overfor sin dommer. Men hans ro var således, at den lige såvel kunne være tegn på fortvivlelsens selvopgivelse som på en god samvittighed.

Assessor Lindberg, der hørte til den ikke ualmindelige kategori af forhørsdommere, for hvem "anklaget" og "skyldig" er enstydige begreber, og for hvem det, uden småligt hensyn til valget af midlerne, først og fremmest gælder om at få en tilståelse frem, antog som givet, at den anklagedes ro var et udslag af fortvivlelsens selvopgivelse. Han mente åbenbart derfor, at kampen ville blive let.

"Der er rejst en alvorlig anklage imod Dem," begyndte assessoren, efter at de sædvanlige indledende spørgsmål var besvaret, og svarene ført til protokols. "De har i en længere årrække været ansat hos vekselererfirmaet Dahl & Co. og har i de sidste år indtaget en meget betroet stilling som kasserer. For et par uger siden rejste De uden noget foregående varsel eller opsigelse pludselig til England, hvorfra De rimeligvis ville begive Dem til Amerika."

"Ja, hr. assessor."

"Hvad var grunden til, at De så pludseligt rejste?"

"Det kan jeg ikke sige Dem!"

"Nej, naturligvis," svarede dommeren ironisk. "Det er noget, som jeg ikke så gerne må vide. Men så kunne De måske sige mig, hvor De har gjort af De 66.000 kr., som De stjal ud af forretningens pengeskab natten mellem den fjerde og femte marts?"

Blom stod et øjeblik tavs.

"Det er altså grunden til, at jeg er blevet arresteret," sagde han endelig. "Jeg er mistænkt for som en gemen tyv at have bestjålet mine principaler."

"Ja," svarede assessoren. "Men lad os nu ikke komme ind på den slags narrestreger, det nytter jo dog ikke, at De vil stille Dem hellig og uskyldig an. Der er aldeles ikke tale om, hvorvidt De har gjort det eller ej, det ligger nemlig så klart og tydeligt for dagen, at Deres ja eller nej hverken gør til eller fra. Spørgsmålet er kun: Hvor har De skjult pengene? Og jeg vil gøre Dem opmærksom på, at det vil være af stor betydning for Deres fremtidsskæbne, om De giver et klart og uforbeholdent svar på dette spørgsmål."

"Hr. assessor!" begyndte Blom. "Hvor skulle jeg kunne svare på det spørgsmål, når jeg ved, at jeg aldrig har taget så meget som en øre ud af kassen til mig selv? Jeg har indtil dette øjeblik, da De nu omtaler det, ikke kunnet ane noget om, at der var begået et tyveri, og jeg måtte jo være mere end foragtelig, hvis jeg kunne gøre mig skyldig i en sådan handling overfor et hus, hvor jeg har været ansat så længe, og hvor jeg har nydt så meget godt. Desuden, hvorledes skulle jeg kunne gøre mig skyldig i det, De siger jo, at tyveriet blev begået natten mellem den fjerde og femte marts, og jeg tog jo allerede permission den fjerde marts?"

"Ja, det gjorde De nok," bemærkede assessoren i samme ironiske tone som tidligere. "Men De erindrer vel også, at De først tog bort med damperen til Liverpool om aftenen den femte. De skulle vel ikke kunne huske noget om, hvor De var henne natten, før De rejste?"

"Jo, det husker jeg meget godt," svarede Blom. "Jeg var ude i Charlottenlund."

"Det var ellers et mærkeligt sted at være om natten. Måske De ville give mig oplysning om, hvad De bestilte der."

"Bestilte! Intet! Jeg gik frem og tilbage i skoven, og så sad jeg en time eller to på en bænk."

"Og på den måde tilbragte De hele natten?"

"Ja."

"Det må have været interessant. Men sig mig, så er De vel ikke i stand til at nævne nogen, som kan bevidne, at De virkelig var der, for eksempel klokken ét om natten."

"Nej, jeg mødte ingen og så ingen!"

"Det var jo kedeligt, for på det tidspunkt var der en mand som – rent tilfældigt selvfølgelig – akkurat havde samme klæder som De, som gjorde forsøg på at dræbe nattevagten i forretningen."

"Altså også det er jeg beskyldt for?" sagde Blom.

"Ja," svarede dommeren. "Menneskene er onde, forfærdeligt onde, de forfølger bestandig de uskyldige. At tænke sig, folk er virkelig så infame at beskylde Dem for at have slået et af Deres medmennesker halvt fordærvet samt stjålet 66.000 kroner, og så har De i al fredelighed gået og promeneret i Charlottenlund!"

"Hr. assessor, jeg –"

"Lad det nu være nok," sagde dommeren barsk. "Jeg mærker nok, at De ikke vil tilstå – nå, som De vil, det bliver værst for Dem selv. Så tager vi sagen på en anden måde. – Sig mig en gang, De erindrer vel, at De sendte Deres chef et brev den femte marts?"

"Ja."

"I det brev skrev De, at en tvingende grund, som De ikke kunne give nogen oplysning om, foranledigede, at De måtte rejse bort – langt bort. De kan vel ikke i al fortrolighed sige mig, hvad det var for en grund, jeg skal virkelig ikke fortælle det til noget menneske!"

Blom stod et øjeblik øjensynlig i stærk kamp med sig selv.

"Nej, nej, hr. assessor; det kan jeg umuligt! Så må ti gange hellere selv det værste ske!"

Dommeren rystede utålmodigt på hovedet.

"Det kan De altså heller ikke sige mig! Nå, jeg skal ikke trænge ind på Dem, heldigvis ligger jo grunden lige for, så at ethvert barn kan indse, hvorfor De absolut måtte bort fra landet

så hurtigt som muligt. Nej naturligvis, folk er jo så slemme, der var derfor al sandsynlighed for, at man ikke herhjemme ville have ladet Dem være i fred og leve af renterne af De så ærligt erhvervede 66.000 kr., for det er vel ikke vedblivende Deres mening at fortælle mig, at De ikke har nogen lod eller del i tyveriet?"

"Jeg har ikke noget at tilstå, hr. assessor, og jeg har ikke noget at fortælle!"

"Godt, vil De nu høre på mig et øjeblik, så kommer resten nok af sig selv. Den fjerde marts tager De bort fra forretningen for at tiltræde en ferierejse, de har nøglerne til pengeskabet hos Dem, og De og Deres chef er de eneste mennesker i hele verden, der kender det system, nøglerne skal benyttes efter. Natten imellem den fjerde og femte marts bliver der begået et indbrud, stjålet en stor pengesum, og nattevagten, der ved denne lejlighed bliver slået til jorden, vil aflægge ed på, at det var Dem, der begik indbruddet. Den femte marts sender De Deres chef nøglerne, som De i mellemtiden har gjort tilstrækkelig brug af, samt et brev, hvori De fortæller, at De af grunde, som De umuligt kan meddele, må forlade landet. Om aftenen tager De derpå over hals og hoved til Liverpool for derfra at rejse til Amerika, og nu da De står for retten, er De hverken i stand til at give oplysning om det ene eller det andet. – De kan ikke bevise Deres alibi, og De kan heller ikke meddele, hvorfor De absolut måtte bort. Synes De nu ikke, at alt det ser mildest talt lidt mistænkeligt ud?"

Blom svarede intet, han stod som halvt bedøvet og stirrede sløvt frem for sig. Dommeren betragtede ham, mens han forberedte sig på at spille endnu en trumf ud.

"Så er der endnu et lille punkt, som også tager sig noget mærkværdigt ud," sagde han. "Bevares, det er vel sagtens også en tilfældighed, men alligevel er det rigtigst ikke at forbigå det. Sagen er, at numrene på en del af de stjålne pengesedler, var blevet noteret op aftenen før tyveriet. Og nu skulle det træffe sig så uheldigt, at et par af de pengesedler, som De fandtes i besiddelse af ved anholdelsen, netop havde numre, som fandtes iblandt de, der var noteret op! Ja, hvad har De at sige til det?"

Blom svarede intet, han stod som om han var fuldstændig bedøvet, eller som om han befandt sig i en rus.

"Nå," sagde dommeren endelig efter en stunds tavshed. "Hvad har De at svare, påstår De endnu stadig, at De ikke har noget med tyveriet at gøre? Svar!"

Det sidste ord, der næsten blev råbt ud, så at det ligefrem gav genlyd i lokalet, vækkede Blom op af hans døs. Han hævede atter hovedet, så på dommeren og sagde:

"Jeg har intet andet at svare, end at jeg er uskyldig!"

"Kan De fremføre noget som helst, som kan afkræfte mistanken mod Dem? Kan De bevise Deres alibi?"

"Nej."

Dommeren kastede sig udmattet og utålmodig tilbage i stolen og sagde til den tilstedeværende betjent:

"Før arrestanten bort!"

Befalingen blev efterkommet, og to minutter senere sad Karl Blom atter i sin celle.

Der var forløbet to timer efter forhørets afslutning, og Blom sad endnu på samme sted, som hvor han sad, da betjenten, der havde ført ham tilbage, forlod ham.

Han sad på den eneste stol, der var i det lille rum, med albuerne imod knæene og med hovedet tungt hvilende i hænderne. Og således havde han nu siddet i over to timer.

Pludselig lød der skridt af flere personer udenfor på gangen. Der rasledes med nøgler ved døren, denne åbnedes og slutteren trådte ind.

"Blom," sagde han. "Den opdager, som har Deres sag under behandling, er her for at tale med Dem."

Han trådte tilbage igen og lod Axel komme ind, men bagefter denne trådte også en anden skikkelse, der holdt sig i baggrunden skjult bag Axel, så at arrestanten ikke kunne se den.

"Hr. Blom," begyndte Axel. "Det er ikke for selv at tale med Dem, det bliver der nok lejlighed til senere, men det er fordi, at der er en person, som ønsker at tale med Dem, og som jeg har skaffet tilladelse til det, at jeg kommer. Desværre er jeg nødsaget til at være så indiskret at blive her under samtalen, da det strider imod reglementet at lade en arrestant være alene med en besøgende."

Han trådte nu hen i baggrunden og lod den person, som var kommet ind bagefter ham, træde frem. Det var frøken Dahl.

Da døren åbnedes, havde Blom hævet hovedet lidt, og mens Axel talte til ham, stirrede han sløvt hen for sig. Men idet frøken Dahl viste sig i det matte lysskær fra fængselsvinduet, sprang han op og gjorde et hurtigt skridt hen imod hende, idet han råbte:

"Ellen!"

Men så standsede han og trak sig ind imod væggen og støttede sig hårdt op imod denne, som om han gjorde forsøg på

at trænge ud igennem den for at undvige en fare.

"Ja, Karl, det mig!" sagde den unge pige, idet hun gik hen imod ham og rakte ham hånden.

Men Blom lod, som om han ikke så hendes fremrakte hånd. Sløvheden, som nu i flere timer havde hvilet over ham, var som med et slag forsvundet. Der var et underligt udtryk i hans ansigt, ligesom en blanding af vemod, bitterhed og fortvivlelse.

Hun lod hånden synke.

"Hvorfor tager du ikke min hånd, Karl? Jeg ved jo dog godt, at du aldrig kan have gjort dig skyldig i den handling, du er anklaget for, og at det kun er en række sammenstødende omstændigheder, der har bragt dig i denne ulykkelige stilling."

"Sammenstødende omstændigheder," mumlede Blom. "Åh ja, det har du ret i!"

"Sig mig," vedblev hun, "hvorfor ville du til Amerika?"

Her trådte Axel frem, inden Blom kunne få tid til at svare, hvis det da ellers havde været hans hensigt at svare på dette spørgsmål.

"Frøken," sagde Axel. "Jeg ser mig nødsaget til at afbryde samtalen. Det er ikke tilladt at udspørge arrestanten om noget vedrørende sagen, at afholde forhør er dommerens sag. De ti minutter, der er indrømmet os, er for øvrigt allerede gået, så at De nu kommer til at tage afsked med hr. Blom."

Den unge pige kastede et bedrøvet blik hen til Blom.

"Har du da slet intet at sige mig? Er der ikke noget, du mener, at jeg kan bidrage til sagens opklaring med?"

Et øjeblik var det, som om arrestanten ville sige noget, men så besindede han sig ligesom med voldsom kraft, tav og rystede

blot på hovedet. Ellen rakte nu hånden hen imod ham, han greb den nølende, men trykkede den krampagtigt og voldsomt.

"Farvel Ellen! Gud give du må blive lykkelig og glemme mig. Jeg har ikke noget, ikke noget som helst at sige dig!"

Hun var et øjeblik bestyrtet, næsten som rædselsslagen ved at høre ham tale på den måde. Det lød som en afsked for bestandig! Var det en tilståelse af, at han virkelig var skyldig, eller hvad var meningen? Hun ville endnu henvende et par ord til ham for om muligt at få ham til at udtale sig tydeligere, men blev afbrudt ved, at døren ind til cellen blev åbnet, og slutteren kom ind.

"Tiden er for længe siden gået," sagde han henvendt til Johnsen. "Det går ikke an, at De og den unge dame opholder Dem længere her!"

Ellen måtte derfor standse det spørgsmål, hun havde på læben. Hun sendte endnu et langt blik hen til sin forlovede og forlod derpå sammen med Axel og slutteren cellen.

Døren lukkedes efter dem, og Blom stod en tid lang og så på den lukkede dør, som om han ventede, at den atter skulle åbne sig, og hun igen komme ind. Men det skete ikke, og en stund efter sank han atter sammen i krogen, fordybet som før i sine mørke halvt ubevidste grublerier.

Axel gik en stund tavs ved siden af den unge dame igennem de lange gange. Endelig brød han tavsheden:

"Og nu, frøken," sagde han. "Hvad mener De så om det besøg, som De så levende ønskede, og som De troede ville give os et spor at gå efter?"

Hun så ængsteligt op på ham.

"Hvad jeg mener?" sagde hun. "Ja, jeg antog, at han ville have meddelt mig ting, som han ikke ville meddele andre. Men, der faldt jo kun få ord fra hans side – og de ord, han sagde –"

Her standsede hun.

"Og de ord, han sagde," fortsatte Axel, "skulle snarere synes at bestyrke mistanken imod ham end formindske den. Er det således De mener, frøken?"

"Jeg ved ikke," svarede hun. "Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal forklare hans ytringer. Men De, har De da ikke en mening om det?"

Axel tænkte sig lidt om.

"Måske har jeg det," svarede han. "Men det er umuligt at afgøre, hvorvidt der ligger noget bestemt til grund for min opfattelse. For øjeblikket bygger jeg kun på løse gisninger, men jeg håber og tror, at det i en nær fremtid vil vise sig, om jeg er inde på det rette spor eller ej."

De var nu kommet ud på torvet, og her tog Axel afsked med frøken Dahl.

7. I den hemmelige spilleklub

To dage efter de i forrige kapitel skildrede optrin sås en ældre noget førladen mand, der efter hele sit ydre og sin påklædning at dømme tilhørte den velhavende middelstand, komme gående igennem St. Kongensgade. Det var aften, klokken var omtrent ti, og det var ved det matte lygteskær umuligt at skelne andet af hans ansigt, end at han havde gråsprængt skæg og store buskede øjenbryn.

Da han var nået til hjørnet af Dronningens Tværgade, standsede han og så sig om, som om han ikke var klar over, hvilken vej han skulle gå, eller som om han her skulle træffe nogen.

Det sidste viste sig at være tilfældet, for han havde ikke stået her et halvt minut, før han følte et let slag på skulderen, og en munter stemme bagved ham sagde:

"Det kan jeg lide, hr. grosserer, lige på slaget ti er De her, De er af mine folk!"

"Ah, der er De jo, hr. kaptajn," sagde den som grosserer titulerede, idet han vendte sig om. "Ja, punktlighed hører til de ting, jeg sætter øverst her i verden. Men lad os så komme hen til det københavnske Monte Carlo, som De har lovet at føre mig ind i!"

"Hys!" sagde kaptajnen, idet han ængstelig så sig om. "Tal ikke så højt om det her midt på gaden; selv om man ikke kan se nogen betjent i nærheden, så kan der dog godt stå en i en

gadedør, og netop, når det ruskregner som i aften, er betjentene tilbøjelige til at krybe i læ i gadedørene."

"Man kan mærke, at De kender Deres folk, hr. kaptajn," bemærkede grossereren smilende.

"Åh ja," svarede kaptajnen ligeledes smilende. "Men hør, sig mig – nu har De vel ikke taget alt for mange penge med?"

"Åh nej, kun en otte hundrede kroner."

"Det er for mange, alt for mange; et hundrede eller højst halvandet havde været tilstrækkeligt at sætte til."

"Sætte til! De tror da ikke, at det er min mening at spille dem op? Jeg vil selvfølgelig blot betale min entre ved at vove et halvt hundrede eller så!"

"Javel, kære ven, det kender vi nok; De vil bare vove et par sedler, og når De har tabt dem, så holder De op. Det tror jeg så gerne. Men det uheldige er netop, at De vinder."

"Såh, det kan jeg da egentlig ikke indse vil være så uheldigt!" ytrede grossereren.

"Ikke! Ja, så skal jeg forklare Dem det. Ser De, jeg har nu været spiller i 12 år, og det er netop derfor, at jeg som De måske ved, blev opfordret til at søge min afsked i tjenesten. Jeg kom i trykkende gældsforhold og – nå, det kan være det samme! – men i de 12 år har jeg haft grundig lejlighed til at studere den fremgangsmåde, som hint gådefulde væsen – lad os kalde hende Fortuna, – der råder for spillets gang, anvender for at spænde bestandig flere for sin triumfvogn. Jeg har set hundreder og atter hundreder træde hen foran lykkebordet for første gang i deres liv. Men, jeg har endnu aldrig set nogen, der første gang bejlede til lykkens gunst, tabe. Fru Fortuna holder som alle kvinder af ungdom, nyhed og friskhed, og hun er

bestandig parat til at yde de nye tilbedere sine smil. Hun ved, at det er på den måde, og ikke ved kulde, at hun binder dem til sig. Men så snart hun på den måde har fået dem grundigt indviklet i sine garn, så at det næsten er dem umuligt at komme fri igen, vender hun dem med hån og foragt ryggen, og skænker sin gunst til de bestandig tilstrømmende nye skarer af tilbedere. Og således vil det også gå Dem, min kære hr. grosserer."

"Mener De da virkelig, hr. kaptajn," sagde grossereren i en halvt fornærmet tone, "at jeg ikke skulle være i besiddelse af så megen karakter, at jeg kan holde op, selv om jeg er nok så heldig?"

"Karakter!" svarede kaptajnen. "Jeg tvivler selvfølgelig ikke om, at De til daglig brug både som privatmand og som forretningsmand er i besiddelse af en fast karakter. Men hvis De tillige er i besiddelse af denne særdeles nyttige vare ved spillebordet, så vil jeg hylde Dem som et menneske, der står langt over flertallet af menneskeheden. Og De vil være det første tilfælde af den art i min praksis."

Under denne samtale var de to herrer gået langsomt ned ad gaden imod Nyboder. På en gang standsede kaptajnen, idet han sagde:

"Så, nu er vi der. Men nu er der to ting, jeg må bede Dem huske på, for det første, at det er 'den adelige klub', De er i færd med at træde ind i, og at der her *ikke* spilles hasard – det er nemlig kun efter et forslag fra et af medlemmerne, at spillebordene kommer frem – De behøver imidlertid ikke at være bange, dette forslag kommer regelmæssigt hver aften. Og dernæst må De lade mig føre ordet, indtil De er blevet lidt fortrolig med forholdene, og man er hørt op med at betragte

Dem med den mistillid, som næres overfor enhver ny. At De ikke er adelig har mindre at sige, det er tilfældet med flere af medlemmerne."

Kaptajnen ringede nu på porten til en høj bygning. Porten åbnedes, og de to herrer gik ind og op ad en bred tæppebelagt trappe. På første sal standsede de udenfor en dør, hvorpå der stod: *Klublokale*. Her ringede kaptajnen på, samtidig med at han med den anden hånd drejede håndtaget på døren helt hen til venstre.

"Det er nødvendigt," forklarede han. "For derved signaliseres der ind, at det er et medlem og ikke en fremmed, der kommer. Får de ikke derinde dette signal, så ryddes spillebordene og sættes til side – de plejer nemlig at blive sat frem kl. 10."

Der hengik et par minutter, så lød der trin indenfor, og døren åbnedes derpå af en tjener i liberi. Han kastede et forskende blik på grossereren, men da han derefter så kaptajnen, lod han dem, uden at sige et ord, træde ind.

For enden af gangen åbnedes døren ind til en stor sal, fra hvilken et stærkt lys strømmede dem i møde. Da de var trådt ind, og grossereren havde vænnet sig lidt til det stærke lys, så han, at han befandt sig i en elegant sal med en stor lysekrone under loftet samt små sofaer, nogle med borde foran, andre uden borde, langs væggen. Midt i salen, der havde fire store fag vinduer, som dog vendte indad mod gården, var et stort rundt bord, omkring hvilket der stod hen ved en snes herrer. Det var spillebordet, og foran hver af de enkelte herrer lå der større eller mindre bunker af pengesedler samt sølv- og guldmønter. På den modsatte side af bordet lige overfor døren havde bankøren sin plads. Spillet foregik ved en roulette, og det var ikke

ubetydelige summer, der holdtes på de to farver, hver gang den sattes i bevægelse.

Ved de mindre borde langs væggen spilledes der ligeledes, det var her dog mest kort man spillede. I alt var der en 40 personer til stede, og af disse var der kun en halv snes, som ikke deltog i spillet, men blot betragtede det eller sad og passiarede i sofaerne.

Spillet gik sin rolige gang, og ingen af spillerne ved det runde bord tog notits af kaptajnen og hans ledsager, da de trådte ind. Derimod ilede et par af de herrer, der ikke tog del i spillet, hen imod dem, ligesom også spillerne ved et par af de mindre borde holdt inde et øjeblik for at hilse på kaptajnen og veksle et par ord med ham.

"De kommer noget sent, min gode kaptajn!" råbte en livlig mørkhåret ung mand, idet han trykkede hans hånd. "Ah, hvad ser jeg, De bringer en gæst med! Et nyt medlem, formoder jeg?"

"Ja," svarede kaptajnen, og derpå præsenterede han herrerne for hinanden. "Grosserer Møller fra Odense; baron Lilliendal, premierløjtnant i garden. Hr. baron, jeg anbefaler grossereren til Deres bevågenhed. Hr. Møller, der er chef for en stor og anset forretning i Odense, har kun en gang tidligere været i hovedstaden, og er nu kommet hertil for at opholde sig her i nogle måneder og for at leve lidt med i dens liv. Særligt er det ham om at gøre på en let og bekvem måde at blive af med nogle tusinde kroner, som han har taget med, og som han i høj grad føler sig besværet af."

Den unge baron trykkede hjerteligt grossererens hånd.

"Hvis det er tilfældet, hr. grosserer," sagde han, "så kan De ikke have valgt noget bedre sted end dette her, for jeg må vel

antage, at min ven, kaptajnen, har sat Dem ind i, hvad det er for et helvede, han gør Dem til medlem af?"

"Åh ja," sagde grossereren smilende. "Men for resten antager jeg, at det går med dette helvede som med ethvert andet, det er ikke værre, end man selv gør det."

"Nej, naturligvis," svarede baronen. "Her kan endog være rigtig behageligt. Og når De lader det være nok med at deltage i de små sluttede spilleselskaber og undgår det runde bord, så kan det heller aldrig blive så farligt! Hvis De tillader, så skal jeg straks præsentere Dem for et par herrer, så at vi kan få en landsknægt eller en kammerråd i gang."

"Jeg takker Dem for Deres venlighed, men jeg vil dog først prøve lykken lidt her ved det runde bord."

Og så trådte grossereren trods sine to nye venners indtrængende advarsler hen til bordet, idet han forsikrede, at han nok skulle være forsigtig.

Kaptajnen og baronen trådte hen i en vinduesfordybning og talte sammen i en dæmpet tone.

"For pokker," sagde baronen. "Nu spiller han vel alle sine penge op der, så at der ikke bliver noget til os."

"Det har ingen nød," bemærkede kaptajnen. "Begynderne vinder jo altid."

"Hvor har De ellers fået fingre i ham?"

"Han kom i går til mig med en anbefalingsskrivelse fra en af min faders venner, og anmodede mig om at være hans fører, og lære ham byens skjulte og offentlige liv – særlig det første – at kende. Naturligvis var dette her et af de første steder, jeg førte ham hen!"

"Det var smukt af Dem. Men sig mig, har han ordentlig med penge?"

"Han har kun en otte hundrede kroner hos sig, men i alt har han vistnok taget en tre tusind med sig, og senere kan det næppe være så vanskeligt at få ham til at udstede veksler for endnu nogle tusinde."

"Han kommer forbandet heldigt; jeg har pokkers brug for en fire-fem hundrede kroner til i morgen!"

"For guds skyld," sagde kaptajnen. "Begynd dog ikke med at plukke ham straks. I aften må han vinde, ellers ser vi ham ikke mere!"

"Så for pokker! Ja, så er der ikke andet for, end at De kommer til at punge ud med en fire hundrede kroner, min gode kaptajn."

Kaptajnen satte et surt ansigt op, men afslog det dog ikke; og derpå trådte de to værdige venner hen til det store spillebord for at se, hvorledes det gik deres offer.

Grossereren havde allerede holdt en gang og vundet. Han havde sat 50 kr. på rødt og havde altså nu 100 kr. liggende foran sig.

"Tag nu Deres indsats til Dem," hviskede kaptajnen bag ved ham.

Men grossereren rystede blot på hovedet og lod de 100 kr. blive stående inde, idet han atter holdt på rødt. Klokken lød fra bankørens plads, og kuglen begyndte atter sit kredsløb. Da den standsede, havde rødt atter vundet.

"Så for pokker, vær dog nu fornuftig!" sagde kaptajnen. "Tag de 100 kr. hjem, så har De i hvert fald vundet 50 kr., selv om De skulle tabe resten!"

"Nej nej, kaptajn," sagde grossereren. "Det nytter ikke, hvad De siger. Jeg vil se, om jeg ikke skulle kunne tjene en lille formue i aften."

"Nå, jeg mærker, at De allerede er inde på skråplanet," sagde kaptajnen. "Men husk nu på, at jeg har advaret Dem!"

Og kaptajnen trak sig derpå brummende tilbage.

Grossereren lod altså indsatsen stå, og han holdt vedblivende på rødt. Da kuglen havde fuldendt sit kredsløb, havde rødt atter vundet, og grossereren havde således forøget sin på bordet liggende kapital til 400 kr.

Hans held begyndte nu så småt at vække de andre spilleres opmærksomhed. Ganske vist var det ikke så ualmindeligt, at en spiller vandt tre eller flere gange i træk, men sjældnere var det, at spillerne i sådanne tilfælde hver gang lod indsatsen stå, så at den stadig fordobledes.

For fjerde gang blev rouletten sat i gang. Grossereren, der stadig lod pengene stå inde, holdt denne gang på sort. Lykken var ham stadig gunstig, og han havde nu otte hundrede kroner.

"Når han nu blot ville holde op!" sagde baronen ærgerlig til kaptajnen. "Jeg længes efter at få ham under behandling. Ah, der er vor kære ven, vekselereren!"

Det var Ernst Dahl, der nu var kommet ind. Han trådte hen til de to venner og sagde:

"Mine herrer, jeg må naturligvis have revanche fra i går. Lad os få et parti i gang!"

De tre herrer satte sig hen ved et bord. De spillede terning, indsatsen var ti kroner hver gang, og det lod til, at lykken i aften var på den unge vekselerers side, idet han vandt de tre første gange i træk.

Grosserer Møller havde vundet syv gange i træk ved det store bord, og hans held havde vakt almindelig opmærksomhed. Spillet ved de små borde var hørt op, og man havde samlet sig omkring ham. Da han havde nået 1600 kr., tog han flegmatisk de 1000 kr. hjem og lod kun de 600 kr. stå inde. Disse voksede sjette gang til 1200 og derefter til 2400. Han tog nu de 2000 hjem og lod kun de 400 blive inde. Men den ottende gang vendte lykken sig, og de 400 kr. vandrede over til bankøren.

Så holdt grossereren op og trak sig tilbage med en gevinst på 2950 kr. Han gik derpå over til sine to bekendte, som naturligvis straks præsenterede ham og Ernst for hinanden samt opfordrede ham til at tage del i spillet. Dette afslog han dog, idet han sagde, at han aldrig havde spillet terning før. Han ville derfor se lidt på det, inden han spillede med.

Lykken havde vendt sig for Ernsts vedkommende. I løbet af et kvarters tid havde han tabt 120 kr., mens kaptajnen, der ligeledes lod til at være uheldig i aften, havde tabt 50 kr. i løbet af den samme tid.

"Lykken hun er en underlig trold, leger med os så mangefold," nynnede kaptajnen gnaven. "I går var jeg den heldige, men i dag lader det til, at jeg skal tabe hele min gevinst og mere endnu til Dem, min kære baron!"

Grossereren havde taget plads bag ved baronen, men det lod til, at denne følte sig generet af ham. Der var noget nervøst og febrilsk over hans bevægelser, når han kastede terningerne, og hvert øjeblik skottede han til grossereren. Han vandt dog stadig.

På en gang lød det, mens baronen raslede terningerne, som om der faldt en af dem ned på gulvet. Grossereren bukkede sig

straks ned for at tage den op, men erklærede, at han ikke kunne se noget.

"Var det ikke en terning, der faldt?" spurgte baronen nervøst.

"Se efter om de er der alle sammen!" sagde grossereren, idet han tog terningerne fra ham.

Jo, de var der, og spillet blev fortsat. Men det lod til, at lykken havde vendt sig, idet baronen, der var blevet påfaldende bleg, nu stadig tabte, så at han i løbet af kort tid havde tabt ikke alene det, han havde vundet, men to hundrede kr. til, som var vandret over til Ernst. Da spillet efter en halvanden times forløb hørte op, havde Ernst i alt vundet 500 kr. fra kaptajnen og baronen.

Baronen, der var kommet i en i høj grad irriteret stemning, tog nu afsked, hvilket eksempel grossereren fulgte, hvorimod Ernst og kaptajnen sagde, at de ville blive der endnu en halv times tid.

8. En slem forskrækkelse

Grossereren og baronen fulgtes altså ad.

"De var nok meget uheldig i aften, hr. baron!" sagde grossereren, da de var kommet udenfor.

Baronen mumlede noget og så meget gnaven ud. En stund gik de tavse ved siden af hinanden, men på en gang standsede baronen og sagde, idet han greb grossereren i armen:

"Hr. grosserer, det er første gang, jeg ser Dem i aften, og De vil måske finde det underligt, når jeg retter en anmodning til Dem, som jeg ikke en gang retter til mine mest intime bekendte!"

"Hvis det er en tjeneste, De vil anmode mig om, så kan De sikkert gøre regning på mig!"

"Sagen er, at jeg har tabt i aften, og når jeg skal være ærlig, så er De ikke helt uden skyld i det; De sad bag ved mig hele tiden, og det gør mig altid nervøs, når der sidder nogen bag ved mig. Men når jeg er nervøs, så taber jeg. Nå, det kan jo gerne være, at jeg også havde tabt, hvis De ikke havde influeret på min stemning. Men i hvert fald har jeg i aften tabt mere, end jeg kan tåle i øjeblikket. Jeg skal i morgen bruge 600 kr., er De villig til at forstrække mig med det beløb et par dage?"

Grossereren tænkte sig et øjeblik om.

"Ja, jeg går hjem med gevinst i aften, så jeg vil ikke være uvillig til at hjælpe Dem," sagde han så. "Men, ser De, jeg er forretningsmand, og selv om jeg ikke på nogen måde nærer tvivl om Deres hæderlighed, så vil det dog stride absolut imod

mine principper at overlade Dem pengene uden at få kvittering."

"Bevares," sagde baronen. "Det er noget, der følger af sig selv, at De får kvittering. Men hu er der lukket alle vegne, så vi bliver vel nødt til at vende tilbage til klubben for at få den skrevet."

"Nej, det er ikke værd, det kan måske føre til, at De spiller de 600 kr. op! – Jo, jo," sagde han, da han så, at baronen ville gøre indvendinger. "Jeg kender de unge mennesker, de er nu en gang således, og det er der ikke noget at sige til! – Nej, lad os hellere gå op på mit hotel. – Jeg har to værelser på Hotel Phønix – der kan vi ordne sagerne, mens vi tømmer en flaske champagne."

Det havde baronen ikke noget at indvende imod, og ti minutter senere befandt de sig oppe i et elegant monteret værelse. Grossereren lod bringe en flaske champagne og to glas.

Da de var blevet alene, skænkede grossereren op i glassene og sagde, efter at de havde taget plads:

"Nå, hvad var det så, vi skulle tale om?"

"Det var de 600 kr., som –"

"Ah, ja det er jo sandt! – Men sig mig, min kære baron, det må vel være frygteligt ubehageligt sådan at tabe?"

"Tabe! – Jeg taber da ikke altid!"

"Nej, det gør De vel ikke," vedblev grossereren. "Sig mig, kan De ikke nu og da influere lidt på lykken?"

"Influere! Hvad mener De med det?" Baronen betragtede overrasket, næsten forbløffet grossereren. Siden de var kommet ind i værelset var dennes optræden og måde at tale på fuldstændig forandret. Det godmodige og joviale i hans optræden og i hans stemmes tonefald var aldeles forsvundet.

Hans optræden var nu overlegen, bestemt, myndig, og hans stemme lød bidende ironisk.

"Ih kære, jeg mener bare, at det ville være behageligere, om man som De var i stand til at hjælpe lidt på lykken i stedet for stadig at være underkastet dens luner!"

"Det vil altså sige – De vover at påstå!" stammede baronen dødbleg.

"Aldeles ikke, kære. Jeg påstår slet ingen ting. Men synes De ikke, at det var et højst mærkeligt træf, at De tabte en terning og alligevel havde det rigtige antal hos Dem?"

"Det beviser kun, at det ikke var en terning, mon et pengestykke eller noget lignende!"

"Nej, det var en terning, for her er den!" Og grossereren holdt i det samme en terning hen imod baronen. "Og det er endda en særdeles interessant terning. Ser De, her på den ene side, modsat seks-siden, skinner der noget mørkt frem. Ved De, hvad det er? Det er bly, og det bevirker ganske simpelt, at terningen ufejlbarligt må falde med seks-siden opad. Vil De endnu påstå, at De ikke formår at give lykken et lille puf?"

Baronen var sprunget op.

"Min herre," råbte han. "Det vil altså sige, at De beskylder mig for at spille falsk. Er De så god at opgive mig tid og sted –"

"Tid og sted, ja det skal De straks få at vide! – Baron Lilliendal, De er min arrestant! Jeg er Axel Johnsen ved opdagelsespolitiet! – Er De så god at følge med?"

Grossereren havde revet det falske hår og skæg af og stod nu foran baronen som Axel Johnsen, kun lidt mere korpulent end ellers.

Baronen var sunket om i en stol, det var forbi med hans sikkerhed. En stund sad han tavs med hovedet foroverbøjet; endelig sagde han stønnende:

"Så er det altså forbi med det hele! Vanæret, jeg selv og min familie! – Ja, jeg har været letsindig, meget letsindig, men – – Nå, lad os blot komme afsted!"

Han rejste sig ligesom med besvær, men Johnsen holdt ham tilbage, idet han sagde: "Endnu ikke! Der er endnu et par glas champagne, lad os først få drukket dem. Vi har desuden endnu noget at sludre om."

"Endnu noget at sludre om?"

Baronen så bestyrtet på ham og lod sig derpå viljeløst synke tilbage i stolen. Axel gav sig god tid, bød ham en cigar, tændte sig selv en og sad en stund og betragtede de ringe, som røgen fra hans egen cigar dannede i luften.

Endelig sagde han:

"Ja, jeg kunne nu lade Dem føre til den nærmeste politistation af et par gadebetjente, og i så fald ville jo hele Deres fremtid være ødelagt. Men hvad nytte ville det gøre, og måske, hvis jeg lod Dem være fri, kunne De gøre stor nytte i en anden og langt vigtigere sag."

Baronen hævede hovedet og så spørgende på Axel.

"Hvis jeg nu lader være at gøre anmeldelse om den opdagelse, jeg har gjort i aften," vedblev Axel, "så sker det på to betingelser: For det første at De hører op med at spille falsk, og for det andet, at De vil holde hemmeligt, hvad jeg i aften måtte betro Dem, selv om De muligvis ikke vil gå ind på det forslag, jeg har at stille Dem."

"Deres to betingelser," sagde baronen, "kan jeg roligt love Dem at gå ind på. Hvad spillet angår, så har det allerede længe trykket mig, og jeg vil ikke alene love Dem at høre op med at spille falsk, men jeg vil slet ikke røre kort eller terninger. Og med hensyn til Deres anden betingelse så giver jeg Dem mit æresord på at vedligeholde den strengeste diskretion."

"Nuvel," sagde Axel. "Sig mig, De har jo spillet en del med Ernst Dahl?"

"Ja."

"Hvor meget har han efter Deres mening tabt deroppe i klubben?"

"Til mig har han kun tabt et par tusind, men han er jo besat af en ren spilledjævel, så at han efter en beregning, jeg gjorde forleden, har tabt mindst 100.000 kr. i løbet af det sidste års tid."

"Et hundred tusind på et år!" gentog Axel langsomt hen for sig. "Men sig mig, har De noget begreb om, hvor meget den unge Dahls indtægter beløber sig til?"

"Ih ja, han har en fjerdepart i vekselererfirmaet, og da dettes overskud i almindelighed beløber sig til 150.000 kr. om året, er hans indtægter altså sådan noget som en 30-35.000 kr."

"Og så har han efter Deres mening alene i spil sat 100.000 til på et år!"

"Nu ja, men det må vel ikke være vanskeligt for en mand, der har part i en så god forretning, at rejse penge, særlig da det vel nok bliver resultatet, at han gifter sig med sin kusine."

"Hør nu," sagde Axel. "Som De jo nok kan forstå, er der særlige grunde til, at jeg stiller disse spørgsmål. Jeg kan ikke fuldstændig sætte Dem ind i forholdene, men jeg kan kun sige

Dem, at det er mig meget om at gøre at få så meget som muligt at vide om den unge Dahls liv, om hvilke venner og veninder han har, hvilke vaner og tilbøjeligheder han er hengiven til, kort sagt, så meget som muligt om hans private liv. Og det var det, jeg ville bede Dem om at være mig behjælpelig med."

"Det vil altså sige," svarede baronen, "at De vil have mig til at gøre en spions tjeneste!"

"Spion," svarede Axel. "Nå ja, hvorfor ikke kalde det således. Men De må vel huske på, at det her drejer sig om en god sag, om et menneskes hele fremtid, ja, måske vil det også blive til hr. Dahls egen gavn, om jeg kan få så mange oplysninger om ham som muligt. Og for resten den gang, da De spillede falsk, tænkte De ikke på det vanærende heri, men nu da det drejer sig om noget langt ringere, nemlig om at gøre lidt spiontjeneste, som De kalder det, i en god sags interesse, så får Deres ære og samvittighed straks skrupler."

Baronen så et øjeblik hen for sig; derpå sagde han:

"De har ret. Jeg har ikke lov til at have en alt for ømfindtlig æresfølelse nu. Hvad er det, De ønsker af mig?"

"Som jeg har sagt Dem," svarede Axel, "er det min første betingelse, at De holder denne samtale strengt hemmelig. Jeg ønsker altså, at De skaffer mig alle de oplysninger om hr. Dahls private forhold, hans levemåde og om hvem han omgås, som De på nogen måde kan. De må derfor omgås ham så meget som muligt, søg at opnå hans fortrolighed, eller i hvert fald den fortrolighed, man udviser overfor omgangsvenner. Og når jeg ønsker det, så er det fordi, at hr. Dahl står i berøring med en sag, hvor en mand efter min opfattelse er uskyldig mistænkt og lige ved at blive dømt på indicier. Det, som det altså gælder om,

er i virkeligheden at skaffe beviser for denne mands uskyldighed. Naturligvis kan det ikke falde mig ind at tro, at hr. Dahl skulle være den virkelige skyldige, det kan jeg ikke, alene af den grund, at det er ham, der er den bedragne. Men jeg har grund til at tro, at den skyldige findes i Dahls egen omgangskreds, og det er altså den – særlig den kvindelige – jeg igennem Dem vil søge at opnå kendskab til!"

"Ja," sagde baronen. "Jeg forstår Dem godt, og jeg er også villig til at gøre mit bedste i denne min nye egenskab som opdager, men –"

"De vil sige, for at omgås Dahl og hans venner og for at tage del i det liv, de fører, må man have penge. Og det har De ikke i øjeblikket."

"Ja, som De vel næppe har glemt, talte jeg før om –"

"Jo, jeg husker det godt. De anmodede mig om et lån, og jeg har heller ikke det mindste imod at hjælpe Dem, men De må give mig Deres æresord på herefter at lade alt, hvad der hedder kort og terninger ligge."

Baronen gav ham det ønskede løfte, hvorpå Axel rejste sig og gik hen og tog sin tegnebog ud af overfrakken, som han havde hængt fra sig. Han tog ti hundredkronesedler ud af den og sagde, idet han rakte baronen dem:

"Det må vel være tilstrækkeligt foreløbigt. Vær nu ikke alt for ødsel. Og nu farvel!"

Den unge baron gik.

Da Axel var blevet alene, sad han en stund hensunket i tanker. Derpå sagde han ved sig selv:

"Jo, jeg må kunne stole på ham; han er alt for afhængig af mig, til at han tør røbe noget af det, vi har talt om. Nu vil det

snart vise sig, om jeg er på det rigtige spor."

Derpå tog han sin hat og frakke og forlod værelset. Efter at han nede i gangen havde vekslet et par ord med portieren, tog han en droske og kørte hjem.

9. Et besøg i Holger Danske

Den følgende aften ved syvtiden sad der to gæster i det indre værelse i Slotskroen. Det var et mærkeligt par, for mens den ene var klædt som en elegant herre, var den andens ydre så pjaltet og lurvet som på nogen måde tænkeligt. Den ene syntes at tilhøre de bedre klasser, mens den anden ved sit ydre måtte henføres til samfundets bærme.

"Nå, har du ellers opnået noget resultat?" spurgte Axel.

"Nej," svarede den anden, i hvem læseren utvivlsomt straks gætter den i et par tidligere kapitler omtalte opdager Schwartz. "Jeg har på min razzia rundt på forbryderknejperne fået fingre i en del lommetyve og indbrudstyve, men den, vi søger, har jeg hidtil ikke kunnet opdage. Nu har jeg kun *Blodkoppen* og *Holger Danske* tilbage, finder jeg ham ikke der, så må jeg undersøge arresterne, for det er jo ikke umuligt, at han for tiden opholder sig et sådant sted. Har du fundet noget spor?"

"Et spor, nej! Men jeg har fået en mistanke, som dog er for dristig til, at jeg tør udtale mig om den, så længe jeg ikke har en positiv kendsgerning at støtte mig til. For øvrigt har jeg fået en allieret, som jeg håber, vil blive af stor betydning for os, nemlig den baron og premierløjtnant, du bragte det pengebrev til fra den unge Dahl forleden."

"Oh-ho!" sagde Schwartz. "Den unge herre er vel kommet lidt på afveje, kan jeg tænke. Jo, det er nok en nydelig forening, denne adelsklub. Men har du ellers noget at meddele mig eller nogen ordre at give mig?"

"Nej," svarede Axel. "Ikke andet end at du, hvis du skulle finde den søgte person, straks må lade mig det vide, for at jeg kan få ham under behandling."

De talte endnu sammen en halv snes minutter og derpå gik de. Kelneren så tænksomt efter dem og henfaldt derefter i filosofiske betragtninger over den forskel, der hersker her i verden, på hvilken forskel han her havde haft et levende billede i den elegante herre og den lurvede person.

Et par timer senere – ved halvtitiden – befinder vi os i et andet beværtningslokale, der står en 3-4 trin lavere end det ovenfor omtalte, nemlig *Holger Danske* i Farvergade.

I den velkendte toetages bygning i Farvergade begynder livet nu først på denne tid at røre sig. Inde i gæstestuen – hvis man kan bruge en så velklingende betegnelse om beværtningslokalet i stuen – er der nu samlet en 14-15 gæster, alle sammen værdige repræsentanter for den del af samfundet, der er kommet over på livets skyggeside, enten det nu er modgang og ulykke eller forbrydelser, der har bevirket det. Om dem alle sammen kan det siges, at de står med den ene fod i fængslet eller på ladegården. De fleste af dem er lasede og lurvede, nogle enkelte er dog bedre påklædt, så at de til nød kan gælde for arbejdsfolk, der på hjemvejen fra arbejdet er kommet herind. Kun en enkelt kan gå ind under betegnelsen velklædt, men han er det til gengæld også i så høj grad, at han er ligefrem påfaldende. Men på næsten dem alle sammen har forbrydelser og laster – af disse sidste særlig drik – sat sit stempel.

Også her bliver der spillet. Ved nogle af bordene sidder der to, tre eller fire gæster og spiller kort med kort, der er så fedtede

og sorte, at det næsten er umuligt at skelne dem fra hinanden. Ved andre borde sidder enkelte personer og spiser, mest rugbrød med røget skinke til. Men overalt på bordene ser man den halvfyldte brændevinskaraffel stå samt diverse snapseglas. Der rekvireres livligt, men betalingen forlanges ubønhørligt erlagt med det samme af værten, der selv sørger for serveringen.

Døren går op og i den ene gang efter den anden, og der kommer stadig flere personer, nogle robuste, støjende og larmende, andre sky, ængstelige og forkuede. Nogle tager plads ved bordene og forlanger ind, andre går stille hen til værten, leverer ham en femogtyveøre, som de nu først, efter at det er blevet mørkt, har fået tiltigget sig, og som de nu erhverver sig et elendigt nattelogi for. Flere og flere samles i gæstestuen, en uhyggelig lummer atmosfære af brændevinsstank og dårlig tobak hviler over det hele, mens eder og kraftudtryk fra de spillende summer én om ørerne.

Pludselig opstår der røre i selskabet. Der er trådt en mand, klædt som flertallet af de tilstedeværende, ind. Det var dog ikke selve hans tilsynekomst, der bevirkede røret, men de ord han råbte, da han var kommet ind og havde set sig om.

"Vært!" råbte han. "Brændevin over hele linjen. I aften skal der være fest i *Holger Danske*. Jeg skal fanden tage mig nok vise jer, at jeg forstår at fejre min tilbagekomst fra herregården!"

"Hvad for en herregård?" var der en, der spurgte.

"Den ved Horsens naturligvis, din grønskolling! Nu har jeg taget mig af sagerne derovre en fire års tid, så nu kan jeg nok have lyst til at more mig lidt her i hovedstaden en tid, indtil jeg igen skal tilbage."

Et par borde var nu blevet rykket sammen, og et par flasker brændevin samt en snes glas stablet på det. Gæsterne flokkedes larmende omkring de sammenstillede borde og den nyankomne, og en af de tilstedeværende, en stor rødskægget fyr, sagde:

"Hør du, du er lige meget en af mine folk; jeg kender dig rigtignok ikke, og jeg kan heller ikke huske, at du har været her før, men det kan være det samme, for du forstår lige meget, hvordan tingen skal gribes an. Men hvorfor var du kommet derover?"

"Ja hvorfor," sagde den nyankomne. "Jeg havde giftet mig med en enke, der havde lidt penge, og da jeg blev ked af hende, ville jeg binde et tørklæde om halsen på hende, for at hun ikke skulle fryse naturligvis, det var nemlig vinter skal jeg sige jer. Det ville hun imidlertid ikke finde sig i, og så gik det, som det gik. Nå, for resten har jeg da kommet her før til stadighed, men det er nu snart en halv snes år siden!"

Brændevinen blev drukket, og den nyankomne var snart perleven med alle de tilstedeværende. Læserne har antagelig allerede gættet, at den fremmede er identisk med vor gamle bekendt Schwartz. Han gav her møde i den samme påklædning, som han var iført, da han sammen med Axel var ude i Slotskroen.

Han lod stadig munden løbe, og gæsterne fandt, at han var en pokkers rask fyr, men det var ikke vanskeligt at mærke på ham, at han kun brød sig yderst lidt om det tilstedeværende selskab. Der var kun en person til stede, som interesserede ham.

"Hør du, kammerat!" råbte han over til en høj, sortskægget og bredskuldret fyr. "Jeg synes ikke, at du drikker noget. Kom herover og klink med mig!"

Den tiltalte følte sig åbenbart smigret ved den særlige opmærksomhed, han var genstand for fra den ædle givers side og skyndte sig også med at komme over til ham og efterkomme hans ønske.

"Vært," råbte Schwartz derpå, "kom endnu med et par flasker herhen. Og lad mig så få en karaffel og to glas hen ved bordet derovre i krogen. – Vi to vil have os en lille lun passiar, mens de andre drikker," sagde han henvendt til den sortskæggede. "Jeg synes forbandet godt om dig!"

Det blev således, og mens de andre støjende og larmende skyllede det ene glas brændevin ned efter det andet, sad Schwartz og hans nye bekendt henne i en krog og fejrede et mere stilfærdigt orgie.

"Hør du, min brave ven," sagde Schwartz, efter at de havde klinket. "Hvor har du egentlig fået den elegante trøje fra, du har på?"

Og så greb han i ærmet på den andens trøje for at prøve tøjet. Det var imidlertid den blodigste ironi at kalde den elegant, da den kun var de sørgelige vragrester af en frakke, der rimeligvis i sin tid havde gjort tjeneste som liberifrakke.

"Åh ja, den er meget net," ytrede den anden. "Men den var rigtignok langt flottere, da jeg i sin tid fik den til låns i et herskabshus, da jeg en nat aflagde et besøg der!"

"Du skulle fikse lidt op på den," sagde Schwartz. "For eksempel lade sy nogle knapper i den, der mangler jo hele tre! –

Vent lidt, jeg tror sgu næsten, jeg har en knap, der ligner dem på en prik!"

Og så tog han den knap frem, som dagen efter det natlige indbrud hos Dahls var blevet fundet i kontorlokalet. Han holdt den hen ved siden af en af de knapper, der endnu var tilbage i fyrens frakke. Det viste sig, at den var absolut af samme form, udseende og størrelse som dem.

"Ja sågu, den ligner meget godt, og det er nu ikke derfor, jeg kunne såmænd godt lade dig få den; men jeg har selv fået den på sådan en højst ejendommelig måde på en sørejse, at jeg nærmest betragter den som en slags relikvie. Nej, så tror jeg hellere, jeg vil købe frakken af dig, jeg vil lade reparere lidt på den, så at der kan blive en net søndagsfrakke ud af den. Vil du have en daler for den, og så kan du endda få min egen med i købet!"

Hans nye ven så aldeles forbavset på Schwartz, en så god forretning havde han endnu aldrig i sine dage gjort. Naturligvis gik han med glæde ind på det, og i løbet af et par minutter var forretningen gjort, idet Schwartz havde overladt fyren sin trøje og nu selv taget hans på.

Schwartz forlangte derpå mere brændevin, der skulle jo nu drikkes lidkøb, og hans nye bekendtskab tog også rigeligt for sig af varerne, hvorimod Schwartz kun nu og da nippede til sit glas.

"Hvad hedder du?" spurgte Schwartz.

"Hvad jeg hedder, det har jeg glemt," svarede den anden. "Men det kan også være lige meget. Man kalder mig Sorte Jesper."

"Hør sig mig, er du vant til at gøre forretninger?"

"Ja, det kommer an på, hvad det er for forretninger," svarede den anden.

"Store forretninger naturligvis, sådan i pengeskabe."

"Hm ja, det er jo egentlig min specialitet, men det duer ikke længere. Man skal altid have en kompagnon, og så risikerer man så nemt at blive snydt, eller i hvert fald får man ikke noget ordentligt ud af det. Nej, jeg har såmænd længe tænkt på at gå over til et andet fag. Har du ellers en forretning at foreslå?"

"Det kunne nok være," svarede Schwartz. "Men før jeg siger dig noget om det, må jeg være sikker på, om du duer til noget og på, at jeg kan stole på dig."

"Stole på mig! Nåda! Spørg bare, hvem du vil, så skal du høre, at Sorte Jesper aldrig har narret nogen. Og hvad dygtigheden angår, så vil jeg bare fortælle dig, at jeg i tre år har rejst på faget. Nej, lad os nu blot høre noget om, hvor det er, og hvor meget der er at hente?"

Schwartz lod, som om han betænkte sig lidt, så sagde han:

"Ja, ser du, det er hos et bankfirma, og i sådanne forretninger er der jo altid en del at hente, de ligger jo der og roder med en hel del penge, som de næsten ikke ved, hvor de skal gøre af; og så er det jo synd andet, end at man hjælper dem lidt med at få dem anbragt."

"Ja, det kan du sågu have ret i! Men har du nu også papirerne i orden, og er du sikker på, at der ikke sker noget?"

"Ja bevares – det vil sige, jeg kender en i vedkommende forretning, som jeg nok må kunne pumpe lidt ud om forholdene. For resten så tror jeg nok, at vi vil kunne få et halvt hundrede tusind ud af den historie."

"Død og pine! Altså 25.000 til hver! Men lad os nu, før vi snakker mere om det, høre hvor det er?"

"Det er en vekselererforretning inde i byen, du har måske nok hørt tale om den. Dahl & Co."

"Hvem?" råbte Sorte Jesper betuttet.

"Dahl & Co.," gentog Schwartz. "Jeg har al grund til at formode, at de ligger og roder med store summer i disse dage."

"Dahl & Co.," gentog Sorte Jesper. "Nej, hør ved du hvad, gamle, den går ikke!"

"Hvorfor ikke det?"

"Fordi – nå, det rager ikke dig!"

"Hvad! Rager det ikke mig! Din bedste ven! Har du da hemmeligheder? Har jeg nogensinde narret eller fikseret dig i den tid, vi to har kendt hinanden?"

Fyren var nu blevet mere end halvt omtåget af brændevin. Han var derfor ikke i øjeblikket rigtig i stand til at gennemskue det spidsfindige i ræsonnementet og lod sig derfor dupere.

"Nej," sagde han. "Det er sandt, det du der siger. Du er alligevel en af de få her på jorden, som aldrig har fikseret mig. Derfor skal du også have det hele at vide; jeg ved, at jeg ikke har nogen bedre ven, som jeg kan betro mig til. – Havde jeg dog bare fingre i den infame laban!"

"Hvilken laban?"

"Ham der snød mig! – Då, det er sandt, du kender ham jo ikke! – Ja, ser du, det er en sørgelig historie, en meget sørgelig historie den, og den lærer os, at man aldrig skal fæste lid til nogen her i verden – særlig ikke til de fine herrer – for det var han nok, selv om han de første gange jeg så ham, var klædt anstændigt som du og jeg!"

"Ak ja," sagde Schwartz sukkende. "Der findes megen falskhed her i verden. Men lad os glemme det og hellere drikke, det er dog meget bedre."

Og så skænkede han atter i Sorte Jespers glas. Da fyren havde tømt det og atter fået skænket i, vedblev Schwartz:

"Nå, gamle prøvede ven; lad mig så høre, hvorfor du har så meget imod at gøre en forretning med det agtede og ansete vekselererfirma Dahl & Kompagni, det er jo et rigtig pænt firma."

"Ja, firmaet er sgu godt nok," svarede Sorte Jesper. "Gu' er det så. Men, ser du, jeg har allerede en gang været i den forretning, og jeg kommer der ikke mer. Det er nu sådan en 6 uger siden, at jeg sad her i restaurationen. Han så grangivelig ud i klæderne som du og jeg, og han optrådte også rigtig manerlig, men jeg kunne dog snart mærke, at han ikke var en af vores, så jeg tænkte mig derfor nok, at der var noget at fiske. Han så sig om, og da han havde siddet en stund ved et glas øl, som han slet ikke drak af, så rejste han sig lige på en gang og gik lige hen til mig og slog sig ned ved siden af mig. Se, nu var han en rigtig pæn høj fyr at se til, så jeg tog ham det slet ikke ilde op. Han gav sig nu i snak med mig, og jeg morede mig kosteligt over ham, for han ville spille komedie, det var jo tydeligt nok, men jeg kunne da lure ham. Først ville han præsentere sig, sagde han, og så tog han ind i brystlommen, vel sagtens for at tage et visitkort frem, men han betænkte sig dog. Nå, jeg lod som ingen ting, jeg tænkte blot, lad ham bare more sig, det kommer nok. Og det kom da også. Da vi havde siddet en tid og snakket og fået en hel del at drikke, sagde han, at han kunne gøre en stor forretning, men han manglede en hjælper. Naturligvis lod jeg først som om

jeg ikke forstod ham, for det går jo dog ikke an, sådan lige straks at indvi den første og den bedste i sine sager. Men til sidst kom vi dog til at forstå hinanden, og så spurgte han mig, om jeg ikke ville hjælpe ham ved en forretning, hvor jeg bare skulle slå en for skallen – det behøvede kun at være for spøg, når det blot blev således, at han ikke generede nogen et par timers tid. Måske kunne det også nok være, at der var lidt opbrækning for mig, sagde han, i hvert fald var det bedst, at jeg tog mit værktøj med, selv om der ikke blev brug for det. Vi snakkede så frem og tilbage om sagerne, jeg fik at vide, at det var hos Dahl & Co., som du før talte om, at vi skulle aflægge et besøg. Der var farlig mange penge i kassen, sagde han, mindst 110.000, og han havde aftryk af nøglerne i gibs. Om jeg ikke kunne få nøglerne lavet hos en af mine forbindelser? Der var nok også nogle mekanismer ved låsene på den kasse, som vi skulle have fingre i, men dem kendte han allerede, så når jeg bare kunne få nøglerne lavet, så ville det hele gå, som det var smurt. Jo, det kunne jeg jo naturligvis nok, men lige så begribeligt var det, at jeg ville have noget for mit arbejde. Han var nu imidlertid meget rimelig af sig, så vi blev snart enige om, at vi skulle dele, så at jeg ville få, efter hvad han sagde, en 40 eller 50 tusinde for min part. Så fik jeg slået ham for et hundrede kroner, som skulle bruges til at lave nøgler for – det kostede mig dog kun en snes kroner, så at jeg altså tjente lige straks reelt 80 kr. Nå, jeg fik så nøglerne lavet og dagen efter, da vi atter kom sammen, ordnede vi sagerne lidt mere. Jeg forlangte atter et lille forskud, fordi jeg skulle have noget mere værktøj for påkommende tilfælde, sagde jeg. Og det fik jeg også. Men derimod var det mere vanskeligt at få ham til at lave

en kontrakt – for det er nu en gang et princip hos mig, at jeg vil have orden i papirerne, når jeg er i kompagni med nogen. Særlig når det er sådan en fin herre, man har med at gøre, kan det få meget at sige. Men det ville han først slet ikke gå ind på, og han påstod, at det slet ikke var nødvendigt! Nå, da jeg så sagde, at jeg slet ikke ville have noget med ham at gøre, når vi ikke fik en kontrakt, så gik han jo til sidst ind på det. Han skrev så noget op på et stykke papir om, at jeg skulle have halvdelen af. Hvad vi fik ind ved forretningen hos Dahl & Co., og det gav han mig så.

Den følgende nat efter vor sidste sammenkomst var det, at han ville have, at forretningen skulle foregå. Vi kom også uhindret ind i forretningen, han lod til at være pokkers godt kendt der, og vi kom også ind i det kontor, hvor pengeskabet stod. Men så var det, at der pludselig viste sig en fyr, som begyndte at tale til min kompagnon. Han svarede ham, men med en hel anden stemme end ellers. Det lod til, at de kendte hinanden rigtig godt. Jeg havde hidtil holdt mig i baggrunden, men da jeg nu fik et vink fra min kompagnon, trådte jeg hen bagved fyren og gav ham et slag oven i nødden med denne her."

Med disse ord trak han et stykke jern frem og viste Schwartz det. Det var altså med dette stykke jern, at nattevagten var blevet slået til jorden.

"Nå," vedblev Sorte Jesper. "Fyren dejsede om uden at sige et kvæk, og så kunne vi i ro og mag tømme pengeskabet. Det viste sig, at nøglerne passede ganske storartet, og min kompagnon lod også til at vide god besked med indretningen af skabet. Men da vi havde fået alting ud, og jeg havde dirket en kasse op, som stod inde i skabet, og som indeholdt en større bunke

hundredkronesedler, sagde min kompagnon pludselig: 'Hys! Der kommer nogen!' Jeg sprang op, og han ligeledes, vi lyttede et øjeblik, og endskønt jeg ikke kunne høre noget, så var jeg dog ordentlig angst. På en gang sagde han hviskende: 'Hurtigt – ud af vinduet, vi mødes nedenfor.' Og så forsvandt han med pengene og alt det øvrige i de indre lokaler.

Jeg var naturligvis alt for forskrækket til at følge efter ham, og jeg tvivlede da for den sags skyld heller ikke på hans ærlighed. Jeg sprang altså ud af vinduet, og efter at jeg havde observeret terrænet og set, at der ingen fare var, gik jeg og spankulerede nedenfor i stive tre timer. Men der kom ingen kompagnon, og jeg har ikke senere set noget til ham. Jeg, der havde haft alt arbejdet, fik ikke en rød øre for min ulejlighed. Nå, han skal nok komme til at undgælde for det; melde ham til politiet, for at han har snydt mig, kan jeg jo ganske vist ikke, men jeg kan slå hovedet ned i maven på ham, den første gang jeg møder ham, og det skal jeg også være mand for."

Schwartz havde i andægtig tavshed hørt på denne lange beretning, og da Sorte Jesper endelig tav, sagde han efter en stunds betænkning:

"Ja, det er rigtignok en meget sørgelig historie, du der har fortalt mig. Og den giver et bedrøveligt billede over hvor megen falskhed, der er til her i verden. Men sådan noget bør aldrig gå uhævnet hen, for det er umoralsk. Hør du, skal vi to slå os sammen, for at vi i fællesskab kan få fingre i den fine herre og give ham, hvad der tilkommer ham, eller tvinge ham til at give dig, hvad der tilkommer dig?"

Dette forslag faldt i god jord hos Sorte Jesper, der med begejstring greb tanken.

"Ja," sagde Schwartz. "Den sag kan ikke gribes an på anden måde, end at vi begge i forening søger at bruge vore øjne, og når vi så er kommet på det rene med hvem fyren er, og hvor han gemmer sig, tager vi ham en mørk aften ved vingebenet. Og så skal den sag være klaret i en håndevending."

10. Ballet hos Dahls

Så snart Schwartz havde taget afsked med Sorte Jesper og aftalt med ham, hvornår de igen skulle mødes, begav han sig sporenstregs hen til Axel for at meddele denne resultatet af sit besøg i *Holger Danske*.

Axel hørte interesseret på beretningen og sagde til sidst:

"Ja, det er unægtelig et stort fremskridt. Men det er dog tvivlsomt, om Sorte Jesper vil kunne genkende den kompagnon, for efter alt at dømme har denne allerede den første gang, han var sammen med Sorte Jesper, forsynet sig med skæg og hår af udseende som Bloms."

"Sandt nok," svarede Schwartz. "Men stemmen, og så er der den omstændighed, at Sorte Jesper utvivlsomt har studeret sin kontrapart grundigt, både hvad stemme, gang og manerer angår, så han kan sikkert før eller senere blive et vidne af betydning i sagen. Så meget er i hvert fald vist, at for mig kommer det til at stå klarere og klarere, at Blom umuligt kan være den skyldige."

"Ja, men hvem er det da?"

"Ja, hvem kan det være?"

Og de to opdagere så på hinanden, begge øjensynlig opfyldte af den samme tanke, som ingen af dem dog havde mod til at udtale.

"Nå," sagde Axel. "Nu får vi at se, hvad baronen udretter. I morgen er der selskab og bal hos Dahl, jeg har fået en invitation

og træffer dér sammen med ham og med en person til, som utvivlsomt er af vigtighed for sagen!"

Vekselerer Dahls privatlejlighed lå, som tidligere meddelt, i samme ejendom som forretningen. Den bestod af seks værelser, og de to af værelserne kunne, da de kun var adskilt af en såkaldt spansk væg, forandres til ét ved at denne blev fjernet. Der opstod derved en temmelig rummelig sal.

Dagen efter de i forrige kapitel omtalte begivenheder herskede der stort røre i den Dahl'ske lejlighed. Man var i færd med at arrangere alt til det store selskab, som Dahl gav hvert år, dels for at kvittere for de indbydelser, familien selv havde modtaget i årets løb, og dels for at fæstne forholdet til firmaets større klienter og kunder. At det ville blive et udsøgt selskab, som her ville give møde om aftenen, kunne man på forhånd sige sig selv, da Dahls nærmeste omgangskreds talte medlemmer såvel af blods- som af pengearistokratiet, ligesom også firmaets større klienter væsentligst tilhørte adelen og godsejerstanden.

Der herskede, som sagt, almindelig travlhed i Dahls privatlejlighed hele dagen igennem. Møblerne i de to værelser, som var til at omdanne til ét, blev flyttet ind i kontorerne for at stå der til den følgende dag, og der var et stadigt rykind af bude fra leverandørerne: bageren, slagteren, urtekræmmeren. En på den tid bekendt dekoratør foretog udsmykningen af værelserne, og hen på eftermiddagen ved tre-tiden rykkede kogekonerne ind, ligesom også to lejetjenere var engagerede for at bistå familiens gamle tjener på den lige så vigtige som vanskelige aften.

Allerede ved sekstiden begyndte gæsterne at komme, og klokken 7 var der samlet et talrigt selskab, i alt nogle og tredive, hvoraf nogle og tyve unge mennesker, for hvis skyld det jo væsentligst var, at der var arrangeret det fornødne til dans i retning af musik og plads.

Det var et glimrende selskab, der her var samlet. De ældre bestod kun af samfundets spidser: etatsråder, grever og grosserere, og iblandt de yngre var der såvel grever og baroner som sønner af hovedrige grosserere, endvidere var der et par yngre læger. Af damer var der i alt tolv, de fleste unge og alle døtre af rige eller aristokratiske familier.

Vi skal ikke her komme ind på en beskrivelse af, hvorledes aftenen forløb, men kun bemærke, at det gik, som det går ved enhver sådan lejlighed, man dansede, spiste, nød livet, kurtiserede, underholdt sig om de fraværende osv. Naturligvis kom der et par forlovelser i stand i løbet af aftenen, uden at de dog blev officielt deklareret her, og det turde vistnok anses for givet, at den første grund til mangen en forbindelse for hele livet blev lagt her.

Ved ti-tiden, en time efter at man havde været til bords, kom Axel Johnsen. Stemningen var nu på sit højeste, og dansen gik muntert.

Axel var ikke nogen dansehest, men i aften lod det dog til, at han i stedet for som det var hans sædvane ved sådanne lejligheder mest at give sig af med de ældre, blandede sig med ungdommen. Han dansede med frøken Den og fru Den, passiarede livligt med de unge adelige og lod kun til at tænke på at more sig.

Ernst, som bistod sin onkel i dennes ansvarsfulde pligter som vært, syntes at finde behag i den unge opdagers utvungne og livsglade væsen. Han fulgte ham interesseret med øjnene og smilede tilfreds, hver gang han så den unge opdager engagere en af de smukkeste damer til en dans. Kun da Axel en gang nærmede sig frøken Dahl, Ernsts kusine, formørkedes hans ansigt et øjeblik, men det opklaredes atter, da han så, at Ellen på en temmelig kort måde affærdigede Axel. Det var tydeligt, at hans kusine var alt for stolt til at knytte nærmere bekendtskab eller endog blot til at danse en dans med en underordnet politimand.

Det lod til, at Axel var blevet stødt over den temmelig affejende, ja ligefrem iøjnefaldende måde, hvorpå frøken Dahl havde afslået at ofre ham en dans. Ganske vist havde hun sagt, at hun var for træt til at danse denne gang, og hun dansede heller ikke den dans med nogen anden. Men det var dog tydeligt at se på hende, at det væsentligt var personligt mishag overfor den unge opdager, der dikterede hendes afslag. Og det glædede Ernst helt ind i hans inderste hjerte.

Ja, det glædede ham i den grad, at han endog følte sig oplagt til at forsøge at trøste Axel i hans nederlag og gøre noget for at han kunne få oprejsning fra anden side. Han trådte derfor hen til ham, slog ham fortroligt på skulderen og sagde:

"Nå, min kære hr. Johnsen, det lader til, at det ikke alene er livets mørke sider, men også dets lyse, der formår at fange Deres interesse. Glæder mig for øvrigt, at se en alvorsmand som Dem foregå os andre med et godt eksempel."

"Åh ja," svarede Axel noget mut. "Lysten mangler mig i hvert fald ikke. Men sig mig, frøken Dahl, Deres kusine, mener De, at

hun har nogen særlig grund til at nære uvilje imod mig, har hun ladet sig forlyde med noget i den retning?"

"Nej," svarede Ernst. "Hvor kommer De dog på den mærkelige idé?"

"Så må hun være meget lunefuld!"

"Lunefuld, ja det kan ikke nægtes; men hvorfor det? Har hun måske optrådt frastødende imod Dem?"

"Ja," svarede Axel. "Frøkenen afslog min inklination, og det endda på en så hovmodig og affærdigende måde, at det næsten var krænkende, og i grunden ville der, da hun jo er husets datter, ikke være andet for mig at gøre end at tage mit tøj og gå."

"Nej nej," udbrød Ernst. "Det må De på ingen måde gøre; jeg forsikrer Dem, således har hun også tit optrådt overfor mig, og jeg skulle tage meget fejl, hvis hun ikke selv i løbet af aftenen, når hun er kommet i et noget bedre humør, søger at gøre det godt igen! – Men glem nu bare det; kom, så skal jeg præsentere Dem for en lige så smuk som dannet og elskværdig dame."

Så tog han Axel under armen og førte ham hen til en ung dame, der lige var kommet ind i salen.

"Frøken Holm, må jeg præsentere en af husets venner, hr. Johnsen, for Dem. Jeg har meddelt hr. Johnsen, at De er forfatterinde, og han er derfor opfyldt af en levende attrå efter at gøre Deres bekendtskab. Og da hr. Johnsen er et fremragende og dygtigt medlem af opdagelsespolitiet, er det ikke umuligt, at han vil kunne give Dem et interessant tema til en forbryderroman."

Den unge dame, en brunette med livlige, spillende øjne, kunne være et par og tyve år gammel. Hun var ganske køn, og

hendes blik tydede såvel på fyrighed som på lidenskabelighed, men der var intet som helst hos hende, der tydede hverken på den affekterede snerpede blåstrømpe eller den fintdannede, verdenserfarne forfatterinde. Axel, der hilste ærbødigt på hende, var derfor også snart på det rene med, at det forfatterskab, Ernst havde tillagt hende, måtte være rent dilettantmæssigt.

Frøken Holm besvarede hans hilsen livligt, og så snart Ernst havde forladt dem for at tage sig af andre i selskabet, kom de snart i en livlig og interesseret samtale om de mærkeligere af de retssager, der havde været for i det sidste år. Axel engagerede hende til et par danse og fandt snart interesse i hende, således som Ernst havde forudset. Det var dog ikke så meget for hendes persons og talegavers skyld, at han interesserede sig for hende, som fordi hendes navn en gang var forekommet i den sag, der nu optog alle hans tanker. Og det var netop i håbet om at træffe hende og gøre hendes bekendtskab, at han havde modtaget indbydelsen til ballet.

Mens frøken Holm blev engageret til en dans af en anden herre i selskabet og således for en stund unddraget Axels selskab, begav denne sig ind i et af de andre værelser, hvor der for øjeblikket var tomt. Han satte sig ned i en sofa og begyndte, som han nu en gang havde for vane, at gruble over sit nye bekendtskab, over hendes karakter og over, hvorvidt hun kunne tænkes at stå i noget forhold til den Blom'ske sag.

Det var jo hende, der havde været sammen med frøken Dahl på volden den dag, da frøken Dahl havde fået det mærkelige og højst umotiverede afmagtsanfald, og hun skulle jo også efter alt at dømme stå i et vist forhold til den unge Dahl. Var det rene

tilfældigheder, eller lå der noget mere bagved? Tilsyneladende var frøken Holm kun en livlig, men ubetydelig og lidt snakkelysten ung pige; men Axel var dog for meget menneskekender til ikke straks at have set, at der lå en stærk glød af lidenskab bag det tykke lag af overfladiskhed. Og en kvindes lidenskabelighed er en størrelse, man aldrig kan regne med, den kan føre til de mærkeligste, mod al sund fornuft stridende resultater. Så meget stod i hvert fald klart for ham, at enhver person, der på nogen måde stod i berøring med den Blom'ske sag, selv om berøringen kunne synes nok så ubetydelig og tilfældig, var det hans pligt at følge og iagttage.

Han blev afbrudt i sine betragtninger ved at fornemme en let berøring på skulderen, og da han vendte hovedet, så han frøken Dahl stå for sig.

"Nej, bliv blot siddende, hr. Johnsen," sagde hun, da han ville rejse sig. "Her kan vi for et øjeblik tale uforstyrret sammen."

Hun tog plads i sofaen, mens han rejste sig og satte sig på en stol foran hende.

"Sig mig nu en gang," vedblev hun. "Hvad skulle den komedie, som De absolut ville have mig til at spille, nytte til? Hvorfor var det nødvendigt, at jeg skulle optræde så koldt og frastødende imod Dem; jeg forsikrer Dem, det var mig i højeste grad ubehageligt?"

"Så meget mere må jeg komplimentere Dem, frøken," svarede Axel. "De spillede virkelig Deres rolle godt."

"Nå ja," svarede Ellen smilende. "Jeg kan kun returnere komplimenten. Men det var ikke noget svar på mit spørgsmål. Er der da virkelig nogen fare for, at vi skulle have en modstander her, at der her i selskabet skulle findes en, som

stod i forbindelse med tyverisagen, og som derfor skulle blive ængstelig og forsigtig, fordi han ser Dem tale med mig?"

"Ja, frøken, med sikkerhed kan jeg naturligvis ikke sige det, men jo mere tiden skrider frem, des mere overtydet bliver jeg om, at den virkelige gerningsmand til tyveriet er nærmere, end nogen aner. Og hvis min formodning er rigtig, så er jeg tilbøjelig til at tro, at ikke en, men to, ja måske tre personer, som er til stede her i aften, ville finde sig foranledigede til at gøre sig gisninger, hvis de så os tale sammen mere end højst nødvendigt. I hvert fald er så meget vist, at vi kan ikke være forsigtige nok, og når det kan undgås, bør vi først og fremmest ikke foretage os noget som helst, som kan advare vore modstandere om, at der er fare på færde. Sagen kan såmænd være vanskelig nok alligevel."

"Jamen, det er dog utænkeligt," udbrød Ellen, "at forbryderen skulle være til stede her i aften. Det er jo kun vore nærmeste venner og slægtninge og så en del af de rigeste klienter. Hvis det skulle være tilfældet, så kan jeg måske komme til at danse med ham uden at ane det – ja, jeg har måske allerede danset med ham. De må nævne mig hans navn, for at jeg i det mindste kan afslå hans tilnærmelser."

"Nej nej," svarede Axel. "De ville måske ødelægge alt, hvis De fik det at vide."

"Tror De måske ikke, at jeg kan forstille mig, når jeg ved, at det gælder en stor og god sag?"

"Jo, men De siger jo selv, at De vil have navnet at vide, for at De kan undgå ham. Og det må De under ingen betingelser."

"Nuvel," svarede hun. "Jeg lover Dem, at jeg akkurat skal være overfor ham, som jeg har været hidtil. Og desuden, jeg kan ikke

indse andet, end at det er nødvendigt, at jeg ved, hvilke resultater De er kommet til, når jeg skal støtte Dem som Deres allierede."

Axel tænkte sig et øjeblik om.

"De har ret," sagde han. "Og jeg tror også nok, at De vil have karakter nok til at holde Deres løfte. Men i aften tør jeg ikke sige Dem noget; De må vente til i morgen. Netop i aften venter jeg at få et væsentligt støttepunkt for min mistanke."

"Nuvel," svarede hun. "Så lad det være, som De ønsker. Vi kan jo mødes – rent tilfældigt selvfølgelig – i morgen ved tretiden i kongens have ved springvandet."

Derpå rejste hun sig, hilste og gik atter ind til de dansende.

Axel blev siddende et øjeblik endnu, men så rejste han sig også for inde i balsalen atter at hengive sig til Terpsicores glæder. Han engagerede på ny frøken Holm til en dans, og da den var forbi, tog han efter hendes indbydelse plads ved siden af hende i et af sideværelserne.

"Sig mig, frøken," sagde han efter en pause. "De er jo en veninde af frøken Dahl?"

"Ja, hendes bedste veninde! – Det vil sige, jeg kan ikke fordrage hende og hun heller ikke mig," føjede hun smilende til. "Men derfor kan to kvinder jo godt være veninder."

"Ja," svarede Axel ligeledes smilende. "Jeg har ladet mig fortælle, at venskab mellem kvinder oftere baseres på gensidig antipati end på sympati. Men det er vel ikke så slemt med den manglende fordragelse?"

"Åh nej, hun er i grunden en rigtig hjertensgod og elskværdig pige – – – det vil sige –"

"Det vil sige – nu kommer der en lang lektie om hendes falskhed, ondskab og pyntesyge, ikke sandt?"

"Nu vil De være spydig, hr. Johnsen, men det anfægter mig aldeles ikke. Jeg mener blot, at hun har sine fejl som alle vi andre!"

"Hvad det var, jeg ville sige," afbrød han. "Har De ikke fået den samme tanke som jeg?"

"Hvilken?" spurgte hun.

"At den unge Dahl er i højeste grad forelsket i sin smukke kusine, og at det før eller senere må lykkes ham at overvinde hendes modstand."

Axel betragtede nøje sin vis à vis, mens han rettede dette spørgsmål til hende, men der var ikke spor af sindsbevægelse at mærke på hende. Hun var lige så roligt smilende som hun havde været det hele tiden. Enten måtte hun være en stor skuespillerinde eller også måtte den påstand om, at hun var forelsket i Ernst, som frøken Dahl for nogen tid siden var fremkommet med, være absolut urigtig.

Efter en stunds tavshed sagde frøken Holm pludselig:

"Ikke sandt, det var jo Dem, der førte den Blom'ske sag?"

"Ja frøken."

"Tror De, han er skyldig?"

"Ja, det kan der ikke godt være nogen tvivl om, alle kendsgerninger peger jo absolut i den retning."

"Jamen, han har jo ikke bekendt."

"Det siger kun så lidt, frøken, så længe en mistænkt på nogen måde kan undgå det, bekender han ikke."

"Jeg har hørt," sagde hun i en dæmpet tone, "at han under forhøret har sagt, at han hele den pågældende nat vandrede om

i Charlottenlund."

"Ja, det har han også, men De må dog indrømme, at det lyder i højeste grad usandsynligt, ja ligefrem latterligt, at han en hel nat igennem har vandret rundt i Charlottenlund, og så tilmed en råkold nat med blæst og ruskregn."

"Ja, men netop det, at det lyder så usandsynligt må jo tyde på, at det er sandt," svarede hun sagte. "For hvis det var opdigtet, ville han vel nok have sørget for at fremkomme med noget, der lød mere sandsynligt."

"Aldeles ikke, frøken," svarede Axel. "Er det opdigtet, så ville det ikke være så let at finde noget bedre opholdssted den pågældende nat. For det gjaldt jo da om at nævne et sted, hvorfra han ikke var nødt til at føre vidner på sin tilstedeværelse. Havde han nævnt en gæstgivergård, sit hjem eller et eller andet foreningslokale, så kunne det nemt være blevet konstateret, at det ikke var sandt. Men for Charlottenlunds vedkommende kunne der fra rettens side ikke føres noget modbevis."

"Jeg tror nu alligevel, det er sandt," sagde hun.

"Hvorfor det," spurgte Axel interesseret. "Er der noget bestemt, De bygger den antagelse på?"

Hun tav en stund, som om hun var i tvivl om, hvad hun skulle svare.

"Ja," svarede hun endelig. "Hvis jeg sikkert turde gøre regning på Deres tavshed –"

Her afbrød hun sig selv. Frøken Dahl passerede forbi dem sammen med en anden dame.

"Nej, jeg har ikke noget at fortælle," fortsatte hun så. "Det er kun løse og latterlige formodninger baseret på instinkter, som

en politimand naturligvis ikke har spor af agtelse og respekt for!"

Og så sprang hun op og løb ind i balsalen igen, mens Axel blev siddende på en gang forbløffet og rådvild.

"Tillader De, at jeg tager plads ved siden af Dem, hr. Johnsen?"

Det var den unge baron Lilliendal, der stod foran ham.

"Vær så god," svarede Axel høfligt. Og da baronen havde sat sig ned, fortsatte Axel hviskende, idet han bøjede sig over imod ham: "men for Guds skyld ikke et ord her om den unge Dahl!"

"Hvorfor ikke," svarede baronen ligeledes hviskende. "Vi kan jo sige alt, hvad det skal være, uden at vække opmærksomhed, når vi blot i stedet for navnet Ernst Dahl stadig bruger udtrykket: den franske regering."

"Lad gå," svarede Axel smilende.

Og højt tilføjede han.

"Hvad mener De om forholdene i Frankrig, hr. baron?"

"Skidt, kære hr. Johnsen," svarede baronen, idet han tog et stærkt drag af cigaren og blæste røgen som en tæt blå sky ud af munden. "Ser De, efter min mening har den franske regering i over 6 år spillet hasard på Europas grønne bord, og efter de store nederlag og den efterfølgende stærke blødning, er den franske regering kommet i hænderne på de rige jøder. Den har kort og godt fuldstændig solgt sig til disse for at kunne få penge til at klare den prekære situation med."

"Jamen, Frankrig er jo dog et rigt land," indskød Axel. "Det må vel derfor være let for det at bære de byrder, som regeringen må pålægge det for at komme ud over den vanskelige situation."

"Rigt, ja vel, men derfor bliver regeringens situation ikke bedre – i hvert fald for øjeblikket. Så meget er vist, at det truer med skandaler, og den franske regering har, som sagt, for at få penge, solgt sig med hud og hår til de store pengemænd, og disse truer nu med at komme med afsløringer, der antagelig vil styrte regeringen, hvis de ikke får deres tilgodehavende. Det er derfor ganske forståeligt, at den franske regering griber til de mærkeligste midler for at redde sig ud af den ubehagelige situation. Ja, der går endog rygter om, at der skal være udstedt et falsk dokument."

"Et falskt dokument?" sagde Axel overrasket.

"Ja, et dokument med falsk underskrift, lydende på præsidentens navn!"

"Hvilken præsident?"

"Ih, den franske regerings øverste chef."

"Nå – ja vel! De mener altså virkelig, at hr. –"

"Den franske regering, mener De."

"Javel, at en eller anden i den franske regering har efterskrevet præsidentens navn?"

"Ja, det gør jeg, i hvert fald skal det efter de sidste beretninger være aldeles tilforladeligt."

Frankrig og de omvekslende forhold i dets styrelse var den gang ligesom nu genstand for den almindelige interesse. Der var kun forløbet få år efter den store fransk-tyske krig, og den store udbetaling af de fem milliarder var endnu samtaleemne. Det er derfor ganske naturligt, at der havde samlet sig en del af gæsterne omkring de to herrer for at høre på deres praktiske diskussion. Og særligt da man vidste, at baronen stod de diplomatiske kredse nær, hørte man med interesse på, hvad

han sagde. Men da han fortalte om det falske dokument, rejste der sig dog en del protest.

"Men, hvad er det dog, De fortæller, kære baron?" udbrød en af de omstående. "Den franske regering skulle have udstedt et falsk dokument?"

"Ja, det vil sige, vel ikke regeringen som sådan, men en eller anden højtstående person. I hvert fald hedder det, at dokumentet vil komme frem i en nær fremtid, og det vil da sikkert give anledning til store skandaler."

Derpå rejste baronen sig, mens de omstående fortabte sig i vidtløftige drøftelser over, hvad der kunne gå for sig i Frankrig.

Axel rejste sig også og gik i dybe tanker frem og tilbage. Tingene kom til at stå i et mere og mere besynderligt lys. Hvad var det, frøken Holm havde villet fortælle ham, og hvorfor standsede hun så pludselig, da hendes blik faldt på frøken Dahl? Og nu den unge Dahl; han var altså, efter baronens beretning, kommet fuldstændig i kløerne på ågerkarlene, ja havde endogså udstedt en falsk veksel og efterskrevet onklens navn. Og nu blev han truet og presset på alle kanter; var det da ikke tænkeligt, at et menneske under sådanne forhold kunne forledes til det mest fortvivlede og de mest forbryderiske handlinger – særlig et menneske med Ernst Dahls karakter?

En halv time senere tog Axel afsked for at begive sig hjem og der i ro overveje hagerne.

11. En mystisk forsvinden

Den følgende dag promenerede Axel efter aftalen med frøken Ellen i Rosenborg have. Han kom ind fra Kronprinsessegade og gik langsomt ligesom hensunken i sine egne betragtninger og uden at se sig om hen ad alleen op imod springvandet. Han fortsatte vejen langs dette, som om det var hans hensigt at søge op til den modsatte indgang. På en gang standsedes han ved et let slag af en parasol på skulderen.

"Det var da morsomt, at jeg skulle træffe Dem her, hr. Johnsen," hørte han en damestemme sige. "De lader nok ellers ikke til at have øje for småfolk."

Det var frøken Dahl.

"Frøken Dahl!" udbrød Axel tilsyneladende overrasket. "Ah, det var fortræffeligt, at vi skulle mødes her, så vil jeg gribe lejligheden til at takke Dem for i går. Det var virkelig en rigtig fornøjelig aften."

"De gik noget tidligt, forekommer det mig," sagde Ellen, mens hun fortsatte vejen ved hans side.

De bøjede hen ad en af alleerne, hvor der ikke i øjeblikket gik andre. Og da de var kommet et stykke hen ad den, fortsatte Ellen:

"Og nu, lad mig så høre, hvem det er, Deres mistanke er rettet på!"

Axel så sig om, der var ikke andre at se end en tarveligt klædt mand, som sad på en bænk en halv snes skridt fra dem. Han

havde slået kraven på den tyndslidte frakke op, for skønt solen skinnede, var det dog koldt.

De gik endnu et par skridt frem ad alleen, og derpå sagde Axel:

"Ja frøken, det jeg nu har at meddele Dem, vil sikkert overraske Dem. De skyldige står – forudsat at jeg er på det rigtige spor – i meget nær berøring med Dem. Der er to, der på en eller anden måde er mere eller mindre skyldige, som står i forbindelse med sagen. Hvem af dem, der er den egentlige skyldige, og hvem der kun er redskabet, er det mig for øjeblikket ikke muligt, at sige –"

"Jamen, for Himlens skyld, hvem taler De da om?" råbte Ellen aldeles åndeløs.

"Om Deres hr. fætter, Ernst Dahl, og om Deres veninde, frøken Holm," sagde Axel i en dæmpet, men rolig tone.

Ellen standsede og blev stående som forstenet.

"Det er umuligt!" råbte hun så. "De må være på vildspor!"

"Måske," svarede han. "Men jeg tror ikke, jeg er på vildspor. Der kan ikke tænkes nogen anden mulighed."

Derpå anmodede han frøken Dahl om at tage plads på en bænk, og da han selv havde sat sig ved siden af hende, udviklede han for hende alle de grunde, der talte for hans antagelse. Han fortalte om Ernsts fortvivlede pengeforhold, om hans spillelyst og om den falske veksel. Og han fortalte om frøken Holms mærkelige ytring, der lod formode, at hun vidste noget, som hun ikke havde mod til at fortælle, men som hun dog gerne ville lette sin samvittighed for. Endelig hentydede han til, at Ernst, der jo i lang tid håbløst havde gjort kur til sin kusine, muligvis havde fået at vide, at han havde en begunstiget

medbejler, og at han derfor var stærkt interesseret i, at denne blev fjernet eller i hvert fald gjort uskadelig.

Ellen hørte tavs på ham, og da han havde sluttet sine meddelelser, sad hun en lang tid alvorlig og eftertænksom. Endelig sagde hun:

"Men det vil jo være forfærdeligt, hvis det virkelig skulle forholde sig, som De formoder. Det vil være et hårdt slag for fader, hvis det en gang skulle blive meddelt ham, at hans nevø er en slet og ret tyv og vekselfalskner. I den senere tid efter det store tyveri har han stadig stærkere søgt at påvirke mig til fordel for Ernst, det er åbenbart hans tanke, at Ernst en gang i tiden skal overtage firmaet som hans svigersøn."

"Sig mig, frøken," sagde Axel; "Deres fætter er jo interessent i firmaet; hvor stor er hans indtægt som sådan?"

"15 til 20.000 om året," svarede Ellen. "Man skulle jo synes, at det måtte være tilstrækkeligt, og at han ikke behøvede at ty til sådanne udveje som dem, De omtalte."

"Han er spiller," svarede Axel. "Og for en spiller er selv den største formue utilstrækkelig. Efter de oplysninger, jeg har fået, skal der være aftener, hvor han har tabt indtil 2000 kr., og der behøves jo ikke mange aftener, for at det kan tælle til."

Så rejste han sig, og frøken Ellen fulgte hans eksempel. De fulgtes ad ned til enden af alleen, hvor de skiltes.

Men næppe var de forsvundne, før den arbejdsklædte person, som havde siddet på bænken noget fra dem, rejste sig.

"Det anede mig nok, at der var noget i gære," mumlede han. "Fatalt også, at jeg ikke kunne høre, hvad De talte om, men det er på høje tid, at der bliver gjort noget."

Og så slog han frakkekraven ned, gik hastigt hen imod udgangen, og ude på gaden sprang han ind i en droske.

Det var Ernst.

To dage efter det ovenomtalte møde i Rosenborg Have sad Schwartz, som det flere gange tidligere var hændt, ude i Slotskroen og ventede på Axel. Han havde allerede siddet der i halvanden time og begyndte at blive utålmodig, men da han havde vigtige ting at meddele, ville han ikke gå, før han havde talt med Axel. Men den ene time gik efter den anden, uden at Axel viste sig, og da Schwartz havde ventet i tre timer, bestemte han sig endelig til at gå for at tage hjem til Axel selv. Klokken var nu blevet ni, så det lå nær at antage, at der var sket noget ganske usædvanligt; rimeligvis havde Axel fundet et nyt spor, som han nu var optaget af at forfølge.

Schwartz tog en droske, og lod sig først køre ind til politikammeret, men da han her hørte, at man i de sidste to dage ikke havde set noget til Axel, begyndte han at blive noget betænkelig.

Han tog derpå hjem til Axels bolig og fik hans værtinde i tale. Axel selv var det derimod ikke muligt at finde. Værtinden var ligeledes meget urolig, ganske vist hændte det tit, at Axel foretog rejser, men så havde han altid meddelt det i forvejen og sagt, hvor længe han blev borte, og han var altid præcis tilbage på den tid, han havde sagt. I dette tilfælde derimod havde han slet ikke talt noget om, at han skulle rejse, han havde tværtimod sagt, da han om eftermiddagen ved femtiden to dage i forvejen var gået hjemmefra, at han kom igen klokken ni.

"Og når man nu ved," sagde hun, "at hr. Johnsen er sådan en pæn og akkurat ung mand, så er der virkelig al grund til at være bekymret. Det er også et farligt liv, dette her med at være ved politiet. Alle de mange forbrydere, som han nu må tage ved vingebenet i årets løb, og som han er nødt til at skaffe i tugthuset, de bliver begribeligvis ondskabsfulde på ham, særlig da de som oftest er nogle slemme kabylere. Og når de så kommer ud af tugthuset igen, kan det såmænd godt hænde, at de rotter sig sammen for at slå ham ihjel eller på en anden grim måde skaffe ham ud af verden. Se, derfor har jeg nu tit og mange gange sagt til hr. Johnsen, at han hellere skulle holde op med at være opdager. Sådan en dygtig ung mand, som han er, kan såmænd altid linde noget at bestille på anden måde. Og nu, da han har været borte i to dage, går jeg i den dødeligste angst for, at han skulle ligge et eller andet sted og være slået ihjel, og ikke en gang være i stand til at blive begravet på kristelig måde."

Og den brave kone bad indtrængende Schwartz, der mere end delte hendes bekymring, om endelig at gøre alt, hvad der stod i hans magt, for at finde Axel.

Den følgende morgen begav Schwartz sig så tidligt som muligt hen på politikammeret, men man havde stadig ikke hørt noget til Axel der. Ganske vist var hans ferie ikke udløbet endnu, men man havde dog anmodet ham om at tage sig af et par sager, med hvis undersøgelse det hastede meget, og han havde også ugen i forvejen givet møde hver dag, så at man derfor i høj grad forbavsede sig over hans pludselige udebliven. Imidlertid var der ingen af politimændene, der fandt sig foranledigede til at dele den uro, som Schwartz nærede, og da

han ytrede sin formodning om, at der var sket Axel en ulykke, gav denne formodning dem anledning til en vis munterhed.

Vi skal nu i det følgende kapitel gå to dage tilbage i tiden for at undersøge, om der også var nogen grund til den ængstelse, som Schwartz og værtinden nærede.

12. Det mystiske brev

Vi går altså to dage tilbage i tiden. Klokken var tre om eftermiddagen, og Axel sad hjemme på sit værelse, i færd med at gennemlæse bladene.

Han havde vel siddet sådan noget som en halv times tid, da det bankede på døren, og hans værtinde kom ind med et brev.

"Det er lige nu blevet afleveret af et bybud," sagde hun. "Han sagde, at det hastede meget."

"Er han gået?" spurgte Axel, idet han rev brevet op og læste det igennem.

"Ja."

Axel sprang hen til vinduet, åbnede det og så ned. Bybuddet gik i det samme ud af gadedøren. Axel råbte ned til ham, at han skulle komme op igen. Manden nølede lidt, men vendte så tilbage, og et par minutter efter kom han ind i værelset.

"Hvem har givet Dem dette brev?" spurgte Axel.

"En dame," svarede bybuddet. "Det vil sige, det var vel nok en tjenestepige."

"En tjenestepige? Hvorledes så hun ud?"

"Ja, vel omtrent som alle andre tjenestepiger," lød svaret. "Hun havde en kurv og forklæde og ingen hat og kort hår."

"Hvor fik De brevet?"

"På Højbro Plads, hvor jeg har mit stade; men jeg har fået betaling for besørgelsen."

"Javel! – Her har De 50 øre til. Så kan De godt gå."

Manden takkede og gik, hvorpå Axel igen tog brevet frem og læste det opmærksomt igennem.

Det lød således:

> Hr. Johnsen.
>
> Bliv ikke vred over, at jeg skriver Dem til; De kender mig ikke, og jeg tør af grunde, som jeg senere skal meddele Dem, ikke opsøge dem på Deres kontor eller Deres bopæl. Jeg må imidlertid absolut tale med Dem, og så hurtigt som muligt, da jeg har vigtige oplysninger at give Dem i en sag, som for tiden stærkt optager Dem. Vil De derfor være af den godhed i eftermiddag kl. halv seks at møde mig i Grønningen op imod Toldboden. Da jeg kender Dem, behøver jeg ikke at give Dem nogen beskrivelse af mit udseende.

Brevet havde ingen underskrift. Axel lagde det grublende ind i sin tegnebog og hensank i betragtninger over dets mystiske indhold.

Hvem kunne det være fra? At det var fra en dame, kunne der ikke være tvivl om, derpå tydede alene håndskriften tilstrækkeligt. Endvidere fremgik det af den noget ubehjælpsomme stil, at vedkommende ikke tilhørte de dannede klasser, og der kunne heller ingen tvivl være om, at den sag, det drejede sig om, var den Blom'ske. Kunne det tænkes, at brevskriverinden var den tjenestepige, som havde leveret brevet til bybuddet, eller tjente denne hos vedkommende? Var det første tilfældet, lå det nær at antage, at det var en af pigerne hos Dahls, og denne formodning styrkedes derved, at det var på Højbro Plads, brevet var blevet afleveret til bybuddet – altså lige

i nærheden af den Dahl'ske lejlighed. Var derimod det sidste tilfældet, kunne man tænke sig, at det var en af Ernst Dahls nuværende eller forhenværende flammer, der af en eller anden grund ville hævne sig på ham, måske af skinsyge. Men kunne der ikke også være en tredje mulighed, nemlig den, at det hele var et komplot mod ham selv – en opdagelsesbetjent må være forberedt på enhver mulighed?

Axel overvejede en stund den sidste mulighed, men kastede den snart til side som temmelig utænkelig. Han bestemte sig derfor til at begive sig til stævnemødet. Selv om der virkelig havde været fare til stede, ville han dog have gået derhen, da der i ethvert tilfælde ville være en mulighed til stede for, at det ville give ham et støttepunkt for den mistanke, han i den sidste uges tid havde næret, og som dag for dag havde antaget fastere form.

For en sikkerheds skyld bestemte han sig dog til at tage en dobbeltløbet revolver med sig.

Efter at han havde spist til middag og klokken var blevet omtrent fem, gjorde han sig i stand, gav sin værtinde den ovenanførte besked, om at han kom tilbage ved nitiden, og derpå begav han sig til fods – der var jo tid nok – ud til Toldbodvejen.

Klokken manglede ti minutter i halv seks, da han nåede derud, og den ventede var endnu ikke at se. Han havde dog kun gået nogle få minutter frem og tilbage, før han så en mørk skikkelse dukke frem imellem træerne.

Skikkelsen kom over imod ham. Det var en dame, sortklædt, middelhøj og tæt tilsløret.

Han gik hen imod hende.

"Det er hr. Johnsen, ikke sandt?" hørte han hende sige med en ganske velklingende stemme, der straks lod formode, at det i hvert fald ingen tjenestepige var, han havde for sig.

"Ja."

"Det glæder mig, at De er kommet, og jeg må bede Dem tilgive mig, at jeg har gjort Dem ulejlighed, men jeg kunne ikke andet. Den hemmelighed, jeg tilfældigvis er blevet medvider i, har nu så længe pint og trykket mig, at jeg nu ikke mere kan holde det ud, men må røbe det, for at retfærdigheden kan ske fyldest."

Hun talte i en dæmpet tone, skønt der ingen var i nærheden, og hun så sig hele tiden tilbage. Det var tydeligt, at hun frygtede for at blive udspioneret.

"Jeg turde ikke opsøge Dem," vedblev hun, "fordi jeg ved, at en person, som har grund til at frygte mig, vogter ethvert af mine skridt. Og selv her på dette temmelig afsides sted er vi ikke sikret imod at blive beluret. Jeg må derfor bede Dem om at følge med mig ud i Rosenvænget, hvor jeg bor i en villa. Der vil vi være sikret imod at blive udspioneret."

Axel indvilligede, og så gik de i tavshed ved siden af hinanden igennem Grønningen, der den gang, altså for en halv snes år siden, endnu henlå temmelig øde.

Det var allerede begyndt at mørkne, og i Rosenvængets Hovedvej, som de nåede efter en snes minutters forløb, og hvor der ikke var en eneste lygte, herskede der et næsten fuldstændigt mørke. Der var ikke et menneske at se, vejene var på den tid selv om sommeren temmelig ubefærdede, og nu i forårsmånederne gjorde de et ligefrem øde indtryk. Flertallet af

villaejerne boede der kun om sommeren og var ikke flyttet derud endnu fra den indre by.

Axel fulgte stadig tavs med damen; der var ganske vist noget uforklarligt ildevarslende og uhyggeligt ved eventyret, men det havde tillige noget pirrende og interessant ved sig, så at han ikke kunne overvinde sig selv til at afbryde det, som han måske burde gøre. Desuden var det jo også den vigtige sag, han for tiden var så fuldstændig optaget af, det gjaldt.

Hans ubekendte ledsagerske forholdt sig ligeledes vedblivende tavs. Efter en stunds forløb kom de igennem en låge, som hun havde nøgle til, ind i det indre af Rosenvænget. Derpå drejede de om af en af de mindre sidealleer, og så endelig standsede hun foran en villahave, i hvis baggrund der skimtedes en mørk bygning.

"Her er det," sagde hun og åbnede lågen ind til haven.

Axel nølede lidt, det begyndte at synes ham lidt vel eventyrligt. Damen, der bemærkede hans tøven, standsede, idet hun sagde:

"Det står Dem naturligvis frit for at vende om, hvis De er bange."

"Bange?"

Det ord kendte Axel ikke. Og ret beset, hvad var her vel at være bange for? Han havde jo revolveren i lommen, og når han blot var på sin post, behøvede han vel ikke at frygte en pludselig og uventet overrumpling.

"Nej, frøken," svarede han. "Jeg tror ikke, at her kan være tale om at være bange. Det var også helt andre grunde, der bevirkede min tøven."

Den ubekendte gik nu ind i haven, og Axel fulgte efter hende. De gik hen ad en smal fodsti op til bygningen; omme ved den højre side af den var trappen, her gik de opad og kom, uden at der ytrede sig noget mærkeligt eller mistænkeligt, ind i et stort, rummeligt værelse. Der var næsten fuldstændig mørkt, så Axel ikke kunne skelne omgivelserne, men damen tændte straks en lampe, hvad der beroligede ham en del med hensyn til udfaldet af eventyret.

Så snart der var blevet lyst i værelset, tog damen plads i en sofa, og indbød med en håndbevægelse Axel til at tage plads i en lænestol, der stod op imod væggen.

"Jeg kan vel næppe gå ud fra, at De ved, hvad det er for en sag, jeg ønsker at tale med Dem om," begyndte hun endelig.

"Nej, frøken," svarede han. "Deres brev antyde jo intet i så henseende, og af de få ord, De hidtil er fremkommet med, skal jeg ikke kunne gætte meget."

Hun tav en stund.

"De kender jo Ernst Dahl," sagde hun derpå.

"Ja."

"Det er ham, der har begået det store tyveri i sin onkels vekselererforretning, som kassereren er anklaget for, og rimeligvis om nogle få uger bliver dømt for."

Axel så overrasket op. En så uforbeholden meddelelse havde han ikke ventet, om han jo nok havde tænkt sig, at det, han skulle have at vide, ville gå i den retning.

"Har De beviser på, hvad De siger?" spurgte han.

"Ja," svarede hun, "i hvert fald papirer, som i en dygtig opdagers hånd let vil blive til beviser. Men hør nu først, hvad jeg har at meddele. Jeg har stået i et bestemt forhold til Dahl, det vil

sige, vi har ikke været officielt forlovede, men han har dog tit og ofte udtalt sig således, at jeg måtte tro, at det var hans mening, at jag en gang før eller senere skulle være hans hustru. Nu, for et par måneder siden, fik jeg imidlertid forskellige ting at vide, som på det klareste overtydede mig om, at han havde gjort nar af mig. Ved et tilfælde opdagede jeg nemlig, at han ikke alene havde en elskerinde, men at det også var hans bestemte hensigt at gifte sig med sin kusine, frøken Dahl. Den tidligere blinde tro, jeg nærede til ham, forvandledes som med et slag til foragt og mistro, så at jeg nu kun så et uhyre i ham, jeg hidtil havde betragtet som det menneskelige ideal. Mange småting, som jeg hidtil ikke havde tænkt over, faldt mig nu ind og sammenkædede sig i mine tanker til et bevis for, at han i virkeligheden kun er en gemen forbryder. Særligt én ting var der, som i så henseende gav mig en hel del at tænke på. Jeg tegner godt og jeg har ligeledes en temmelig betydelig færdighed i at forandre min håndskrift og i at efterligne andres – en færdighed som jeg selvfølgelig kun anvender i rent uskyldige øjemed. En dag kom imidlertid Ernst – det er nu to og en halv måned siden – og spurgte, om jeg ville være ham behjælpelig med en lille spøg. Så leverede han mig et stykke papir, hvorpå han havde skrevet udkastet til et brev samt en skrivelse, jeg senere erfarede hidrørte fra hans kasserer. Han bad mig om at skrive det, han havde udkastet om, men i samme håndskrift, som der fandtes i den medbragte skrivelse. Det hele drejede sig kun om en lille uskyldig spøg – sagde han. Brevet skulle adresseres til Blom og indeholdt nogle temmelig mystiske ytringer, som for en udenforstående heller ikke kunne synes at tilsigte noget ondt. Jeg gik også uden betænkelighed

ind på at opfylde hans ønske og sagde, at jeg skulle have det færdigt, når han om et par dage kom igen. I løbet af det par dage var det imidlertid, at jeg fik betænkeligheder med hensyn til hans troskab overfor mig, og da han kom tilbage fik han derfor kun kopien, hvorimod jeg erklærede, at jeg straks havde brændt originalen. Han syntes at være lidt ubehagelig berørt over, at han ikke kunne få originalen tilbage, men fandt sig dog i det. Senere er der også kommet andre ting til af lignende art, og som alle går i samme retning, nemlig Blom eller frøken Dahl, og da jeg så hørte om tyveriet og om Bloms anholdelse, stod det pludselig klart for mig, at alle disse småting dannede led i en række af intriger, der havde til formål at fælde Blom. Men om disse andre ting skal jeg senere fortælle Dem. Nu vil jeg først, hvis De vil have tålmodighed et øjeblik, hente det udkast til brevet til Blom, som Ernst havde skrevet. Så kan De jo selv se, hvad De mener om det."

"De har altså ikke brændt det?" spurgte Axel ivrigt interesseret.

"Nej, det var kun en udflugt, jeg anvendte overfor Ernst for at få lov til at beholde det. Om fem minutter skal jeg være her med det."

Så rejste hun sig og gik ud af døren, mens Axel blev siddende tilbage og gjorde sig tusinde tanker med hensyn til det, han havde hørt. Det lod virkelig til, at han skulle få flere interessante ting at vide her, og det syntes jo heller ikke, at der var nogen grund til den ængstelse, han i begyndelsen havde næret. Der syntes her ikke godt at kunne være tale om nogen personlig fare.

Men det var dog besynderlig så mat og søvnig han følte sig, klokken kunne jo ikke være så mange; han så på uret – lidt over syv. Hvad kunne dog årsagen være til dette; øjnene faldt mere og mere til, og hans lemmer blev grebet af en næsten uovervindelig slaphed og mathed. Dette her kunne ikke gå an. Han rejste sig op for at gå frem og tilbage i værelset, men det blev værre og værre. Og hvad var det for en tung trykkende luft, der fyldte værelset? – Alting stod for ham som i en tåge.

Pludselig greb en forfærdelig mistanke ham, den klarede for et øjeblik hans hjerne, og han ville styrte hen til døren, men nu var det forbi med hans kræfter, og han sank tilbage i lænestolen, som han lige havde rejst sig fra.

Han så intet længere, men hørte alt, hvad der foregik omkring ham, dæmpet, utydeligt, som om han sad i en tønde.

Der åbnedes en dør, og der trådte en – nej to – personer ind. Han mærkede, at nogen bøjede sig over ham.

"Ja, han er færdig," hørte han en mandlig stemme sige. "Det var da endelig godt, at vi fik krammet på den fiffige opdager. Nej, denne gang var du ikke fiffig nok, lille ven."

"Men hvad nu?" spurgte en kvindelig stemme.

"Vi må naturligvis se at få ham af vejen."

"Af vejen! Det er da vel ikke din hensigt at dræbe ham?"

"Nej, min pige. Jeg skal ikke nægte, at jeg kunne nok have lyst til det. Men den slags ting er altid farlige. Og desuden er der heldigvis også andre måder, hvorpå man kan skaffe en fyr, der generer, af vejen. Nu må du bare være mig lidt behjælpelig, så går det nok. Vi skal en lille tur ned til Hamborg."

13. Schwartz opsøger frøken Dahl

Der var gået 5 dage siden Axels mystiske forsvinden, og stadig hørte hverken den ene eller den anden noget om ham. Alle hans venner og kolleger var i højeste grad bestyrtede, og der var ingen, der kunne begribe, hvorledes det hang sammen med hans pludselige forsvinden.

Schwartz løb fra den ene til den anden, men ingen kunne meddele ham noget, der kunne give ham en formodning om, hvor Axel var henne, om han var rejst bort i anledning af en eller anden sag, eller om der var hændet ham en ulykke.

På politikammeret vidste man intet, og man var der lige så bestyrtet og urolig som alle andre steder. Naturligvis var der allerede efter tre dages forløb gjort anstalter til at undersøge, om han skulle være blevet overfaldet og myrdet, men der var intet som helst, der tydede på, at der var sket noget i den retning. Og da der ikke ellers forelå noget, som kunne tyde på en ulykke, fandt man det rigtigst at se tiden an en stund for at se, om Axel ville lade høre fra sig, idet man antog, at han i en eller anden anledning pludselig var taget til udlandet, og i så fald ville man nok i løbet af nogle få dage høre fra ham, ved at han havde sat sig i forbindelse med de stedlige politimyndigheder.

Så let slog Schwartz sig imidlertid ikke til ro. Det hele var ham aldeles ufatteligt, han havde talt med Axel kort i forvejen,

og de havde aftalt et møde i Slotskroen den følgende aften. Han havde da ikke ladet sig forlyde med noget som helst, så det, der havde givet anledning til, at han, der ellers var så bestemt, ikke gav møde på den aftalte tid, og til, at han endnu ikke havde ladet høre fra sig, måtte være sket pludseligt.

Efter at Schwartz en tid lang havde overvejet sagen, fik han pludselig en idé. Han ville sætte sig i forbindelse med frøken Dahl. Det var jo nemlig ikke udelukket, at hun vidste nogen besked om sagen. Han havde jo drøftet den Blom'ske sag med hende tit og ofte, og muligvis havde hun nu opdaget noget, som stod i forbindelse eller fået en idé, og nu var han måske i færd med at undersøge forholdene. Det kunne for eksempel tænkes, at hun havde opfordret ham til at rejse til Liverpool, for at han i det hotel, hvor Blom havde opholdt sig, muligvis kunne opdage noget, der kunne lede på sporet efter den hemmelighed, som havde bevirket Bloms afrejse.

Hvorledes det nu var og ikke var, så måtte han for enhver pris tale med frk. Dahl, men dette var lettere sagt end gjort, han havde nemlig, til trods for at han ikke var kommet så vidt i sin mistanke overfor Ernst Dahl som Axel, dog en bestemt følelse af, at han måtte være meget forsigtig, når han ville sætte sig i forbindelse med frk. Dahl. Der var noget, der sagde ham, at hvorledes han end bar sig ad, så ville han dog være udsat for at blive udspioneret.

Til sidst bestemte han sig til at iføre sig sin gamle forklædning som kontorbud hos Dahls. Han havde naturligvis for længe siden, allerede efter at han havde været der i en halv snes dage, opgivet sin stilling. Som påskud til, at han så pludselig forlod pladsen, havde han angivet, at han havde

vundet en fem hundrede kroner i lotteriet, og at han ville stikke dem i en forretning. Alt det havde han blot skrevet derop, og så var han blevet borte med det samme.

Så hurtigt det lod sig gøre, iførte han sig forklædningen, anbragte puklen på sin plads og øvede sig i den haltende gang. Og hen ad klokken tre om eftermiddagen kom han op i den Dahl'ske forretning.

Han begav sig ind i budstuen, hvor han tilsyneladende vakte stor overraskelse blandt sine forhenværende kolleger.

"Aha, der har vi Haltekok igen!" råbte den ene af dem. "Jeg troede, at du var blevet for stolt til at hilse på gamle venner! Du er vel snart millionær, hvad?"

Schwartz påtog sig en ynkelig og grædefærdig mine.

"Ak nej," sagde han, "det går ikke sådan her i verden. Jeg troede selv, at de fem hundrede kroner aldrig kunne få ende, men jeg troede rigtignok fejl!"

"Er du da allerede spillet fallit?"

"Nej, men jeg fik slet ikke åbnet nogen forretning. Jeg havde læst i en avis et avertissement, hvori der stod, at en læge, der lige var hjemvendt fra Amerika, kunne få pukler til at forsvinde i løbet af en time ved rationel behandling. Der var ingen forudbetaling, så det var da reelt nok. Man skulle blot indlægge billet, og det gjorde jeg da også. Dagen efter fik jeg et brev fra en doktor med et amerikansk navn; han anmodede mig om at komme op på hotellet, hvor han boede, så skulle han nok befri mig for puklen i løbet af en times tid. Det kostede 250 kr., og så mange penge måtte jeg altså have med, men jeg skulle ikke betale noget, før jeg var blevet af med puklen. Det var jo nok lidt dyrt, syntes jeg, men hvad gør man ikke for at blive køn, og jeg

stak derfor 300 kr. til mig og begav mig derhen. Jeg blev ført ind til doktoren; det var en rigtig pæn mand, og han var vældig høflig og elskværdig. Han sagde, at hele historien kun varede kort, og at det slet ikke gjorde ondt, men jeg måtte finde mig i at krybe ind i et apparat, han havde, en slags trøje af jern med en hel mængde skruer. Puklen måtte først jævnes lidt, forklarede han, det øvrige skete udelukkende ved massage og magnetisme. Nå, jeg kom da i trøjen og kunne så ikke røre et lem. Han begyndte at skrue, hvad der bevirkede, at jeg gav mig til at skrige. "De må virkelig ikke skrige," sagde han. Og så stak han mig et lommetørklæde i munden. Da han havde gjort dette, stillede han sig foran mig og gav sig til at le af fuld hals. Derpå undersøgte han til min forskrækkelse mine lommer, fandt også min tegnebog i frakken, som jeg havde måttet tage af, stak den til sig og tog derpå et reb frem, som han snørede om benene på mig. Jeg sparkede jo rigtignok fra mig, men det hjalp mig ikke spor, inden jeg vidste et ord af det, lå jeg svinebundet på gulvet. Han hilste nu med ironisk høflighed på mig og sagde, at når jeg havde ligget således en times tid, så var puklen nok borte. Jeg skulle bare have tålmodighed. Og så forsvandt han, uden at jeg kunne gøre så meget som skrige. Hvor jeg rasede indvendig; der gik den ene time efter den anden, men der kom ingen. Det blev mørkt, der kom stadig ingen, det blev nat, og det blev lyst igen, så jeg begyndte at frygte for, at jeg skulle sulte ihjel. Så endelig ved titiden, altså den følgende dag, bankede det på døren. Jeg svarede naturligvis ikke – jeg var jo lovlig undskyldt. Så var der stille en times tid, og så blev der banket igen på døren, noget stærkere. Da jeg heller ikke denne gang svarede, var der atter stille et kvarters tid. Så kom der igen nogen hen

imod døren, denne gang flere, og der bankedes atter, først sagte, men senere stærkere og til sidst af al kraft.

'Der må være sket en ulykke,' hørte jeg dem sige udenfor. Så endelig åbnedes døren, og hotelværten, portieren, to hotelkarle og tre hotelpiger kom ind. Da de så mig ligge der på gulvet, blev de naturligvis bestyrtede, og det varede en stund, inden de fik sundet sig så meget, at de kunne befri mig ud af min frygtelige knibe. Så blev der en spørgen, og det varede over en time, inden jeg fik gjort dem fuldstændig forståeligt, hvad der var sket. At der ikke var noget som helst håb om at få fingre i gavtyven, stod straks klart for mig. Jeg vidste, at jeg måtte betragte mine 300 kr. som tabt. 100 kr. havde jeg allerede i forvejen givet ud, og 50 kr. drak jeg op af ærgrelse den følgende aften. Og nu har jeg ikke en rød øre tilbage."

Hans tidligere medtjenere beklagede ham naturligvis, men syntes dog at more sig over hans fataliteter.

"Hør," sagde han. "Tror I, at der kan være tale om at få pladsen her igen?"

"Nej, gamle dreng, det er der vist ikke. Den gamle var lynende vred, da du blev så pludselig borte og blot afgjorde sagen med et kort brev. Og nu er der jo desuden kommet en anden i dit sted."

"Hvorledes skal jeg dog kunne klare mig," klynkede Schwartz. "Tror I da ikke, det var muligt, at frøkenen, der altid er så god og venlig, ville tale med mig? Det kunne måske være, at hun vidste et sted, hvor der er en plads ledig. Jeg har slet ikke noget at leve af og ved ikke, hvorledes jeg skal klare mig."

"Ja tale med hende, det kan du jo sagtens komme til, og det kan jo også nok være, at hun stikker dig en tikroneseddel, når

du fortæller hende, hvorledes det er gået dig. Men jeg tror ikke, at hun kan anvise dig en ny plads."

Det lod dog til, at Schwartz følte sig trøstet ved udsigten til en tikroneseddel.

"Er cheferne ude?" spurgte han.

"Ja, det ved du jo nok, de er jo altid ude på denne tid."

"Så er der altså ikke noget i vejen for, at jeg kan gå op i lejligheden og tale med den nådige frøken?"

"Nej, gå du bare, men det er vel bedst, at en af os går op og spørger om hun kan modtage dig, for ellers bliver du vel vist bort af pigen, sådan et fugleskræmsel, som du er."

Og således blev det, og Schwartz fik også lov til at komme op til frøkenen.

"De vil altså tale med mig, Niels?" sagde frøken Dahl, da han kom ind. Hun sad ved klaveret, men vendte sig straks om imod ham og pegede hen på en stol for at betyde ham, at han skulle tage plads.

Han blev imidlertid stående og krammede forlegent huen imellem hænderne, således som tilfældet er med tarveligere folk, når de taler med bedrestillede.

"Hm ja, se det var der jo rigtignok – – men først ville jeg gerne spørge frøkenen, om det nu også er sikkert, at der ikke er nogen, som kan høre os her?"

Frøken Dahl så lidt overrasket op.

"Er det da sådan en stor hemmelighed, De har at betro mig?" spurgte hun smilende.

"Ja, det skulle jeg da mene, det er!" svarede han.

"Nå, tal De da kun; det er aldeles umuligt, at nogen kan høre os her!"

Det formentlige bud tog nu en skrivelse frem af lommen og rakte frøken Dahl den.

"Først vil jeg bede Dem om at gøre Dem bekendt med indholdet af denne skrivelse," sagde han med sin sædvanlige stemme.

Frøken Dahl åbnede, aldeles bestyrtet over den pludselige forandring i hans stemme og optræden, skrivelsen. Men endnu større blev hendes bestyrtelse, da hun læste, hvad den indeholdt.

Den lød således:

> Ihændehaveren heraf, overbetjent August Schwartz, vil under mit forfald fortsætte undersøgelsen af den Blom'ske sag.
>
> *Axel Johnsen.*

"Denne skrivelse," forklarede Schwartz, "fik jeg efter min egen anmodning udleveret af hr. Johnsen, for man ved jo aldrig, hvad der kan ske. Og nu har jeg aldeles uformodet pludselig fået anvendelse for den."

"Jamen, jeg forstår virkelig ikke, hvad meningen er med alt dette!" udbrød Ellen stadig lige bestyrtet. "De var jo bud her i forretningen, hvorledes kan De så være overbetjent?"

"Jeg tog en budplads her for så skjult som muligt på selve stedet at kunne undersøge sagen; og jeg fik virkelig også igennem folkene en hel del interessante oplysninger, som jeg ellers næppe havde fået. Da vi nu er ved min forklædning, så skal jeg med det samme tillade mig at oplyse Dem om, frøken, at selv om jeg ingen skønhed er, så er jeg dog ikke slet så grim,

som De ser mig her. Puklen er således kun en bylt tovværk, den haltende gang er ligeledes et kunstprodukt; og arret her over den venstre kind er heller ikke så slemt ment."

"Jeg er virkelig aldeles bestyrtet over det, De her fortæller mig," sagde frøken Dahl. "Det havde jeg aldrig kunnet tænke mig, at De var en forklædt opdager."

"Nej vel, men det måtte De heller ikke så gerne, for havde De kunnet tænke Dem det, så havde vel også andre tænkt sig det, og det havde vel ikke været så heldigt."

"De har gennemført Deres forklædning udmærket."

"Takker for komplimenten," svarede Schwartz, idet han bukkede. "Men for at komme til sagen, så ville jeg gerne tillade mig at spørge Dem om hvor De har gjort af min ven Johnsen?"

"Jeg?"

"Ja, har De ikke fået ham til at tage et eller andet sted hen – for eksempel til Liverpool – for at fremskaffe oplysninger?"

"Nej, slet ikke."

"Og han har heller ikke til Dem omtalt, at han ville tage bort en uges tid?"

"Nej, jeg forstår slet ikke Deres spørgsmål."

Schwartz så en stund tavs grundende hen for sig.

"Ja, ser De, frøken," sagde han så. "I grunden ved jeg ikke rigtig, om jeg bør udtale mig nærmere til Dem om sagen, men det bliver vel sagtens det bedste, for måske kan vi så ved fælles overvejelse og udveksling af meninger komme til et resultat om, hvad der kan være sket og om, hvad der bør gøres. Sagen er i korthed den, at hverken jeg eller nogen anden i de sidste fem dage har set noget til hr. Johnsen, ligesom han heller ikke har ladet høre et kvæk fra sig."

"Jamen, hvad mener De da, at der kan være sket?" sagde frøken Dahl, der nu også begyndte at blive urolig.

"Ja, jeg har sådan mine egne tanker," sagde Schwartz. "Men jeg vil helst gå systematisk til værks for at se, om Deres tanker skulle gå i samme retning som mine. Johnsen havde aftalt med mig, at vi skulle mødes i Slotskroen forleden aften, var der sket noget, ville han have sendt afbud, hvis det på nogen måde var ham muligt, det kender jeg ham alt for godt til. Man kan derfor som følge heraf gå ud fra, at det har været ham aldeles umuligt at sende afbud. Det, der har forhindret ham fra at give møde, har altså været af en sådan beskaffenhed, at det har sat ham ud af stand til at foretage en selvstændig handling. Kort og godt, han må enten være syg, død eller indespærret. Det kan ingen afdisputere mig."

Frøken Dahl havde rejst sig, hun var blevet aldeles forfærdet over den bestemte tone, hvori Schwartz talte og over den kolde logik, der gik igennem hans ord. Hun stod et øjeblik tavs som forstenet.

"Er der ikke fra politiets side gjort noget for at finde ham?" spurgte hun endelig.

"Jeg har naturligvis talt med vore fælles overordnede om det," svarede han. "Men de er egentlig slet ikke foruroligede. Johnsen har jo ferie, svarer de, og så er det jo ganske i sin orden, at han foretager en lille udflugt, uden at han derfor behøver at sende officiel meddelelse om det ud til sin omgangskreds. Man ved jo nemlig hos hans overordnede ikke noget om, at han kun har taget ferie for privat at kunne undersøge den Blom'ske sag, og man ler derfor kun af min efter deres mening overdrevne

ængstelse. Men ikke sandt, frøken, De deler min opfattelse, eller synes De måske også, at min ængstelse er overdreven?"

"Nej," svarede hun. "Jo mere jeg tænker over det, des mere frygter jeg for, at De har ret. Men hvad mener De da, at der kan være sket? De tror da ikke, at han er myrdet?"

"Nej frøken, et mord er noget forbryderne nødigt indlader sig på i vor tid, for i de ni af ti tilfælde bliver det opdaget. Og jeg tror heller ikke, at han er blevet syg, for i så fald måtte han jo være på et hospital, og jeg måtte da allerede have fundet ham. Der kan altså kun være den mulighed tilbage, at han holdes fanget på en eller anden måde."

"Jamen, hvorledes skulle det være sket, det er da ikke sådan muligt i vor tid at holde et menneske indespærret imod hans vilje?"

Schwartz trak blot på skuldrene, mens Ellen vedblev:

"Og hvem kan også have interesse af det?"

"Interesse! Ja, hvis han var fundet dræbt eller halvt ihjelslået, så ville jeg ikke være i tvivl om, at det var en eller anden forbryder, som for at hævne sig på ham havde været mester for det. Men nu hviler der et aldeles mystisk og uigennemtrængeligt slør over hans forsvinden, og netop dette slør har bragt mig på den tanke, at det ikke er nogen almindelig forbryder, der har værst ophavsmand til det. Men hvem?"

Han så forskende på frøken Dahl for at læse, hvad hun tænkte, men da hun ikke svarede, vedblev han: "For en uges tid siden fortalte Johnsen mig, at en mistanke, som længe havde dæmret hos ham, nu efterhånden var blevet til vished, og at han havde meddelt Dem denne sin mistanke. Den gik ud på, at en person, som står i meget nært slægtskabsforhold til Dem og

Deres hr. fader, var den egentlige direkte eller indirekte ophavsmand til det store tyveri. Han var, sagde han, i de sidste dage kommet under vejr med forskellige omstændigheder, som i høj grad bekræftede denne mistanke, og da han havde meddelt mig disse omstændigheder, måtte jeg indrømme, at hans opfattelse af sagen var i højeste grad sandsynlig. Nu er jeg kommet på den idé, at den person, der her er tale om – jeg behøver vel næppe at nævne hans navn – på en eller anden måde har fået færten af, at der var ugler i mosen, det vil sige, at Johnsen var ham på sporet. Og han har derfor skaffet denne af vejen på en eller anden måde, for således at forhindre, at sagen blev opklaret. Når jeg i dag har opsøgt Dem, så er det for at drøfte sagen med Dem. For det kunne jo tænkes, at De vidste et eller andet, eller havde lagt mærke til noget, som kunne lede os på sporet efter, hvorledes sagen forholder sig."

"Ja, men sig mig først og fremmest: når De er så overbevist om, at Johnsen er bragt af vejen på den måde, hvorledes mener De da, at vedkommende er gået frem – det er jo dog ikke sådan en ganske let sag at bortføre en kraftig mand uden videre."

"Åh, det kan være sket på så mange måder; han kan være lokket i et baghold, eller man kan ganske simpelt have slået ham til jorden bagfra med en totenschlæger for eksempel."

"Nuvel, selv om det nu er sket på en sådan måde, hvor kan man så have gjort af ham? For man skulle jo dog synes, at det på det nærmeste var umuligt at skjule ham således, at man ikke hørte noget om ham."

Schwartz så tankefuldt hen for sig.

"Ja," sagde han derpå. "Det er naturligvis vanskeligt at komme til klarhed om. Men jeg håber, at det snart skal lykkes

mig at komme på det rene med det. Hovedsagen er for øjeblikket, om De kan erindre noget, der har passeret her i huset i den sidste tid, som har forekommet Dem mystisk eller besynderligt. Har Deres fætter ikke i de sidste dage vist sig urolig eller nervøs?"

"Jo – det har han jo nok, men det har jeg ikke tillagt nogen vægt, jeg har troet, at det var forretninger, der i så høj grad lagde beslag på ham, at det på virkede hans sindsstemning."

"Kan De ikke erindre Dem, om han har ladet en eller anden mærkelig ytring falde?"

"Nej – jo, det vil sige, han sagde forleden dag, at han ikke kunne sove om natten, og at han derfor vist blev nødt til at lade lægen foreskrive sig et søvndyssende pulver. Han fik det også, men jeg har ikke hørt noget om, at han har brugt det."

"Et søvndyssende pulver," gentog Schwartz interesseret. "Ja, det kunne jo nok tænkes, at vi her har en af trådene. Men det kan jo rigtignok også være, at det forholder sig rigtigt med søvnløsheden."

"Nej, det tror jeg netop ikke," svarede Ellen. "For lægen sagde, at det var ham ufatteligt, at Ernst kunne lide af søvnløshed, da han tilsyneladende slet ikke fejlede noget."

"Hoho," udbrød Schwartz. "Nu begynder det så småt at komme. Men sig mig nu, frøken, har ikke Deres egen optræden overfor ham givet ham anledning til at tro, at De vidste noget?"

"Det tror jeg ikke. Jeg har passet meget nøje på, at min optræden overfor ham ikke var køligere end den plejede at være, og heller ikke mere imødekommende."

"Men kunne det da ikke tænkes, at han har set Dem tale sammen med Johnsen, og at dette har givet ham anledning til

at nære mistanke?"

"Ja, naturligvis har han set os tale sammen, men når han har været til stede, har vi kun talt om aldeles ligegyldige ting, og vi har da heller ikke her i huset talt mere sammen, end rent selskabelig nødvendigt. Når vi har haft vigtigere ting at tale om, altså ting, der vedrører sagen, har vi hver gang mødt hinanden udenfor huset. Således mødtes vi efter aftale i Rosenborg have, den gang hr. Johnsen fortalte mig sin mistanke mod ham, og mødet var for alle tilfælde arrangeret således, at det havde tilfældighedens skær over sig."

"De mødtes altså forleden med hr. Johnsen i Rosenborg have. Er De nu også sikker på, at der ingen vidner var til stede ved den lejlighed – naturligvis folk, som kunne have interesse af at belure Dem? De mærkede for eksempel ikke noget til, om De blev forfulgt?"

"Nej, slet ikke! – der var jo nok en ældre, tarveligt klædt mand, som snart gik hen foran mig og snart bag efter mig og snart ovre på den modsatte side af gaden. Jeg lagde nok mærke til ham, men jeg skænkede ham ikke nogen videre tanke."

"Hm, og da De i haven talte med hr. Johnsen, var der så ingen i nærheden?"

"Nej, slet ingen – der sad kun en ældre, tarveligt klædt mand på en af bænkene noget fra os."

"Igen en ældre, tarveligt klædt mand! Tror De, at det var en og samme person?"

"Det ved jeg virkelig ikke! – Han havde frakkekraven slået op, så jeg ikke kunne se hans ansigt!"

"Både ham, der gik samme vej som De, og ham der sad på bænken?"

"Ja – jeg tror det!"

"Hør, nu skal jeg sige Dem noget," udbrød Schwartz. "Den pæne, ældre, tarveligt klædte mand, som fulgte efter Dem, ved De, hvem det har været?"

"Nej, det ved jeg virkelig ikke."

"Ja, for det første er der ingen tvivl om, at han var den samme som den pæne, ældre mand, der sad på bænken i haven, og som De måske af pur medlidenhed nær havde gået hen og foræret en krones penge."

"Nå ja, det kan jo gerne være, at De har ret; men hvad så?"

"Ja, hvad så! – De to er en og samme person, det er givet. Men det var alligevel kedeligt, at De ikke forærede ham et par skilling, for de penge var da blevet i familien."

"De mener?"

"Jeg mener, at den pæne, tarveligt klædte mand ikke var nogen anden end Deres højtærede hr. fætter, den nederdrægtige slyngel, som jeg kunne have den største lyst til at dreje halsen om på, hvis han blot var her."

Ellen så aldeles bestyrtet på ham.

"Det kan jeg umuligt tro," sagde hun. "Han gik så vaklende og støttede sig tungt til sin stok; det var virkelig en gammel mand."

"Åh, der hører ikke nogen særlig begavelse til for at spille gammel mand, det er noget, jeg har gjort så tit. Men, for at finde nogle flere støttepunkter for min antagelse: De siger, at han havde frakkekraven opslået, så at den næsten fuldstændig skjulte hans ansigt. Var det da meget koldt den dag?"

"Nej, det var tværtimod varmt, næsten sommerligt, og det var i grunden det eneste ved ham, der var mig påfaldende, at han

havde frakkekraven sådan bestandig opslået. Men naturligvis, ældre mennesker er jo som oftest mere kuldskære end yngre."

"Åh ja, det kan man jo nok sige – jeg holder nu alligevel fast ved min formodning."

"Hør," sagde Ellen. "I hvert fald er det mig ubegribeligt, hvorledes han skulle komme på den tanke, da jeg gik hjemmefra, at jeg gik ud for at møde hr. Johnsen og tale med ham."

"Det behøver han just heller ikke – han har rimeligvis allerede i nogen tid dagligt udspioneret dem, og først på den dag er det lykkedes ham at opdage noget positivt, som styrkede hans formodning."

"Nå, i hvert fald har han ikke hørt noget, dertil var vi for langt borte fra ham."

"Å nej, det kan gerne være," sagde Schwartz. "Men allerede det, at han har set Dem og hr. Johnsen sammen, har været tilstrækkeligt for ham til at forstå, at der nu var ugler i mosen. Og selv om han ikke har kunnet høre noget, så har han dog af Deres og Johnsens minespil kunnet slutte sig til, at det var vigtige ting, De talte om. Han har set Deres bestyrtelse, da Johnsen meddelte Dem sin mistanke, og allerede det har jo været tilstrækkeligt for ham til at formode, hvad meddelelsen gik ud på. Så har han forstået, at det var på høje tid, at der blev gjort noget og har derefter lagt alt fornødent til rette til, at Johnsen kunne bringes af vejen. Så har han sørget for at få Johnsen på en eller anden måde lokket i et baghold, og da han har opnået det, er der ingen tvivl om, at det søvndyssende pulver, som De før omtalte, på en eller anden måde har spillet en rolle med."

"Ja, jo mere jeg hører Dem tale, des mere overtydet bliver jeg om, at De har ret," sagde frøken Dahl. "Men endnu bør vi dog ikke opgive håbet om, at hr. Johnsen kommer tilbage, og at det hele forklarer sig på en ganske naturlig måde. Har De allerede tænkt Dem, hvorledes De vil gå frem for at få opklaret, hvad der er sket?"

"Ja, noget bestemt kan jeg naturligvis ikke sige endnu," svarede Schwartz. "Men jeg går ud fra, at slynglen ikke har været alene om overfaldet og en af dem, der har været med i komplottet, er rimeligvis en kvinde, for når det gælder om at lokke nogen i et baghold, er en kvinde en ypperlig allieret. I hvert fald er jeg nu kommet på det rene med to ting, for det første, at Deres fætter har udspioneret Dem og til stadighed er fulgt efter Dem, når De har forladt huset – særlig den dag i Rosenborg have. Og dernæst, at samme person har forskaffet sig et søvndyssende middel til trods for at han tilsyneladende ikke havde nogen brug for det. Men nu vil jeg tillade mig at tage afsked, frøken; jeg må ud at virke og se at komme til et resultat."

Frøken Dahl ønskede ham til lykke med foretagendet og rakte ham hånden, som han ærbødigt trykkede.

Han gik.

Udenfor blev han atter til den haltende, pukkelryggede og foroverbøjede Niels, og da han gik igennem budstuen, råbte hans forhenværende kolleger ham hen til sig.

"Nå, Niels," sagde den ene af dem. "Ville frøkenen så tale med dig?"

"Ih ja," sagde den formentlige Niels. "Hun var voldsomt venlig af sig og hørte meget deltagende på fortællingen om alle de uheld, der havde ramt mig. Hun mente jo rigtignok ikke at

kunne gøre noget for mig i retning af at få pladsen igen, for den gamle skal nok være knusende vred på mig. Men da jeg gik, stak hun mig en tikroneseddel."

"Ja ja," råbte en af de andre efter ham, idet han hinkede. "Pas nu bedre på den end på de andre penge og gør ikke oftere forsøg på at blive af med puklen, for så længe du har den, har du dog altid noget i ryggen!"

14. I fangenskab

Da vi kan formode, at vore læsere er meget nysgerrige efter at erfare, hvorledes det er gået Axel efter det mærkelige eventyr ude i Rosenvænget, skal vi nu vende tilbage til ham.

Som man vil erindre, var han faldet hen i en tilstand af magtesløshed, under hvilken han dog var i stand til at høre, hvad der blev sagt omkring ham. Efterhånden hørte han dog alting mere og mere dunkelt, og efter en snes minutters forløb lå han fuldstændig i dvale, så at han hverken kunne fornemme det ene eller det andet.

Da han atter kom til sig selv, var det ham ikke straks muligt at gøre sig klart, hvad der var sket. Han havde en fornemmelse, som om han vågnede op af en tung rus, og i begyndelsen var han mest tilbøjelig til at tro, at alt det, som efterhånden gled frem for hans erindring, kun var en drøm. Men snart begyndte det at stå klart for ham, at det var virkelighed alt sammen, at han havde oplevet det hele, og at damen og den stærke, berusende duft ikke var billeder, som hans fantasi havde foregøglet. Hvad der var sket, efter at han var faldet hen i en fuldstændig bevidstløshed, anede han ikke, kun foresvævede der ham noget om, at han havde fornemmet en underlig rullen og gyngen, som om han befandt sig om bord på et skib. Andet var det ham ikke muligt at erindre.

Men hvor befandt han sig da?

Han så sig om og bemærkede, at han lå på en chaiselong i et velmøbleret værelse. Men hvor alting dog så underligt ud her. I

stedet for tapeter var væggene dækkede af tykke bolstre, og der var jernstænger for vinduerne. Der var et bord, men det stod naglet fast, så at det ikke var til at flytte, og der var ingen skarpe kanter på det. Stolene og chaiselongen var så udpolstrede som på nogen måde muligt.

Hvor i alverden befandt han sig dog?

Efterhånden som begivenhederne fra den foregående dag – eller rimeligere andendagen forud – trådte frem for hans erindring, kom det til at stå mere og mere klart for ham, at han havde været genstand for et planlagt overfald, og at det var Ernst Dahl, der havde været mester for det. Han rasede mod sig selv, fordi han havde været så dum at gå i fælden, men nu var det jo en gang sket, så der var ikke andet at gøre end roligt at overveje situationen og se at finde ud af, hvad der var at gøre for at komme ud igen.

Først og fremmest gjaldt det om at komme på det rene med, af hvad art hans nuværende opholdssted var. Han rejste sig op og tog de polstrede møbler, de polstrede vægge og de tilgitrede vinduer endnu en gang i øjesyn. Han gik et par gange frem og tilbage i værelset, indtil han på en gang standsede som ramt af lynet. Der var pludselig slået en frygtelig tanke ned i ham.

Det var en sindssygeanstalt, han befandt sig på!

Han var altså bragt ind her som patient, men hvor var denne sindssygeanstalt? Han havde fornemmet en rullen og gyngen, det lå altså nær at antage, at han var ført enten til Sverige eller Tyskland.

Og under hvilket påskud var han så anbragt her? Eller var det måske en af disse forbryderiske anstalter, hvor folk anbringer

slægtninge, som de gerne vil have af vejen uden hensyn til, om de fejler noget eller ej?

Nå, det ville jo nok vise sig; foreløbig var der ikke andet at gøre end at vente og se tiden an.

Ja vente! Men det ene kvarter gik efter det andet, og kvartererne til timer, uden at der viste sig nogen. Det blev ham til sidst uudholdeligt at gå frem og tilbage i værelset i denne uvished, og da der var gået syv timer, uden at der havde vist sig nogen, gav han sig til at ruske voldsomt i døren.

Den var naturligvis tillåset.

Han ruskede af al kraft i den, den ene gang efter den anden, men det lod ikke til, at det blev hørt udenfor.

Endelig hørte han nogen nærme sig. Der var to.

"Hvad er det for en larm? Er der noget i vejen med en af patienterne?"

"Ja," – det var den anden, der talte. "Det er inde på nr. 7, der hvor den nye patient er anbragt. Han er nok begyndt at blive ked af ensomheden."

De var nu nået hen til døren.

"Hør De, hr. politidirektør, De må virkelig forholde Dem rolig; her går det ikke an sådan at støje op. Om en halv time kommer overlægen!"

"Hør, sig mig, gode ven," spurgte Axel ud gennem den lukkede dør. "Hvor befinder jeg mig?"

"I Deres privatkontor naturligvis; hvor skulle De ellers befinde Dem, hr. politidirektør?"

"Jeg er ikke politidirektør!"

"Nå ja, så er De politiinspektør da!"

"Nej, jeg er kun overbetjent!"

"Hør du," sagde den ene af de udenforstående sagte. "Han begynder s'gu allerede så småt at komme sig. Nu er han allerede dalet ned til at blive overbetjent. Ja, det er det, jeg al tid har sagt, luften er sund her!"

"Hør nu folk," sagde Axel. "Er dette ikke en sindssygeanstalt; alt tyder jo på det?"

"Nej, gode herre, hvorfor vil De dog bruge sådan et stygt udtryk. Det er såmænd bare et plejehjem, hvor folk har det rigtig godt. De har været lidt syg, skal jeg sige Dem, men når De nu har været her i nogen tid og bare vil være rigtig rolig og stille, så skal De se, at De bliver rask, åh, så rask!"

Axel ville fortsætte med sine spørgsmål, men uden at bryde sig videre om ham, fortsatte de to opsynsmænd deres runde, og alt var atter stille.

Det var altså ikke meget, han fik at vide.

Hvorledes det nu end forholdt sig, så var i hvert fald så meget givet, at han var fange, og at der ikke var andet for ham at gøre end at vente og se tiden an. Jernstængerne for vinduerne og de dobbelte låse for døren spærrede enhver udsigt for ham til at komme ud i det fri, særlig da han fuldstændig manglede alt i retning af redskaber og værktøj. Og selv om det virkelig skulle lykkes ham at komme ud i det fri, så var anstalten antagelig omgivet af en gård eller have, der på alle sider var begrænset af en mur, og talrige vogtere og opsynsmænd sørgede sagtens for at hæmme ethvert forsøg fra de indespærredes side på at komme over muren.

Vinduet var for højt oppe til at han kunne se ud af det, men ved at klatre op på en stol lykkedes det ham at få konstateret, at

der ganske rigtig var en have udenfor bygningen, og igennem træerne og buskene skimtede han en høj grå mur.

Nej, på den måde var der åbenbart ikke noget at gøre; kun den mulighed, at det var en virkelig sindssygeanstalt og ikke en svindlerforretning, var jo ikke udelukket, og hvis det forholdt sig således, måtte direktøren altså være blevet bedraget, og det ville da næppe falde ham vanskeligt at overbevise ham om dette – i hvert fald måtte man jo før eller senere savne ham hjemme i København og telegrafere verden rundt, ligesom der vel også ville komme til at stå i bladene om hans forsvinden. Direktøren ville da se, at det forholdt sig rigtig med den foregivne patients udsagn og så skyndsomst bringe tingene i orden igen.

Men hvis det nu var en af disse private sindssygeanstalter, der ikke gav sig af med at undersøge, om det forholdt sig rigtigt med patienternes sygelighed, men som lukkede øjnene til overfor bedragerier i så henseende, så længe de blot fik det akkorderede vederlag.

Hvad så?

Han turde næsten ikke tænke tanken ud. Direktøren for en sådan anstalt ville måske tro, hvad han fortalte, men han ville sagtens ikke bryde sig en døjt om det, ja måske i så fald passe så meget bedre på ham, når han fik at vide, at det var en politimand, der var blevet indespærret. Det ville jo nemlig da være uden for tvivl, at der ville blive foranstaltet en grundig undersøgelse af hele anstalten, hvis han kom på fri fod. Skulle dette være tilfældet, ville det næsten være det klogeste at bibringe direktøren den tanke, at han virkelig var sindssyg, eller at han efterhånden blev det på grund af indespærringen. Havde han nemlig først fået direktøren på den tanke, at han virkelig

led af stille vanvid under en eller anden form, ville der dog være mulighed for, at han, når han var agtpågivende overfor hvad der foregik omkring ham, kunne se en lejlighed til at slippe bort fra anstalten. Optrådte han derimod ikke på den måde, ville det afhænge af rene og højst usandsynlige tilfældigheder, om han nogensinde igen slap ud af anstalten, ja rimeligvis ville man da hellere dræbe ham end lade ham komme på fri fod.

Med stadig stigende utålmodighed ventede han på, at han skulle få besøg af en af de overordnede, enten overlægen eller direktøren selv.

Endelig, en times tid efter at de to opsynsmænd havde været ved døren, hørte han skridt nærme sig. Vedkommende standsede udenfor døren, denne blev imidlertid ikke åbnet, derimod blev en klap slået ned, og en bakke med to trætallerkener skudt ind.

Det var altså hans første måltid i denne anstalt, man bragte ham. De uventede og overraskende begivenheder havde optaget ham i den grad, at han næsten havde glemt sulten, til trods for, at det sikkert var mindst halvandet døgn siden han havde fået noget at spise. Men nu, da han så maden, meldte den sig også med så meget desto større kraft.

Førend han tog bakken søgte han dog at indlede en samtale med den udenfor stående person.

"Hør, sig mig, min gode mand," begyndte han.

"Ved ikke," svarede den udenfor stående – det var en mandfolkestemme – kort afbrydende. "Vi må ikke tale med patienterne!"

"Jamen, De kan jo dog –"

"Tag bakken ind til Dem, eller også tager jeg den igen, og så får De ikke noget før om seks timer. Klappen skal lukkes!"

Muligheden af ikke at få noget at spise endnu i seks timer fyldte Axel med rædsel. Han skyndte sig derfor at tage bakken ind; klappen lukkede sig igen, og den udenfor stående oppasser fjernede sig atter.

Axel anbragte bakken på det eneste bord, som fandtes i værelset. Det var kun et tarveligt måltid, nemlig grøntsager og kartofler samt en del kød, der var skåret i små kvadrater. Kniv og gaffel fulgte nemlig ikke med, der var kun en træske, men da denne kun kunne anvendes ved grøntsagerne og kartoflerne, måtte han tage kødet med fingrene, hvad der selvfølgelig var ham temmelig ubehageligt. Men da han følte en næsten pinagtig sult, tog han ikke nogen videre notits af det.

Det tog kun få minutter med at få sat måltidet til livs, så sulten som han var. Han var ikke rigtig klar over, hvor mange klokken kunne være, men efter måltidets art at dømme måtte det være middag, altså mellem 12 og 1.

Atter gav han sig til at vandre frem og tilbage i værelset, det ene kvarter forløb efter det andet, og først nu, da han var kommet lidt til ro, faldt der ham en vigtig omstændighed ind, som han i sin tidligere ophidsede tilstand ikke havde tænkt over, men som nu i hvert fald var et fingerpeg om, hvor han befandt sig. Alle de personer, han hidtil havde talt med, havde svaret på tysk. Han måtte altså befinde sig et sted i Tyskland, rimeligvis i Nordtyskland, da det var temmelig usandsynligt at antage, at han havde været så længe bevidstløs, at han kunne være blevet ført længere bort. I Nordtyskland, eller måske et

sted i Slesvig eller Holsten eller på en ø ved Tysklands nordkyst var han altså for øjeblikket.

Men ville direktør eller læge da aldrig komme?

Endelig, en time efter at han havde indtaget det tarvelige middagsmåltid, lød der atter trin udenfor på gangen – nu var det bestemte, faste trin, ikke som tidligere klaprende eller slæbende. Der lod til at være flere, det måtte vel være direktøren ledsaget af en læge og en funktionær.

Døren åbnedes, og to herrer trådte ind, den ene var høj med sort fuldskæg og med et par mørkebrune lynende øjne. Det måtte åbenbart være direktøren. Den anden var en del mindre og med gråsprængt hår, han havde, så vidt det var muligt at se indenfor guldbrillerne, lyseblå øjne, alt tydede hos ham på, at han var læge her på anstalten. En tredje person, hvis klædedragt udviste, at han var funktionær, kom ind bagefter dem. Han lukkede døren i igen og blev stående ved den.

"Nå, hr. Johnsen, hvorledes befinder De Dem?" sagde direktøren, idet han meget høfligt tilføjede: "Tillad mig at præsentere mig; jeg er direktør Schmidt, og denne herre er doktor Wilmer."

Doktoren bukkede, hvorpå direktøren fortsatte:

"Jeg håber, at De befinder Dem vel, og jeg antager også nok, at vi skal komme godt ud af det med hinanden. Er der noget, De ønsker, så sig det blot."

"Ønsker," sagde Axel heftigt. "Ja, jeg har for øjeblikket ikke andet ønske end at komme bort fra denne anstalt!"

Direktøren smilede.

"Javel," sagde han. "Det forstår jeg så godt, og det ønske skal også nok blive opfyldt – med tiden. Foreløbig kan vi nemlig ikke

overvinde os til at give afkald på Deres behagelige selskab, og jeg tror også nok, at De vil have godt af at være her en tid. De har nemlig overanstrengt Dem i den senere tid, kære herre, og trænger derfor til ro."

Axel tvang sig til at være rolig.

"Sig mig blot," sagde han, "hvorledes er jeg kommet her?"

"Naturligvis i følge Deres gode venners og kollegers ønske."

"Og hvad hedder de gode venner og kolleger?"

Direktøren trak på skuldrene.

"Jeg beklager," sagde han, "at jeg ikke kan give Dem oplysning om dette. Erfaringen har vist, at det kun ophidser vore pensionærer, når de får noget at vide om den slags ting."

"Så må jeg vel give afkald på at få det at vide. Kan De da heller ikke meddele mig, hvor jeg befinder mig nu?"

"Det glæder mig, at jeg her ser mig i stand til at imødekomme Dem. De befinder Dem for øjeblikket på doktor Schmidts anstalt for nervelidende på øen Femern. Er der mere, De ønsker at vide?"

"Nej – ja, det vil sige, hvorledes er jeg kommet hertil?"

"Hvorledes De er kommet hertil? – Med postdamperen antager jeg – De var meget afkræftet, ja, fuldstændig bevidstløs, da De kom. Sagen er som sagt blot den, at De har overanstrengt dem, kære herre. Men når bare De vil holde Dem vore ordrer efterrettelige og være fuldstændig rolig, så skal det ikke vare så længe, inden vi kommer ud over det. For øvrigt skal jeg endnu blot meddele Dem, at De i hvert fald står Dem bedst ved at forholde Dem rolig, her på anstalten tåles nemlig ingen opsætsigheder."

Axel svarede ikke noget, men stirrede frem for sig. Pludselig brød han ud i en skingrende latter.

"Se, der er han igen," råbte han, "den hvide djævel med de lange negle, han vil kradse øjnene ud på mig, men han kan ikke nå mig! Ha, ha! Jernstængerne spærrer vejen for ham!"

De to læger så forbavset på hinanden.

"Hvad skal det betyde!" sagde direktøren sagte. "Er han virkelig gal?"

"Nej," svarede dr. Wilmer. "Det er snarere meddelelsen om hans nuværende situation, der har overvældet ham, så at han har mistet forstanden."

Doktoren trådte derpå hen til Axel og følte ham på pulsen.

"Pulsen er ikke normal," sagde han, "den er noget heftig, men dog ikke i nogen særlig fremtrædende grad."

Axel havde, imens disse ytringer blev udvekslet, vedblivende stirret frem for sig hen imod vinduet. Nu og da mumlede han nogle ord, som det dog ikke var muligt at forstå, endskønt både direktøren og lægen anstrengte sig meget for det.

Direktøren gik hen til Axel, klappede ham beroligende på skulderen og sagde:

"Hvad er det, De ser, kære ven. Fortæl os det!"

"Se, der er han, der!" svarede Axel. "Den hvide dødning med de lange arme og de lange negle. Jeg har så tit set den før, men da har den altid været langt borte og indhyllet i en tåge. Den når mig – den strækker sine arme ind gennem vinduet – der må sættes flere jernstænger – mange flere jernstænger for vinduet."

"Det skal der nok blive," svarede direktøren beroligende.

"Vær nu blot rolig, at det uhyggelige spøgelse ikke når Dem."

Derpå ringede han og sagde til de to oppassere, som straks efter kom ind:

"Patienten nr. 5 har fået et voldsomt anfald. Giv ham et tempereret styrtebad."

Oppasserne tog Axel, der lod dem gøre ved sig, hvad de ville, imellem sig og førte ham ud af cellen. Doktoren og direktøren trak sig tilbage til vinduet, mens den oppasser, der var fulgt med dem ind, stadig blev stående ved døren.

"Hvad er nu Deres mening om det?" spurgte direktøren i en dæmpet tone.

"Der kan kun være en mening," svarede doktoren, "og det er, at han har haft en spore til forfølgelsesvanvid i sig, og at denne nu er kommet til udbrud."

"Kunne det ikke tænkes, at han simulerer gal?"

"Nej. Når som helst vi har fået foregivne patienter herind, har de altid søgt at overtyde os om, at de var ved deres fulde fornuft, og når det så ikke har indvirket på os, er de blevet ude af dem selv af raseri. Men det er rigtignok aldrig passeret i min praksis, at nogen i et sådant tilfælde har simuleret gal. Og desuden, hvad skulle det også nytte til; det giver jo ikke nogen som helst udsigt til at komme bort – tværtimod."

Direktøren stod en stund hensunken i tanker.

"De har ret," sagde han derpå. "Nå, så meget desto bedre, så behøver vi da ikke at gøre os samvittighedsskrupler i dette tilfælde."

"Ikke uden for så vidt som galskaben er blevet fremkaldt ved indlæggelsen," svarede doktoren lakonisk.

"Han var nok blevet gal alligevel, sporen var der jo allerede," mente direktøren.

Derpå forlod de to herrer cellen, og lidt efter blev Axel ført ind i den igen, hvorpå oppasserne forlod ham og overlod ham til hans egne betragtninger.

Han hengav sig da også til sine betragtninger, idet han dog sørgede for at vedligeholde det stirrende blik. Der var jo nemlig al rimelighed for, at han igennem dertil anbragte huller blev udspioneret, og et eneste øjeblik, hvor han ikke passede nøje på sig selv, var da tilstrækkeligt til at røbe ham og til at bringe hans vogtere på det rene med, at han kun simulerede sindssyg.

Ja, hvad nu?

Han var altså kommet til klarhed med hensyn til sin situation, og det var jo altid noget. Han vidste endvidere, hvor han befandt sig, og at han kun havde yderst ringe sandsynlighed for at slippe bort ved egen hjælp – i hvert fald ikke lige med det første. Men hvad opnåede han ret beset ved at spille sindssyg?

Tilsyneladende intet, da han jo derfor alligevel var fange og blev omhyggeligt bevogtet. Men en fordel, og det endda en fordel af væsentlig betydning, ville han dog opnå, den nemlig, at man nu efter al rimelighed ikke ville finde nogen anledning til at holde ham afsondret fra patienterne. Rimeligvis ville han allerede den følgende dag få tilladelse til at komme ind i forsamlingssalen og til at bevæge sig ude i haven.

Men så, hvad udbytte ville han have af det?

Ja, det kunne jo ikke betvivles, at når han, der var i besiddelse af sin fulde fornuft, fik lov til at bevæge sig mere frit omkring i anstalten og stod på lige fod med patienterne, ville kunne sætte sig ind i forholdene og så muligvis lægge en realisabel plan til at undvige eller til at sætte sig i forbindelse med omverdenen.

Men foreløbig var der vel ikke andet at gøre end at sove.
Og det gjorde han.

15. Blandt sindssyge

"Har De nu i løbet af i går iagttaget den danske patient?"

Det var direktøren, som inde på anstaltens kontor rettede dette spørgsmål til sin overlæge.

"Ja," svarede Wilmer. "Og jeg er blevet af den opfattelse, at han virkelig er sindssyg. Der kan aldeles ingen tvivl være. I de halvanden time, jeg iagttog ham, veg det stirrende blik ikke et øjeblik fra ham, og der hører næsten overmenneskeligt meget til for at kunne gennemføre symptomerne på sindssyge, når man ikke virkelig er det."

"Godt," svarede direktøren. "I så fald vil det jo være rigtigst at behandle ham på samme måde som de andre patienter. Vær så god at give ordre til, at han føres ind i patienternes forsamlingssal."

"Javel, hr. direktør. Men den unge dame på nr. 7, hvad skal der ske med hende; skal hun vedblivende holdes indespærret på sit værelse?"

"Ja selvfølgelig! Ikke under nogen omstændighed må hun komme i berøring med patienterne, og De må for enhver pris give agt på, at der ikke udvikler sig et fortroligt forhold imellem hende og en eller anden af funktionærerne. Hun er den bedst betalende patient i hele anstalten."

Doktor Wilmer lovede at efterkomme direktørens ordrer, derpå hilste han og gik til sine funktioner.

Det var altså gået som Axel havde tænkt sig, der ville nu blive givet ham tilladelse til at opholde sig blandt de andre patienter, hvis vanvid var af en mere stille og uskadelig art, så at man kunne lade dem færdes mere frit omkring. Naturligvis var der en hel del patienter, som man på grund af deres raseri var nødt til at holde indespærret på deres værelser.

Dagen efter at han var blevet bragt til anstalten – altså på den samme dag, som da den samtale imellem direktøren og overlægen, som vi ovenfor har gengivet, fandt sted, fik han bragt sin frokost præcis klokken ti og da klokken var elleve kom overlægen med en af oppasserne.

Han spurgte til Axels befindende, fikserede ham skarpt, følte ham på pulsen og meddelte ham så, at han kunne følge med ham, han ville da præsentere ham for de andre af anstaltens pensionærer.

Axel stirrede vedblivende vildt ud i luften og syntes at have ondt ved at opfatte, hvad han sagde, og først da lægen derpå gentog sine ord endnu en gang med kraftig manende stemme, syntes det, at han vågnede op af en døs.

Så gik de, lægen foran, derefter Axel og endelig bagerst sygepasseren.

Efter at de havde passeret en lang gang, hvor den ene dør fandtes ved siden af den anden – dørene ind til cellerne – kom de ind i en stor sal med vinduer ud til to sider. Det var nærmest en slags vinterhave, idet store palmer var anbragt rundt om langs væggene.

Omtrent en snes mennesker fandtes her, nogle sad i chaiselongerne, livligt snakkende og gestikulerende, andre syntes derimod at være hensunket i dybe grublerier, atter andre

gik og spadserede frem og tilbage på gulvet. Et par herrer og damer sad og læste i illustrerede blade og nogle enkelte stod i vinduesfordybninger og snakkede eller så ud i haven.

Alt i alt fik man, når man trådte ind i salen, et indtryk, ikke som om det var i et galehus, man befandt sig, men som om det var i en selskabssal. Og de tilstedeværende damer og herrer gjorde alle det samme indtryk, som et selskab i den bedre verden kort efter at måltidet er indtaget, hvor man har trukket sig tilbage til sideværelserne for at konversere, mens der inde i spisesalen ryddes til side for at dansen kan begynde.

Ja, sådan var det indtryk, man uvilkårligt måtte få, når man trådte ind her. Alle de tilstedeværende var velklædte ældre og yngre damer og herrer, rigtig pæne mennesker, sådan som man træffer dem overalt i selskabslivet. Og der var intet hos dem, som tydede på, at de kunne henfalde til uregelmæssigheder eller på nogen måde gå udenfor den gode tone – endsige gebærde sig vanvittigt.

De tilstedeværende vendte sig et øjeblik om, da Axel og doktoren trådte ind. De tilkastede doktoren et flygtigt blik, men betragtede Axel med så meget større interesse.

"Mine damer og herrer," sagde doktor Wilmer. "Må jeg præsentere Dem en ny pensionær, hr. Johnsen, som jeg tror, det vil være Dem en glæde at gøre bekendtskab med."

Et øjeblik efter var Axel omringet af næsten alle de tilstedeværende, der kappedes om at hilse på ham og trykke hans hænder. Selv om disse mennesker var vanvittige, så var det da i hvert fald særdeles elskværdige vanvittige.

En ældre herre trængte de om Axel stående personer myndigt til side, idet han sagde:

"Kære venner, I tager jo næsten livet af vor nye ven!"

Og idet han derpå vendte sig til Axel, sagde han:

"De må undskylde dem, min herre, at de sådan trænger sig ind på Dem, men det sker jo i en god mening."

Derpå tog han Axel under armen og førte ham hen i en vinduesfordybning, mens de øvrige noget utilfredse og skuffede trak sig tilbage til deres tidligere pladser.

"Ja, De ved naturligvis, at de befinder Dem blandt sindssyge," sagde den ældre herre til Axel.

"Ja," svarede denne, idet han noget uvis betragtede manden.

Den anden gættede hans tanker og sagde smilende:

"Jeg forstår Dem, De er ikke på det rene med Dem selv om, hvorvidt jeg ikke selv er sindssyg, siden jeg er her. Jeg vil da skynde mig med at meddele Dem, at jeg er forfatter, og at jeg opholder mig her for at gøre studier til en ny roman, der skal hedde: 'Blandt sindssyge'."

Axel så overrasket på ham, det var en radikal måde at drive litterær virksomhed på. Men i det næste øjeblik følte han sig glad over det, da der jo nu var en mulighed for, at han kunne få overtydet et fornuftigt og normalt menneske om, hvorledes det forholdt sig med hans egen indespærring og så i hvert fald få ham overtalt til at tage en skrivelse med til en af hans kolleger i København.

"Ja, jeg må tilstå," sagde han derefter, "at jeg i det første øjeblik troede, at også De hørte med til patienterne. Men, sig mig, er virkelig alle disse mennesker sindssyge?"

"Det er de," svarede hans nye bekendt. "De er splittergale alle sammen, til trods for at man ved første øjekast skulle tro, at de var lige så normale som alle andre. Se nu for eksempel den unge

dame derhenne; hvor nydelig er hun ikke, og hvor fint graciøst fører hun sig ikke. Hun har bare den fikse idé, at hun er blevet halshugget, og at hun som følge deraf intet hoved har. Hun ville en gang skære et hul i halsen på sig selv, fordi hun påstod, at hun ellers ikke kunne indtage føde. Haha, ja det er både til at le og græde over. Og så den ældre herre derhenne, som går frem og tilbage hensunken i dybe tanker. Han tror, at han har slugt en dynamitpatron, han bevæger sig derfor så forsigtigt af angst for, at den ved en lidt voldsom bevægelse skal eksplodere og sprænge ham i luften. Og hver morgen trygler han lægen om at sprætte maven op på ham og tage dynamitpatronen ud, da han ikke kan holde den pinefulde angst ud længere. Derhenne i sofaen ser De en ældre, majestætisk dame sidde, hun nedlader sig aldrig til at tale med nogen. Hun er nemlig dronning af England, påstår hun; at dronning Victoria tilfældigvis sidder på tronen erklærer hun at have sin årsag i et infamt rænkespil, som en tidligere krigsminister har præsteret. I øvrigt erklærer hun at være identisk med dronning Elisabeth og at være over 200 år gammel – og når man ser lidt nøjere på hende, må man indrømme, at i hvert fald det sidste ikke synes helt umuligt! – Nå, det er ikke passende at være vittig om den slags ting."

"Ja, De har ret," sagde Axel. "Det er virkelig sørgeligt; men måske disse mennesker er lykkelige i deres idé."

"Nogle af dem vel, men ikke alle. Det er da for eksempel næppe nogen behagelig idé at man bestandig går med en dynamitpatron i maven, som hvert øjeblik truer med at eksplodere. Den gamle herre har sikkert lige så uhyggelige fornemmelser, som om han virkelig havde den i maven. Og se så den unge kavaler derhenne. Han tror at have dræbt syv

mennesker, og at han nu sidder i fængsel og venter på at blive henrettet. Hver aften siger han: 'Ja, jeg ved det, i morgen kommer bødlen og henter mig for at fare mig til skafottet'. Han er sandelig heller ikke lykkelig i sin indbildning. Noget andet er det med den unge pige derhenne. Hun mistede forstanden ved, at hendes kæreste forlod hende dagen før brylluppet. Nu går hun og venter på en brudgom, og hun er stadig fast overbevist om, at han kommer i morgen. Hun har fuldstændig glemt kærestens troløshed og går stadig og føler sig som en lykkelig brud. Hendes skæbne har for resten givet mig ideen til et vigtigt moment i min næste roman."

"Ja, det kan jeg tænke," sagde Axel. "Men sig mig, er det ikke et skrækkeligt hovedbrud sådan stadig at skrive romaner og stadig at finde på noget nyt?"

"Aldeles ikke," svarede den anden smilende. "Ja, måske for andre forfattere, men ikke for mig!"

"De er altså meget produktiv?"

"Det vil jeg just ikke sige, jeg er. Tidligere fandt jeg det også frygtelig trættende og anstrengende sådan bestandig at skulle finde på noget nyt. Men så faldt det mig ind, at man jo lige så godt måtte kunne lave romaner på maskine som enhver anden ting."

"På maskine!"

Axel så lidt forbavset på ham, men i den tanke, at det skulle være en spøg, gav han sig til at le.

"Javel," sagde den anden ivrigt. "De synes også at tvivle ligesom alle de andre, men sådan forholder folk sig altid overfor alle store opfindelser. Ja, jeg kastede mig virkelig over problemet og har også løst det. Maskinen er fiks og færdig, og

det hele, man nu har at gøre, når man vil skrive en roman, er at skrive sujettet på en strimmel dertil særligt præpareret papir. Dette vikler man så om en valse, der er på maskinen, og så giver man sig bare til at dreje på et håndtag, hvorefter det ene færdige og fuldtskrevne ark efter det andet glider ud af maskinen. I løbet af en halv time kan man på den måde gøre en roman på 100 sider færdig, hvilket arbejde andre forfattere ofte er et halvt år om."

Axel stirrede forfærdet på ham. Manden var jo gal, splittergal ligesom alle de andre; og på ham havde han allerede i tankerne bygget sit håb om at komme ud af den skrækkelige anstalt.

Han ville fjerne sig fra ham, men den vanvittige forfatter hagede sig fast i hans frakke og holdt ham tilbage, idet han fortsatte:

"Jeg kan nok indse, at heller ikke De forstår mig; ja, De anser mig måske endog for gal?"

Her stirrede han med et vildt, uhyggeligt blik på Axel, der skyndte sig med at forsikre, at det kunne aldrig i evighed falde ham ind at tro noget sådant, tværtimod havde han haft en lignende idé.

"Ja, jeg tænkte det nok," sagde forfatteren glad, "at jeg endelig er truffet på et fornuftigt menneske. Nå, De har altså haft en lignende idé; ja, der kommer De nu for sent, men jeg vil alligevel ikke være uvillig til at gå i kompagni med Dem, hvis De vil være mig behjælpelig med at løse patentet."

Axel lovede beredvilligt alt, hvad den gale fandt på at forlange af ham, og takkede ham hjerteligt, fordi han ville tage ham til kompagnon. Så endelig blev han ham kvit.

Disse patienter, som her var samlet, lod jo alle til at være ægte nok, og den mistanke, som Axel havde været tilbøjelig til at nære, at hele anstalten var baseret på indespærring af normale mennesker, var således forkert. Men at såvel direktøren som overlægen for hans eget vedkommende var på det rene med, at der her forelå et bedrageri, det følte han sig dog nu overtydet om. Og når sådan noget kunne ske i et tilfælde, kunne det vel også ske i flere. Han besluttede derfor snarest muligt at se at komme på det rene med, om der på anstalten var indespærret andre, der ligesom han selv var fuldkommen normale. Skulle det vise sig, at der virkelig var sådanne, ville han arbejde på at komme i forbindelse med dem, og så sammen med dem lægge en plan til flugten.

Andet var der foreløbig ikke at gøre.

16. Det mystiske brev

"Nej, dette her kan ikke gå længere!" udbrød Schwartz en dag, da han efter aftale mødtes med frøken Dahl. "Om to dage falder dommen over Blom, og vi kan ikke gøre noget som helst for at forhindre det. Johnsen, der havde alle trådene i sin hånd, og som med et eneste ryk kunne have bragt orden i tingene, er nu forsvundet, sporløst forsvundet, og har nu været borte i ni dage."

"Er der da slet ikke noget at gøre; kan vi da slet ikke forhindre, at Blom bliver dømt for en forbrydelse, som han aldrig har begået?" udbrød Ellen, der var blevet ligbleg ved at høre den meddelelse, Schwartz var fremkommet med.

"Nej, jeg frygter for, at der foreløbig ikke er andet at gøre end at lade Blom appellere dommen til overretten og derefter til højesteret, derved kan der jo nok vindes et halvt år, og i løbet af den tid må der vel være kommet en løsning på gåden. Men det havde jo rigtignok været det heldigste, om der slet ikke faldt nogen dom."

Ellen stod et øjeblik og så tankefuld frem for sig.

"Det er vel alt andet end rigtigt," sagde hun derpå. "Men jeg indser at jeg ikke kan andet end give Dem det."

"Hvilket?" spurgte Schwartz ivrigt.

"Et brev, eller rettere brudstykkerne af et brev, som jeg i går fandt henkastet på kaminen i køkkenet. Nogle af papirstumperne havde ilden fænget i, men de fleste af dem havde den ladet urørt. Jeg tog et par af stumperne, det var noget

af konvolutten, og da jeg af dem så, at det sønderrevne brev var til min fætter, blev min interesse straks vakt. At det måtte være et brev, som det var ham meget om at gøre at ingen fik at se, stod nemlig straks klart for mig, ellers var han vel ikke gået ud i køkkenet for at brænde det, ligesom han heller ikke havde revet det i så små stykker. Jeg samlede stumperne op og lagde dem i en konvolut, men jeg var dog ikke rigtig på det rene med, om jeg burde levere den til Dem. Men Deres sidste meddelelse om at dommen snart kan ventes afsagt, får mig til at sætte alle hensyn til side, for hvis det virkelig skulle vise sig, at brevet, som jeg formoder, indeholder meddelelser enten vedrørende Blom eller Johnsen, må det for enhver pris læses. Her er det."

Med disse ord tog frøken Dahl en konvolut op af kjolelommen og gav den til Schwartz, der straks spærrede den ud og kastede et blik ned i den. Den indeholdt en mængde små papirstumper på en halv eller en hel tommes bredde, nogle af dem til dels forkullede.

"Hm," sagde han, efter at han en stund havde betragtet et par af stykkerne. "Ja, på den måde får man næppe noget ud af det. Jeg må vente til jeg kommer hjem med at undersøge dem. Det er en tre-fire timers arbejde."

Derpå skiltes de. Schwartz gik lige hjem, lukkede sig inde på sit værelse og sagde til sin værtinde, at hun under ingen omstændigheder måtte forstyrre ham, hvem der end kom for at tale med ham.

Det var et møjsommeligt arbejde, han her skulle i lag med. Først og fremmest pillede han alle de stumper fra, som hørte til konvolutten, og herved konstaterede han, at det virkelig forholdt sig, som frøken Dahl havde sagt, at brevet var til Ernst

Dahl. Dernæst lykkedes det ham at få sammenstillet det hjørne af konvolutten, hvorpå frimærket sad, og ved at betragte det igennem en lup, opnåede han langt om længe at tyde poststemplet, der indeholdt en for ham ukendt fremmedklingende stedbetegnelse. Men ved at se efter i et geografisk leksikon fik han konstateret, at det var navnet på en mindre handelsplads på øen Rügen.

"Hm," mumlede han hen for sig, da han var kommet så vidt. "Hvad kan det være for forbindelser, vor gode ven Dahl har på Rügen? Det var ellers et højst besynderligt sted, og det tyder just ikke på, at brevets indhold står i forbindelse med Blom eller Johnsen. Det kan snarere tyde på, at det virkelig er forretningssager, det drejer sig om. Havde det været Sverige eller England, ville jeg nok finde det mere sandsynligt, at det kunne interessere mig. Men dette her bliver vistnok kun at spilde tid og kræfter."

Han ville allerede til at lægge det hele til side, da et nyt ræsonnement fik ham til at standse.

"Og, hvis det virkelig er forretningssager, det drejer sig om, hvorfor skulle så den fine herre gøre sig så megen ulejlighed med dette brev? I så fald ville han vel kun have kastet det i papirkurven eller i det højeste have revet det i stykker. Men han er i stedet for gået ud i køkkenet, hvor der var ild eller i hvert fald gløder på komfuret, og har kastet stumperne der. Ganske vist er det kun dårligt lykkedes for ham at få tilintetgjort brevet, men han har da i hvert fald vist den bedste vilje i så henseende. Nej, så megen ulejlighed for at skjule noget, gør man sig virkelig kun, når det er privataffærer, der er tale om. Og

privataffærer på Rügen, hm? – det lyder mere end mærkeligt, i hvert fald her!"

Han tog så atter fat på arbejdet med at stille papirstumperne sammen.

"Forbandet små stumper," brummede han ærgerlig. "Det kan ikke nægtes, at fyren har gjort sig umage med at få gjort dem så små som muligt."

Efterhånden lykkedes det ham dog at få stillet enkelte ord og brudstykker af ord sammen.

"*Skæbne*, det var atter et ord, det står jo tydeligt nok," mumlede han. "Og her står 'vedkomm' – hm, det skal være 'vedkommende'. Og her er nogle stumper, der åbenbart hører sammen, efter kanterne at dømme. Der står 'enge'. Og her har vi et dejligt 'finder'. Hvad er det her står, 'sindss' men to s'er, der mangler altså noget i det ord. Oh ho, her har vi endnu et par ord; nu er det bedst at se, hvad vi har fundet, for at se, om det skulle være muligt at få nogen mening ud af det."

Han stillede det, han havde fundet, op og fik følgende remse:

Skæbne – vedkomm – enge – finder – efter – dømme – i – de – s – yg – sindss –.

"Ja, hvad pokker får jeg nu ud af alt dette her?" brummede han ærgerlig. "Det er jo ikke andet end det rene hakkemad, og der hører vist mindst en engels tålmodighed til, hvis man vil gøre sig håb om at finde rede i det. Nå, dette *de* synes ikke at være noget selvstændigt ord, der er resterne af en forbindelsesstreg, så det hører vel nok til *vedkomm*, der altså skal sige *vedkommende*. Men derfor er jeg jo i grunden lige vidt, nej, jeg må åbenbart på det igen. Her er et *ig*, aha, det passer sammen med det *s* der i kanterne; der har vi altså et *sig*. Og

disse to stumper her, der åbenbart hører sammen, giver *tilsyne*, det skal naturligvis være den første halvdel af ordet *tilsyneladende*. Men nu dette *sindss*, hvad kan det dog have at betyde? *Sindss – yg –*. Hvad for noget, *sindssyg*! Ja, efter kanterne at dømme, hører de to stumper sammen! *Finder – sig – skæbne – vedkommende –*. Hm, skulle de ord ikke kunne sige: *vedkommende finder sig i sin skæbne* – eller rettere, da *tilsyneladende* også kan anbringes her: *vedkommende finder sig tilsyneladende i sin skæbne!* Men hvem er vedkommende, og hvad er det for en skæbne? Lad os nu en gang se, hvad der er tilbage udover denne sætning."

Han stillede det øvrige op og fik følgende ud: *– enge – snar – P – fle – st – yg – sindss – sen – ik – han – k – er – efter – dømme –*.

"Ja, dette *efter – dømme* hører rimeligvis ind i den første sætning, der således kommer til at lyde: *vedkommende finder sig tilsyneladende efter alt at dømme i sin skæbne.* Nej, det er noget snak, *tilsyneladende* og *efter alt at dømme* siger jo det samme, så det er ikke rimeligt, at de to ting står i samme sætning. Så gid pokker da også havde det hele!"

Så sad han en stund og stirrede på de sammenstillede papirstumper. Pludselig sprang han op.

"Nu forstår jeg det hele, der er tale om en, der er indespærret på en sindssygeanstalt. Og så er der tale om, at der snarest skal sendes flere penge. Findes der nogen sindssyg i den Dahl'ske familie? Nej, det har jeg ikke hørt noget om. Det er tydeligt nok, at det er en sindssyg, der er tale om, eller –."

Han standsede et øjeblik og så tankefuld frem for sig.

"Eller hvis det ikke er et menneske, der er indespærret mod sin vilje, og som er lige så sund på hjernen som jeg –. Denne

forbindelse synes at sige: *er ikke sindssyg*, og hele brevets indhold synes at have noget truende, noget fordrende ved sig."

Atter standsede han i sine betragtninger. Derpå lod han sig synke ned i sofahjørnet og sad en tid lang i dybe grublerier.

"Skulle det kunne tænkes," mumlede han, "at det var Johnsen, der er den indespærrede? Der står åbenbart ikke noget navn i brevet, det er let nok at se. Selv om jeg næppe har fået alt med. Nå, først og fremmest må jeg være på det rene med, om der overhovedet er nogen sindssygeanstalt på Rügen."

Som politimand måtte han tit begive sig på rejser, han var derfor i besiddelse af Baedeckers rejsehåndbog, og ved at slå op i denne, fik han snart bekræftet, at der virkelig fandtes en større, privat sindssygeanstalt på Rügen.

"Nu kom vi altså så vidt," sagde Schwartz. "Underskrift er der ingen af, men det er vel nok fra direktøren eller en af hans fortrolige. Hm, brevet er skrevet på dansk, og endda ganske godt dansk, vedkommende må altså enten være født her i Danmark eller i hvert fald have opholdt sig her en del år."

Derpå vendte han alle papirsstumperne om, så at de kom til at ligge med den ubeskrevne side opad. Så nummererede han dem i den rækkefølge, som de lå.

"Og nu af sted til Rügen," sagde han. "Det er jo ganske vist ikke afgjort, at Johnsen er der, og at det er ham, der er den indespærrede, som her er tale om. Men alt tyder på det, og jeg tror ikke, at jeg vil komme ind på et fejlt spor, når jeg følger dette her."

Fem minutter efter var han på vej til politikammeret.

"Jeg må absolut tale med assessoren."

Det var Schwartz, som udenfor det kriminalkammer, Bloms sag var henvist til, fremførte disse ord til den vagthavende betjent.

Han fik også adgang, da der ikke i øjeblikket var noget forhør.

"Nå Schwartz," sagde assessoren, som vi allerede tidligere har præsenteret for læserne. "Hvad er det så for vigtige meddelelser, De har at give mig?"

"Hr. assessor, meddelelser har jeg i grunden ikke at give, i hvert fald er de ting, som jeg kunne meddele Dem, endnu ikke tilstrækkelig klart oplyst til, at det vil være heldigt at fremdrage dem. Men jeg kommer for at tale med Dem om den Blom'ske sag."

"Den Blom'ske sag, hm, ja den er jo i grunden nu afsluttet."

"Foreligger der da en tilståelse fra arrestantens side?"

"Det just ikke, men der foreligger tilstrækkeligt til, at han vil kunne dømmes på indicier."

"Hr. assessor," fortsatte Schwartz. "Efter min opfattelse vil der om ganske få dage komme til at foreligge helt nye fakta i sagen. Jeg kommer derfor for at anmode Dem om at gøre, hvad De formår, for at trække sagen ud blot i fjorten dage endnu."

"Det er overflødigt."

"Overflødigt! Hvorfor?"

"Fordi arrestanten ligger for døden. Han blev overført til sygeafdelingen i går morges, og der er lige nu kommet meddelelse om, at lægerne har opgivet ham."

17. Den besynderlige gæst

Det blev altså resultatet, at Blom skulle dø, inden hans uskyldighed var blevet bevist. Og alt det arbejde, der var udfoldet fra Johnsens og Schwartz' side skulle altså ingen frugter bære, eller så godt som ingen frugter.

Det var i en yderst nedtrykt stemning, at Schwartz begav sig hjem, og hans stemning blev end yderligere nedtrykt, da han her fandt en gæst, som han, trods det tykke slør, straks genkendte.

Skulle han nu meddele hende det, eller skulle han fortie det? Kunne han forsvare at fortie for frøken Dahl, at Blom lå for døden?

Han stod endnu vaklende overfor dette spørgsmål, da frøken Dahl rejste sig, slog sløret til side og sagde:

"Hr. Schwartz, De behøver ikke at fortælle mig noget, jeg ved det allerede."

Hun havde gættet hans tanker, og hendes ord var som svar på det spørgsmål, han havde stillet sig selv.

"De ved det?" spurgte han ligesom mekanisk.

"Ja, allerede for en time siden blev der sendt meddelelse om det til fader."

"Og nu?" fortsatte han at spørge mekanisk som før.

"Og nu," svarede hun, "er jeg på vej til fængslet for at anmode om tilladelse til at være hans sygeplejerske."

"Det opnår De ikke tilladelse til!"

"Jeg *skal* opnå tilladelse til det. Jeg er medlem af et samfund af unge kvinder, der plejer de fattige, når de ligger på sygelejet. Også i fængslerne virker vi."

Så gik hun uden at sige mere, og Schwartz stod grublende tilbage.

"En brillant pige er hun," mumlede han. "Men hvad nytter det? Vi lever i en verden fuld af sygdom og elendighed."

Efter at have afgivet denne erklæring, gik han hen og løste billet til damperen til Stettin, der afgik den følgende dags morgen.

Olle Muckels stod udenfor døren til sin hytte, der lå helt op imod strandbredden på Rügen. Olle Muckels var fisker og stod nu og overvejede mulighederne for vejret den følgende dag.

Solen var ved at gå ned over Svantevits navnkundige ø, hvorfra i ældgamle tider Sigvalds vikinger drog ud på togt. Nu var befolkningen ikke længere så krigersk, en fattig men fredelig fiskerbefolkning, der kun kender til kamp og krig mod elementerne.

Og som en repræsentant for denne befolkning stod Olle Muckels nu der udenfor sin hytte og skyggede med hånden for den nedgående sol, mens han så hen langs strandbredden.

Pludselig fæstnedes hans opmærksomhed mod et punkt. Det var et lille mørkt punkt i det fjerne op imod strandbredden; lidt efter lidt blev det tydeligere. Det var en fodgænger, som nærmede sig fiskerhytten.

Olle Muckels rystede på hovedet, som om han ikke kunne begribe, hvad en almindelig rejsende ville i denne ellers så mennesketomme egn.

Endelig var den vandrende nået omtrent helt hen til hytten, og den gamle fisker underkastede ham, efterhånden som han nærmede sig. En meget kritisk og indgående undersøgelse. Det var åbenbart en ganske almindelig rejsende, der var kommet dertil for at slå tiden ihjel. Han havde taget sin frakke af og bar den på armen, for skønt det var i begyndelsen af april og allerede næsten aften, var luften dog temmelig varm.

"Hejda, du fiskermand," råbte turisten på temmelig godt tysk. "Er her ikke i nærheden en landsby eller i hvert fald et sted, hvor man kan være om natten?"

Den gamle var imidlertid ikke rigtig færdig med sine undersøgelser af den fremmedes ydre, så at han ikke straks svarede. Endelig langt om længe nedlod han sig dog til at spørge:

"Hvor kommer han fra?"

"Fra Danmark; men sig mig først, hvor der er en kro?"

"Fra Danmark! – Nå ja," sagde den gamle i en tone, som om han ville sige: "Det kan såmænd gerne være, at det er sandt." – "Og hvad hedder han?"

"Pedersen," svarede den fremmede i en utålmodig tone. "Men svar mig så for pokker på mit spørgsmål!"

Den gamle rystede på hovedet, som om han fandt det ufatteligt, at nogen kunne have et så besynderligt navn. Derpå vedblev han med sine spørgsmål:

"Og hvad vil han her?"

Nu var det imidlertid forbi med den fremmedes tålmodighed, og han råbte derfor på godt københavnsk:

"Hvad pokker kommer det dig ved, din gamle abekat!"

Olle må antagelig have troet, at der i de ord, han naturligvis ikke forstod, indeholdtes en fuldt ud tilfredsstillende oplysning, for han smilede på en gang velvilligt og sagde:

"Ja se, kroer har vi ikke sådan her på dette nabolag, men hvis han er et ordentligt menneske, kan han jo godt få lov til at være hos os i nat!"

Schwartz – for læseren har vel sagtens straks gættet, at det var ham – blev sjæleglad ved dette venlige tilbud, og han tilgav straks i sit stille sind den gamles nysgerrighed.

Så gik den gamle fisker ind i hytten sammen med sin gæst, hvor han naturligvis snart blev genstand for den samme interesserede nysgerrighed fra konens side. Endelig var det dog overstået, og Schwartz blev derefter indbudt til at deltage med de to gamle i et tarveligt aftensmåltid.

"Hør, sig mig," sagde Schwartz under dette, efter at han en stund havde måttet diske op med nyheder ude fra den store verden. "Bor her slet ingen andre på denne del af kysten?"

"Åh jo," svarede konen. "Det gør her jo nok, men vi bor jo noget spredt."

"Der må være frygteligt ensomt her."

"Hm ja, men nu er man jo en gang vant til det."

"Hvad er det for en stor bygning, som man kan se der henne; det ligner både et fængsel og en befæstet borg? Er det en kaserne?"

"Ih, jøsses nej, det er hospitalet, der hvor de tossede er!"

Schwartz lod, som om det var en nyhed, der interesserede ham.

"Ah, altså et sindssygehospital! Den slags institutioner har altid interesseret mig. Kan man ikke komme derind for at se,

hvorledes der ser ud?"

"Ved ikke," svarede Olle. "Jeg kommer der en gang imellem med fisk, men jeg tror rigtignok ikke, at sådan alle og enhver kan komme derind."

"De kommer altså nu og da derind med fisk?" sagde Schwartz, i hvis hjerne der allerede gærede en plan.

"Ja vel gør jeg det," sagde Olle noget tvært.

Schwartz sad en stund tavs og overvejede sagen. Det var vel sagtens nok vanskeligt at få adgang til anstalten i egenskab af rejsende, der ville studere forholdene. Og selv om han virkelig opnåede adgang, så ville det næppe nytte ham stort, da der efter al rimelighed blev passet på, at han ikke kom til at tale med patienterne, ja, han ville vel næppe en gang få Johnsen at se, selv om denne, hvad alt tydede på, virkelig var på anstalten. Hvis han derimod kunne komme derind i et eller andet ærinde, så ville han have udsigt til at kunne få lov til at gå upåagtet rundt derinde.

Han lod imidlertid, som om han havde slået enhver tanke om at aflægge besøg på anstalten ud af hovedet, og gav sig atter til at tale om andre ting og til at fortælle om livet i de store byer. Men under beskrivelsen af sine rejser fortalte han tillige, at han rejste for at studere folkelivet og at han derfor på de forskellige steder, hvor han havde været, så meget som muligt var omgåedes beboerne, taget del i deres arbejde osv.

På en gang sagde han:

"Hør, jeg får en idé. Har De ikke brug for en medhjælper ved fiskeriet et par måneders tid?"

Olle så forbavset på ham.

"Hæ, næh, hvad skulle jeg med sådan én, og hvor skulle jeg få ham fra?"

"Ja, selv om De ikke har meget brug for en medhjælper, så kunne det dog være ganske rart for Dem, særlig når han ville betale Dem lidt for at lære kunsten ordentligt."

"Jovist, men jeg gad nok se den, der ville være så dum."

"Det ville jeg for eksempel."

Olle spærrede øjnene op og så uforstående på Schwartz.

"Javel," sagde denne roligt. "Jeg fortalte Dem jo før, at jeg holdt af at studere folk i forskellige livsstillinger på så nært hold som muligt. Jeg kunne nok have lyst til at lære fiskernes liv her på kysten at kende. Og det opnår jeg bedre, når jeg optræder som en af deres lige, end når jeg kommer som en fremmed."

"Hm, ja, der kan jo være noget i det," mente Olle. "Men her er jo så få her på denne del af kysten."

"Hænder det da ikke, at de fiskere, der er her, slår sig sammen for at drage ud på større fangster?"

"Åh jo, nu og da."

"Nå, der ser De, når jeg da selv er fisker, så vil der da være ypperlig lejlighed for mig til at studere livet."

Olle stod en stund og tænkte sig om.

"Ja, hvad ville De nu give for at være her et par måneders tid?" spurgte han så.

"50 kr.," svarede Schwartz. "Og så ville jeg naturligvis desuden betale for kosten."

"Ja, hvad mener du, mutter?" sagde fiskeren, idet han vendte sig om til konen.

"50 kr. er mange penge for fattige folk som os," svarede hun. "Og der kan da heller aldrig være noget ondt i det, så jeg synes,

du skulle sige ja."

Så havde da fiskeren heller ikke flere indvendinger at gøre, og det blev aftalt, at Schwartz den følgende morgen skulle begynde sin virksomhed som fisker og sammen med Olle tage ud på fangst. Endvidere blev det naturligvis aftalt, at naboerne ikke skulle vide andet, end at han var en fjern slægtning af Olles kone, og at han var kommet hertil, fordi han intet erhverv havde kunnet finde hjemme.

Tingene var således for så vidt i orden, og Schwartz sad endnu en stund sammen med de to gamle og fortalte dem sine opdigtede rejseoplevelser. Efter en halv times forløb rejste han sig og bad om at få anvist et natteleje.

De to gamle sad kun endnu en tid sammen, efter at de var blevet alene og snakkede om den mærkelige gæst.

"Ja, såmænd!" sagde konen. "Der kan jo aldrig være noget ondt i det, og vi får jo da en del penge ved det. Men det er jo rigtignok en løjerlig idé af sådan en fin herre!"

"Åh, ja," svarede Olle. "Men disse danskere er nu en gang sådan nogle løjerlige folk."

Og efter at have fremsat denne afgørende mening, rejste han sig, hvorpå de to gamle begav sig til ro for at drømme om de mange penge, de nu skulle tjene, takket være den excentriske fremmede.

18. En korrespondance

Axel havde nu været ni dage på sindssygeanstalten, og der var endnu ikke sket nogen som helst forandring, ligesom der heller ikke var forefaldet noget, som kunne antyde, at det var meningen atter at lade ham komme på fri fod. Heller ikke havde det hidtil været ham muligt at komme fuldførelsen af sin plan med hensyn til at sætte sig i forbindelse med yderverdenen et skridt nærmere. Det var klart, at der blev passet på ham, hvor som helst han bevægede sig i anstalten, og at alt, hvad han foretog sig, blev iagttaget med største opmærksomhed. At anstaltens nærmeste naboer, og dem, han altså måtte sætte sig i forbindelse med, hvis der blev lejlighed til det, var fattige og uvidende fiskerfolk, havde han allerede bragt i erfaring, og dette var naturligvis ikke nogen glædelig opdagelse for ham.

Selvfølgelig var han blevet i sin rolle, og han troede at bemærke, at den opmærksomhed, han blev iagttaget med, hvor han så gik og stod, lidt efter lidt aftog. Man var nu øjensynlig blevet fuldstændig overtydet om, at det forholdt sig rigtigt med hans sindssyge.

En opdagelse havde han dog gjort som interesserede ham meget, nemlig at der foruden ham selv efter alt at dømme fandtes endnu et fornuftigt væsen, som var indespærret i denne anstalt mod sin vilje. Forskellige udtalelser fra patienterne havde nemlig ladet ham forstå, at der i en af cellerne var en ung pige, som kun en gang hver uge blev ført ud i det fri og fik lov til at opholde sig der et par timers tid – men under stadig og

streng bevogtning. Da der ikke var noget, der tydede på at dan unge pige var rasende i sit vanvid, og da hun stadig var omgiven af det mest hemmelighedsfulde slør, blev han mere og mere overtydet om, at hun ligesom han selv var ved sin fornufts fulde brug. Hendes celle lå lige ved siden af hans, havde han fået at vide; men alligevel havde han aldrig hørt en lyd derinde fra, så det var jo tydeligt nok, at hun i hvert fald ikke gebærdede sig som en vanvittig.

Et par dage efter at han var blevet lukket inde i anstalten, havde han set hende ude i haven. Mens hun var derude på sin ugentlige tur, var han krøbet op, så det var blevet ham muligt at se ud af vinduet. Han havde da set hende, og synet af hende havde bestyrket ham i hans formodning om, at hun ikke var sindssyg. Det var en ung, og så vidt han kunne se, overordentlig smuk pige. Hun gik roligt og stilfærdigt frem og tilbage i gangene, altid fulgt af to kvinder. Kun når hun nu og da satte sig ned på en bænk, lod kvinderne hende være alene med sine betragtninger, idet de trak sig noget tilbage fra hende og fordybede sig i en, som det lod til, meget interessant samtale.

Hvorledes skulle det lykkes ham at sætte sig i forbindelse med hende? Dette spørgsmål havde nu optaget ham i hele den uge, der var gået efter at han havde set hende. Det var jo nemlig klart, at hvis det lykkedes ham at få aftalt en måde med hende, de kunne meddele sig til hinanden på, så ville chancerne for, at de kunne komme ud af denne anstalt, betydeligt forøges. Hun vidste noget og han vidste noget om forholdene. Og selv om det ikke straks førte til noget resultat, så ville en sådan gensidig meddelen trøste og oplive dem begge.

Men det syntes at høre til umulighederne at få aftalt et system med hende, hvor det ville være muligt for dem at meddele sig til hinanden, uden at det blev opdaget.

Endelig troede han at have fundet en måde, som i hvert fald kunne forsøges, selv om det ikke var givet, at den ville lykkes.

Hver morgen kom to oppassere ind i hans celle for at gøre i orden. De havde naturligvis de dertil nødvendige redskaber: støveklude, fejekost og fjerkost med sig. Det var fjerkosten, et spanskrør med påbundne fjer, han ville forsøge at bemægtige sig.

Nu i dag, altså efter at have været på anstalten i ni dage, måtte det ske. Om eftermiddagen ville den unge pige vise sig i haven, og han måtte da have tingene i orden, så at han kunne gøre et forsøg.

Klokken syv om morgenen kom oppasserne som sædvanligt. De begyndte at støve af, og den ene lagde, mens han krøb op for at tørre vinduerne af, fjerkosten på sengen.

Oppasseren krøb ned igen, og da han nu skulle bruge fjerkosten, så han sig om efter den, men kunne naturligvis ikke finde den.

"Hvor kan fjerkosten være blevet af? Han der," han skævede hen til Axel, "kan da ikke have spist den!"

Han gav sig derpå til at føle Axel uden på tøjet for at føle, om han havde stukket den inden for tøjet. Axel udstødte nogle uartikulerede lyde, men satte sig i øvrigt ikke til modværge.

"Du må have glemt den inde i en af de andre celler," sagde den anden oppasser.

"Det forekommer mig aldeles bestemt, at jeg lagde den her på sengen, men det kan jo gerne være, at jeg tager fejl. Nå, der

kan vel ikke laves nogen ulykker med den!"

Efter endnu en gang at have kigget rundt i stuen gik de to oppassere.

Axel havde altså nu erhvervet den så meget eftertragtede fjerkost. Det næste, han gjorde, var at pille en hel del tråde ud af sengetæppet, og disse flettede han derpå sammen, således at de dannede en stærk snor. Derefter bøjede han spanskrøret sammen, bandt enderne af det sammen, og han havde således en efter omstændighederne fortrinlig flitsbue.

Han havde allerede tidligere opdaget, at der henne ved dørkarmen var gået en større splint løs i gulvet. Den brækkede han af, og ved hjælp af fingrene og tænderne fik han dannet den om til en nogenlunde brugelig pil.

Men nu kom det vanskeligste: der skulle skrives et brev. Han rev et hjørne af sit lommetørklæde, for papir var der naturligvis ikke i cellen. Men nu blækket og pennen! Ved hjælp af træsplinten lykkedes det ham at få åbnet en åre, så at han kunne lade noget blod dryppe ud på bordet. Og efter at han ved hjælp af tænderne havde fået tilspidset en træsplint, således at den til nød kunne gøre tjeneste som pen, kunne han tage fat på affattelsen af sin skrivelse.

Den var kun kortfattet, idet den lød således:

A=1 B=2 C=3 D=4 ...

Prikkerne skulle her altså sige det samme som "osv".

Alting var således i orden, den lille lærredsstump fæstede han ved hjælp af en tråd fra sengetæppet således til pilen, at den straks måtte blive bemærket.

Men endnu ét var der at bringe i orden. Vinduet var ganske vist til at åbne indvendig fra, og han kunne nok ved at krybe op

på møblerne komme i højde med del. Men da alle møblerne stod langt fjernet fra vinduet, ville det være ham umuligt at nå det og få det åbnet.

Efter at have gemt buen og pilen så godt som det lod sig gøre, ringede han på oppasseren. Denne kom også straks, og Axel antydede for ham, at der var en dårlig luft i cellen og bad ham derfor om at åbne vinduet.

Oppasseren brummede noget om, at de herrer idioter snart blev lidt vel fordringsfulde, men efterkom dog ønsket og åbnede vinduet på klem.

"Helt op!" råbte Axel.

Oppasseren var allerede krøbet ned og ville gå uden at efterkomme ønsket. Men da han bemærkede et glimt i Axels øjne, som han godt kendte fra sin mangeårige omgang med sindssyge, og som plejede at gå forud for et anfald af raseri, vendte han tilbage igen og krøb atter op for at åbne vinduet helt. Han turde ikke påtage sig ansvaret for at have fremkaldt et anfald af raseri hos en patient.

Alting var således i orden. Nu var der ikke andet at gøre end at vente, til den unge pige viste sig, og så at løbe an på, at lykken ville være ham gunstig.

Endelig hørte han døren inde ved siden af blive åbnet, og lidt efter lød der skridt ude på gangen. Axel krøb op på bordet og så ud gennem det åbne vindue.

Endelig kom hun. Ligesom hun drejede ind i haven med sine to vogtersker, vendte hun ansigtet lige ind imod ham. Hun var smuk, virkelig smuk, og hendes dybe, sørgmodige øjne talte aldeles ikke om vanvid.

En tid lang vandrede hun frem og tilbage i haven. Det lod ikke til, at hun i dag ville tage plads på bænken, og Axel var derfor lige ved at forgå af utålmodighed. Det ene kvarter gik efter det andet, men stadig vandrede hun rundt uden at se hverken til højre eller til venstre. Skulle al hans møje og al hans opfindsomhed virkelig blive uden frugt.

Endelig standsede hun foran bænken og tog plads på den. Hendes to fangevogtersker skævede hen til hende og tog så plads på en anden bænk noget derfra. De to bænke stod sammen med en del andre bænke rundt om en blomsterplæne; bænkene dannede derfor en vinkel mod hinanden. De to vogtersker sad derfor med ansigterne bortvendt fra deres fange, og snart var de fordybede i en meget ivrig og interesseret samtale.

Nu var øjeblikket kommet, nu gjaldt det. Axel hævede buen og tog sigte på hende, det gjaldt om at ramme hende i skulderen eller på armen, således at pilen faldt ned ved siden af hende eller i hendes skød.

Pilen susede gennem luften og ramte også således, som Axel ønskede. Den unge pige fo'r sammen ved stødet, men udstødte dog ikke, som Axel havde befrygtet, noget skrig.

Pilen var faldet ned på jorden lige for hendes fødder. Da hun havde sundet sig lidt, så hun sig om og opdagede da også straks det lille stykke træ. En stund sad hun og betragtede den, øjensynlig grundende over, hvor den kunne komme fra, og hvad meningen var med den. Derpå så hun sig om, og da hendes vogtersker stadig var fordybede i deres utvivlsomt yderst interessante samtale, bøjede hun sig lynsnart ned og tog pilen op.

Hun vendte og drejede den mellem hænderne, strøg derpå den lille lærredsklud af, viklede den ud og gav sig til at studere, hvad der stod på den.

Øjensynlig overraskede det hende. Hun så sig atter om, og hendes blik faldt lige på Axel, og det lod til, at meningen med det på en gang gik op for hende. Hurtigt lod hun træpinden falde igen, hvorimod hun gemte lærredskluden oppe i ærmet. Så nikkede hun op til vinduet, indenfor hvilket Axel stod, og derpå rejste hun sig og lod sig af sine vogtersker, som øjeblikkelig afbrød deres samtale og ligeledes rejste sig, føre tilbage til cellen.

Axel hørte hende blive ført ind i cellen igen, og vogterskerne gå bort. Hun var altså nu alene, og korrespondancen kunne begynde med det samme.

Men af hvad nationalitet var hun? spurgte Axel sig selv. Efter at have tænkt sig lidt om, blev han enig med sig selv om at begynde med fransk, da hun efter al rimelighed hørte til de dannede klasser.

Og korrespondancen begyndte. Axel bankede med knoen svagt på væggen ind til sin smukke naboerske, idet han altså betegnede A med et slag, B med 2 osv.

Hans første spørgsmål:

"Af hvad nationalitet er De?"

Hvilket spørgsmål han fremsatte på fransk.

Straks efter lød der en banken inde fra den anden celle.

"1, 2, 3, 4," talte Axel, så var der ophold. "1" – atter ophold – og næste gang gik det til 19.

Her udbrød Axel begejstret, idet han stavede d-a-n:

"Bravo, dansk!"

Den unge pige var altså dansk ligesom han selv.

Og nu gik korrespondancen livligt, han fortalte, hvem han var, hvorledes han var kommet der og spurgte hende ud om, hvilken skæbne, der havde bragt hende til dette uhyggelige opholdssted, idet han erklærede, at han af forskellige omstændigheder havde fået det indtryk, at hun lige så lidt som han selv var sindssyg.

Og svaret fik han.

Hun var datter af en afdød københavnsk forretningsmand, fortalte hun. Hun var forældreløs og havde i de sidste 10 år måttet ernære sig ved sine hænders arbejde. Så var der en dag kommet en herre til hende og fortalt, at en nær slægtning af hende, som i flere år havde opholdt sig i Amerika, var død og havde efterladt sig en formue på et par millioner, der tilfaldt hende i følge testamentet. Det lå nu et halvt år tilbage i tiden. Begivenheden var rygtedes, og lige så upåagtet, hun hidtil havde været, lige så feteret og omsværmet af tilbedere blev hun nu. I et par måneder havde hun svævet gennem livet som i en drøm. Hun kunne ikke rigtig fatte, at hun var millionær, og den store forandring, der var sket i hendes forhold, havde næsten fuldstændig beruset hende. Hun havde også fået besøg af nogen af sin familie, det var ganske vist kun fjerne slægtninge og hun havde aldrig set dem før, da de var født og havde opholdt sig i Amerika. En amerikansk fætter, der altid var sammen med en københavnsk vekselerer, Ernst Dahl, havde i en særlig grad stadig omsværmet hende og gjort kur til hende.

Så var der en dag kommet en herre til hende, han havde præsenteret sig som læge og var ledsaget af hendes amerikanske fætter. Han havde følt hende på pulsen og sagt, at

hun var stærkt angrebet af nervøs ophidselse, og at hun trængte til rekreation. Hendes fætter havde sagt det samme, og til sidst var hun selv så småt begyndt at tro det og var gået ind på at foretage en rejse til Jylland. Men næppe var hun kommet ind i jernbanekupéen, før det af lægen og hendes fætter aldeles hensynsløst blev meddelt hende, at hun nu var på vej til en sindssygeanstalt, og at det ikke kunne nytte hende det mindste at gøre modstand eller råbe om hjælp, da man ikke ville tro hende, hvis hun påstod, at hun var åndsfrisk.

Hvad der senere skete, huskede hun ikke, hun vidste kun, at hun besvimede af forfærdelse over den meddelelse, der var blevet givet hende, og at hun, da hun atter kom til sig selv, endnu stadig befandt sig i en jernbanekupé.

Nogle timer efter, at hun var kommet til sig selv igen, blev hun ført over på en damper, og seks timer senere befandt hun sig på det sted, hvor hun nu var. Hvor hun opholdt sig og hvad det var for en sindssygeanstalt, vidste hun ikke. Det var nu tre måneder siden, at hun var kommet hertil, og hvis hun skulle opholde sig længe her endnu, frygtede hun for, at hun virkelig ville blive sindssyg.

Naturligvis tog denne udvikling mange timer på grund af det noget sendrægtige korrespondancesystem, hvor de i gennemsnit brugte ca. 2 minutter pr. ord. Og meget af det blev meddelt fragmentarisk, så at Axel måtte slutte sig til det meste.

Axel meddelte den unge pige, hvor hun befandt sig, og trøstede hende med, at det sikkert snart ville blive ham muligt at finde midler til at befri såvel hende som sig selv. Klokken var 2 om eftermiddagen, da de var begyndt på korrespondancen, og først kl. halv elleve hørte de op. Men så var de rigtignok også

så ømme i knoerne, at selv den svageste berøring smertede, til trods for at de naturligvis havde skiftet flere gange og ikke stadig havde signaleret ved hjælp af den samme finger.

Den påfølgende dag fortsattes korrespondancen, og man fandt nu på at anvende en træske – det eneste værktøj, som det var tilladt patienterne at have i cellerne – i stedet for knoerne.

19. En overraskelse

Schwartz havde nu været en 5-6 dage hos de gamle fiskerfolk, og han var nu så småt begyndt at blive fortrolig med sin nye levevis. Lidt vanskeligt var det naturligvis i begyndelsen faldet ham at stå op kl. 4 om morgenen, ligesom også den tunge og svært fordøjelige sømandskost samt det hærdende liv på søen ikke straks faldt i hans smag. Men efterhånden vænnede han sig til det, og med indvendig tilfredshed regnede han ud, at hvis han blev der hos fiskerfolkene et par års tid, ville han i en væsentlig grad forøge sine chancer for at opnå hundredårsalderen.

Men han var der jo ikke for at opstille den slags regnestykker, og med stadig stigende utålmodighed ventede han på, at der skulle komme en lejlighed for ham til at komme ind på anstalten, så at han kunne overbevise sig om, at hans stakkels ven og kollega befandt sig der.

Lejligheden lod dog vente på sig. Den ene dag gik efter den anden, uden at der passerede noget, som kunne give ham en anledning til at aflægge et besøg på anstalten. Den gamle Olle varetog med nidkærhed sine pligter som læremester og førte hver dag Schwartz med ud på fangst. De andre fiskere havde i begyndelsen betragtet Schwartz med en ironisk nysgerrighed, men syntes nu at have vænnet sig til ham.

Så på den sjette dag sagde Olle til sin kone:

"Hør mutter, i dag kommer du til at gå med til anstalten, de har bestilt en dobbelt ladning fisk derovre i dag."

Konen syntes ikke at være særlig glad over dette, og hurtigt greb Schwartz lejligheden.

"Lad mig hellere gå med," sagde han. "Så kan jeres kone gøre frokosten i stand imens."

Olle gjorde først nogle indvendinger. Der var ingen mening i, sagde han, at sådan en fin herre skulle gå sådanne ganske almindelige byærinder som dette her var. Men det varede dog ikke længe, før han gav efter for konens og Schwartz' modforestillinger. Og så stavrede da de to afsted sammen med de tunge fiskekurve.

Der var omtrent et kvarters gang til anstalten, men alligevel var Schwartz, der ikke var vant til at gå og slæbe på tunge byrder, dødtræt, inden de nåede den store port i ringmuren, som dannede indgangen.

"Hm ja," sagde Olle. "Var vi kommet et kvarters tid senere, så kunne I have fået lejlighed til at se patienterne, og det kunne vel nok have interesseret jer?"

"Hvorledes det?" spurgte Schwartz meget interesseret.

"Jo, for klokken 10 er alle patienterne i forsamlingssalen, og den skal vi netop igennem, når vi har afleveret varerne og skal ind i kontoret for at få betaling for dem."

"Men kan det da ikke lade sig gøre, at vi opholder os lidt derinde?" spurgte Schwartz.

"Ikke så godt," mente Olle. "Jeg har i hvert fald aldrig prøvet det."

"Ja ja da," sagde Schwartz. "Men vi kan da i det mindste sætte os ned i græsset og hvile os et kvarters tid!"

Olle følte ganske vist ingen trang til at hvile sig, men da han jo nok kunne forstå, at det måtte interessere en sådan fin

fremmed herre at se livet derinde på anstalten, føjede han ham beredvilligt.

De satte sig altså ned i græsset ved siden af kurvene, Schwartz søgte at indlede en samtale med sin vært, men denne lod ikke til at være videre oplagt til at passiare, hvad han for resten sjældent var. Han svarede kun med enstavelsesord, og til sidst opgav Schwartz at få en samtale i gang og henfaldt ligesom Olle i sine egne betragtninger.

På den måde forløb de femten minutter med en dræbende langsomhed, særlig for Schwartz, der næsten ikke kunne styre sin utålmodighed. Endelig rejste Olle sig og gav ved at tage sin kurv tegnet til opbrud.

Da de nåede hen til porten, ringede Olle på, og straks efter lød der tunge skridt og raslen af nøgler indenfor. Porten åbnedes, og en stor, sværtbygget mand viste sig i den halvtåbne port.

"Nå, er det ikke andre end jer," sagde han. "I har nok fået en medhjælper med i dag."

"Ja," svarede Olle kort.

De trådte indenfor og passerede gennem den store have og hen til bygningen. Efter at have afleveret varerne, gik de ind gennem den lange gang, cellerne lå langs med. En stærk summen af stemmer antydede, at de nærmede sig forsamlingssalen.

Naturligvis fulgte en oppasser med dem; han gik foran dem og åbnede døren ind til salen. Et halvt hundrede var samlet her; Schwartz kastede et hurtigt orienterende blik omkring i den og – han havde snart fået øje på den, han søgte. Henne i en

vinduesfordybning stod virkelig Axel, som det lod til, i ivrig samtale med en ældre dame.

Nu gjaldt det.

"Gør det noget," spurgte han oppasseren, "at jeg bliver stående her ved døren et øjeblik?"

"Åh, nej," svarede denne. "Men døren må lukkes først og De må ikke tale til patienterne."

Så blev døren lukket, og mens Olle sammen med oppasseren fortsatte vejen igennem salen til kontoret, blev Schwartz stående og ventede i spændt forventning på en lejlighed til at henlede Axels opmærksomhed på sig.

Han forsøgte først ved at hoste og nyse at henlede hans opmærksomhed på sig, men afstanden var for stor.

Endelig, efter at han havde stået et par minutter, så han til sin glæde, at Axel beredte sig til at fjerne sig fra vinduesfordybningen og begive sig ud i salen. For at lejligheden ikke skulle gå tabt, rev Schwartz voldsomt sit lommetørklæde op af lommen, så at en nøgle, som han havde i lommen, faldt klirrende på gulvet. Alle patienternes øjne vendtes om mod ham – Axels også. Deres øjne mødtes, og Schwartz så, at Axel fo'r sammen, og derpå opmærksomt betragtede ham.

"Hvad er det for en larm, De holder?" spurgte en barsk stemme henvendt til Schwartz.

Det var underlægen, som var trådt hen til ham henne fra en krog af salen.

"Hvem er De? Hvad har De at gøre her?" vedblev lægen, mens han forskende betragtede Schwartz.

"Undskyld, hr. doktor," svarede den formentlige fisker med udmærket spillet stammen og forlegenhed. "Jeg er fisker og er

kommet herind sammen med gamle Olle. Jeg venter blot på, at han skal komme tilbage fra kontoret."

"Nå!"

Og lægen trak sig atter tilbage.

Axel var atter faret sammen, da han hørte Schwartz tale, og mens de andre patienter atter ligegyldige vendte sig bort, nærmede han sig lidt efter lidt det sted, hvor Schwartz stod, idet han dog passede på, at lægens opmærksomhed ikke blev vakt.

Snart var han henne ved siden af sin kollega, og hurtig som lynet stak Schwartz en seddel, som han holdt sammenkrammet i hånden, til ham.

"Er det virkelig dig?" hviskede Axel åndeløst.

"Ja!"

"Kan du fri mig ud af dette hundehul?" vedblev Axel at spørge, men naturligvis stadig hviskende.

"Å, jo, det tænker jeg nok!"

"Hvor tør De understå Dem i at tale til patienterne?"

Det var lægen, som var trådt hen til dem, og som i en harmfuld tone udtalte disse ord henvendt til Schwartz.

"Undskyld, hr. doktor!" sagde Schwartz bævende og forfjamsket. "Han, den stakkels fyr der, spurgte mig om, hvor langt der var til månen, for han ville gerne op til sit kongerige, sagde han. Og så syntes jeg ikke, jeg kunne stå som en marmorstøtte og ikke svare ham. Jeg har altid hørt, at man skal tale de gale efter munden for ikke at opirre dem," føjede han hviskende til.

"Det er bedst, at De går udenfor og venter der," sagde lægen bydende.

Schwartz måtte så gå ud på gangen igen. Men det bedrøvede ham egentlig ikke, da han jo nu havde opnået, hvad han ønskede.

Det varede endnu et par minutter inden Olle kom, og derpå begav de sig hjem med de tomme kurve.

Schwartz var særdeles godt tilfreds med resultatet af ekspeditionen. Han havde fået konstateret, at Axel virkelig var der, ja, han havde endog opnået at få sat sig i forbindelse med ham, således at de nu rimeligvis kunne konferere med hinanden om, hvad der var at gøre.

Ja, hvad var der nu at gøre? Skulle han sætte sig i forbindelse med de stedlige politimyndigheder og med disses assistance foretage en overrumpling af anstaltens ledere og arrestere disse, eller skulle han blot se at få Axel bort fra den og så først senere gøre skridt til retslig forfølgelse mod anstalten?

Det sidste tiltalte ham mest, særlig da han var på det rene med, at de stedlige autoriteter næppe var videre hurtige i vendingen. Men nu ville han lade Axel selv bestemme, hvad der burde gøres.

20. Flugten fra sindssygeanstalten

Det var altså gået godt. Schwartz befandt sig på tilbagevejen i bedre humør, end han havde været i lange tider. Og hvad Axel angår, så havde han ondt ved at skjule sin glæde og overraskelse og ved at bevare sit sædvanlige udtryk. Han kunne næppe afvente det øjeblik, da han skulle tilbage til cellen for at læse den skrivelse, som Schwartz havde fået stukket til ham.

Endelig var han alene. Ilsomt foldede han sedlen ud og læste:

> Kære ven!
> Det var jo en nydelig historie! Hvorledes er du kommet ind i den fordømte anstalt? Nå, men du må jo ud igen; vil du have, at jeg skal søge assistance hos autoriteterne, eller skal jeg bringe dig midler i hænde, så at du kan slippe ud ved din egen hjælp? Det sidste er vel at foretrække, da det kan ordnes langt hurtigere end det første. Hører jeg ikke noget fra dig i løbet af to dage, sætter jeg mig imidlertid i forbindelse med autoriteterne, men hvis du vil sætte dig i forbindelse med mig, så behøver du blot at kaste en eller anden genstand ud over havemuren, jeg skal da den følgende dag nøjagtigt på samme tid spille dig de til din flugt nødvendige genstande i hænde. Du har jo hver morgen imellem otte og ni tilladelse til at bevæge dig i

haven hvor du vil, og kan således også komme op til muren.

Din hengivne ven

Schwartz.

Axel var ikke længe om at overveje sagen. Det stod ham nemlig klart, at der ville gå mindst 14 dage hen, hvis Schwartz først skulle sætte sig i forbindelse med de stedlige autoriteter, disse atter med politiet i Berlin. Og dette skulle så sikkert først forespørge hos politiet i København og have nøjagtig underretning samt undersøgt sagen nøje, inden det ville indlade sig på at skride ind imod en autoriseret sindssygeanstalt, som i hvert fald ikke hidtil havde haft navn af at være af nogen tvivlsom art. På den måde kunne der nemt gå et par uger, ja måske endog tre, inden der blev foretaget noget i sagen, og i den tid kunne der ske meget. Altså bestemte han sig for at flygte.

Den følgende morgen klokken otte stod han ved muren på det sted, hvor den vendte ud til vejen. Efter at han havde set sig nøje om og overbevist sig om, at der ingen var i nærheden, kastede han et lommetørklæde ud over muren og ud på vejen. Han hørte en lyd, der lignede et brøl, og forstod, at Schwartz var der, og at han havde set tegnet.

Så vendte Axel igen tilbage til hovedbygningen.

Men nu var der en ting af stor vigtighed. Han måtte for enhver pris have den unge dame med, der ligesom ham selv var indespærret på anstalten uden at være sindssyg.

Livet på anstalten var i de sidste dage efter at han, takket være signalsystemet, kunne tale med sin lidelsesfælle, ikke nær

så trivielt og utåleligt som i begyndelsen. Hver dag indledede han en konversation såvel om formiddagen som om eftermiddagen. Men nu måtte han sætte hende ind i den forandring, der var indtrådt i sagerne hurtigst muligt, for at hun kunne være parat til flugten.

Han stillede sig derfor hen til væggen, som adskilte ham fra hans lidelsesfælle, og begyndte at signalere.

"Frøken?"

Og straks efter lød der tilbage:

"Ja!"

"I morgen nat flygter vi!" vedblev han.

"Hvorledes?"

"Lad mig om det! Hold Dem parat!"

"Vi bliver forfulgt!" lød det tilbage fra den unge dame med den samme monotone banken.

"Måske!" svarede han. "Men ikke straks. Det går nok! Er De bange?"

"Nej!"

"De har tillid til mig?"

"Ja!"

På den måde talte de længe, og Axel gjorde sit bedste for at opflamme den unge piges mod. Og samtidig meddelte han hende alt fornødent om Schwartz, og om hvorledes denne antagelig havde tænkt sig, at flugten skulle foregå.

Således gik dagen, natten kom, men Axel havde slet ingen lyst til at sove, så at han først hen ad morgenstunden slumrede ind. Og allerede klokken 7 blev han som sædvanlig vækket ved, at oppasserne kom ind med vaskevand til ham. Efter at han havde vasket sig, fik han bragt nogen frokost, og da han var

færdig med denne, fik han som sædvanlig lov til at spadsere i haven.

Han havde taget en klud, som han havde revet ud af foret på sit tøj, med sig, for at han, ved at kaste det ud over muren, kunne betegne Schwartz, at han var der, og at der ikke var nogen fare for, at det skulle blive bemærket, hvad han foretog sig.

I øvrigt blev han kun passet meget lidt på, når han var ude i haven. Der var ingen fare for, at han skulle klatre over den høje mur, da han jo ikke var i besiddelse af nogen stige. Han havde derfor i de sidste dage, da man var begyndt at få tillid til ham og ikke frygtede for, at han skulle foretage sig noget, ladet ham passere frit om i haven uden ledsagelse.

Nu stod han ved muren på det samme sted som den foregående dag. Han så sig om. Nej, der var ingen i nærheden og ingen fare for, at han skulle blive bemærket.

Så kastede han det lille stykke tøj, som han holdt sammenkrøllet i hånden, over muren. Og ligesom i går lød der et brøl over til ham – signalet for, at Schwartz var der, og at han var på højde med situationen.

Der gik en snes sekunder, så svævede et legeme op i luften, op over muren og dalede derpå ned lige ved fødderne for Axel. Det var en lille pakke – og et par sekunder efter faldt atter en pakke ned for hans fødder.

Axel ventede en stund for at se, om der skulle komme nogen, men da dette ikke skete, så han sig forsigtigt om og tog derpå pakkerne op og stak dem i lommerne – hver i sin.

Nu gjaldt det om at komme tilbage til bygningen uden at blive opdaget. For det kunne ikke nægtes, at de to pakker, til

trods for at de var temmelig små, stak lidt ud.

Han gik slentrende ligesom ligegyldigt og uden at tænke på noget tilbage igennem haven. Jo mere han nærmede sig bygningen, des større blev faren for en opdagelse, for jo flere oppassere måtte han forbi. Hvert øjeblik fo'r han sammen, for hele tiden forekom det ham, at en eller anden oppassers øjne hvilede forskende på ham. Men det lod til, at det kun var indbildning.

Endelig var han henne ved indgangen. Ligesom han ville gå ind, trådte en af underlægerne ud i haven.

"Hvad," sagde lægen, idet han blidt lagde hånden på Axels skulder. "Vil de allerede ind?"

Axel havde ondt ved at skjule sin ængstelse.

"Ja, hr. doktor," sagde han med voldsomt tilkæmpet fatning. "Jeg har sovet så lidt i nat og er derfor ligesom lidt halvsøvnig."

"De er vel ikke syg?"

"Nej, ikke spor!"

"Lad mig føle Deres puls!"

Axel måtte adlyde, til trods for at han befandt sig i den dødeligste angst og havde den største lyst til at flygte bort fra den venlige og deltagende læge.

Lægen følte ham altså på pulsen, rystede på hovedet og sagde:

"Det er bedst, at De går med over på medicinstuen, for at få nogle feberstillende dråber. De har en del feber, mærker jeg!"

Hvad skulle han gøre? Axel befandt sig i et alt andet end godt humør. Kom han derover på medicinstuen, sammen med lægen, kunne det godt falde denne ind at fortsætte

undersøgelsen. Og så ville det næsten ikke kunne undgås, at det blev opdaget, hvad han havde i lommerne.

Men nægte at gå med kunne han dog ikke.

"Hr. doktor," sagde han endelig. "Jeg tror slet ikke selv, at jeg er syg, og jeg føler sådan en ulyst til at tage medicin lige nu. Kan det ikke vente en times tid, så har jeg spist, og jeg tror ikke, at det vil gøre godt at få den slags medicin så tidligt på morgenen på næsten fastende hjerte?"

"Nå ja ja," sagde lægen. "Det kan der måske være noget i. Nå, gå så ind da, og kom så derover om en time!"

Axel skyndte sig nu ind, sjæleglad over at være sluppet fra lægen, som i øvrigt var en af de få af anstaltens embedsmænd, han syntes om. At de ikke alle sammen var skurke, men at et par af lægerne og de fleste sygepassere arbejdede der i god tro, var han allerede for længe siden kommet på det rene med. I grunden var det kun direktøren selv og hans næstkommanderende, som med assistance af en eller to af sygepasserne drev den lille obskure biforretning, som sikkert i en ikke ringe grad forøgede anstaltens indtægter.

Så snart han var kommet ind i cellen – denne blev nu kun holdt lukket om aftenen og om natten – gav han sig til at undersøge de to pakker. Den ene indeholdt et par dirke, to aldeles uundværlige redskaber for en indbrudstyv – samt en rebstige, som det måtte være en let sag at slynge op på muren, således at den blev hængende på jernpiggene.

I den anden pakke fandt Axel to pistoler med tilhørende ammunition samt en dolk. Endelig lå der en skrivelse til ham.

Han åbnede den og læste:

Kære Axel.

Jeg tænker at når du har disse genstande, så vil det ikke være så vanskeligt for dig at komme bort. Skulle det lykkes dig at få taget et par af de banditter, som har arrangeret denne røverrede, ville det naturligvis være meget rart, men nødvendigt er det jo ikke. Hovedsagen er, at du selv kommer velbeholden bort fra den røverrede.

I nat ved tolvtiden vil jeg vente udenfor muren. Desværre er der jo ingen skibslejlighed på den tid af døgnet, så vi vil have valget imellem at skjule os i en eller anden krog på øen, eller at sejle bort med en fiskerbåd.

Jeg behøver vel ikke at pålægge dig at være forsigtig?

Din hengivne

Schwartz.

Axel lagde de forskellige ting, som Schwartz havde sendt ham til side og begav sig så over til den læge, som havde påstået, at han led i høj grad af feber.

Da han var kommet tilbage til cellen igen, begyndte han at korrespondere med sin smukke naboerske. Han trøstede hende og meddelte hende, at nu havde han fået de nødvendige redskaber, og nu skulle det snart være forbi med hendes fangenskab.

Men selv ventede han med stadig stigende utålmodighed på, at det skulle blive mørkt, ligesom også hans spænding med hensyn til faren for en opdagelse stadig blev stærkere.

Og endnu i den ellevte time var det hele på et hængende hår nær blevet afsløret.

Han bankede på væggen som sædvanligt, idet han signalerede et svar tilbage, da døren ind til hans celle åbnedes.

Hurtigt lod han bankningen på væggen falde over i en meloditakt, og således blev han ved, også efter at den besøgende, en af lægerne, var kommet ind.

"Hvad skal støjen betyde?" spurgte lægen i en noget barsk tone. "De kan da nok indse, at det ikke må være morsomt for patienten inde ved siden af at høre på den dundren."

Lægen kastede derpå et skarpt forskende blik rundt i cellen og så gik han igen.

Endelig blev klokken otte, sygepasserne kom og bragte sengen i orden. Og da de gik, låsede de døren af.

Tiden nærmede sig. Axel lagde sig en stund på sengen, men havde ikke mod til at sove af angst for, at han ikke skulle vågne igen til rette tid. Og han var da for øvrigt heller ikke i stand til at sove.

Langsomt og drævende sneg tiden sig frem. Endelig blev klokken 10, nu nærmede det skæbnesvangre øjeblik sig. Da klokken var halv elleve rejste han sig og begyndte at tage tingene, som han havde gemt rundt om i værelset, til sig. Han ladede pistolerne og rullede strikkestigen op og stak den indenfor vesten.

Derpå gav han et signal ind til sin naboerske for at få at vide, om hun var vågen, og for at lade hende vide, at nu begyndte han at arbejde på "befrielsesværket".

Hun svarede straks tilbage, og Axel forstod, at hun lige så lidt som han havde været i stand til at sove.

Han lyttede en stund ved døren, men da alt var stille ude på gangen, stak han en af dirkene ind i låsen, og ved et let og hurtigt greb – som opdagelsesbetjent havde han jo haft rig lejlighed til at studere den slags ting – fik han åbnet låsen.

Atter lyttede han, men der var vedblivende stille. Så trådte han hen til sin naboerskes dør, og denne fik han ligeledes hurtigt åbnet. Den unge pige kom nu fuldstændig indhyllet. Hun lænede sig op til hans arm, idet han trak døren til igen så lydløst som muligt. Og så hurtigt det lod sig gøre, uden at volde støj, skyndte de sig igennem gangen og ned til døren, som førte ud til haven.

Denne var imidlertid også lukket, så at han atter her måtte gøre brug af dirkene.

Her viste arbejdet sig imidlertid at være en hel del vanskeligere end ved de to andre døre, og det tog det meste af et kvarter, inden det lykkedes at få denne dør åbnet.

Endelig lykkedes det, og de var nu ude i det fri. Hurtigt ilede de igennem gangene og hen til muren. Axel kastede et spejdende blik omkring sig, derpå slyngede han rebstigen op på den over tre meter høje mur, og allerede ved det første kast lykkedes det ham at få den til at hænge.

Derpå entrede han selv først op på muren. Han så ned – jo, ganske rigtigt, Schwartz stod der allerede og ventede.

"Schwartz," hviskede han ned. "Jeg har en anden med mig!"

"En anden!" spurgte Schwartz ligeledes hviskende tilbage. "Hvem er det?"

"En patient af samme art som jeg selv, en ung pige!"

"Nå, kom nu bare!"

Axel satte sig nu overskrævs på muren – heldigvis var der så stor afstand imellem de spidse jernstænger, at det lod sig gøre.

Derpå gav han et vink ned til den unge pige om, at hun nu skulle komme derop. Naturligvis var dette ikke så ganske let for hende, da det jo ikke just var de ting, hun havde været vant til i

sit liv, at bevæge sig op ad rebstiger. Men der var jo ikke så mange trin, og så snart hun var kommet op i højde med murkanten, greb Axel hende om livet og hævede hende, som om hun var en fjer, op på muren, derefter lod han hende dale ned på den modsatte side af muren, lige ned i armene på Schwartz.

Axel trak stigen til sig og beredte sig til selv at springe ned, da der hørtes en stemme indenfor muren.

"Hvad er det her foregår? Tror jeg min sæl og salighed ikke, at den vanvittige er ved at flygte. Vil I se til, at I kommer tilbage!"

Det var portneren. Axel nølede et øjeblik. Skulle han springe ned i haven for at slå ham ned og således forhindre at han slog alarm eller –

"Kom bare!" lød Schwartz stemme nedenfra. "Lad os blot komme af sted!"

Axel sprang ned, og så skyndte de sig alle tre bort i retning af stranden. De hørte portneren rumstere indenfor; så blev der stille. Det var øjensynligt, at han nu var løbet op til anstalten for at slå alarm, så at de om nogle få minutter rimeligvis ville blive forfulgt.

"Vi må skynde os," sagde Schwartz. "Nede ved stranden har jeg en båd liggende; kan vi blot komme ud på havet, inden de når ned til strandbredden, så skal de have ondt ved at finde os i mørket, selv om de forfølger os!"

Men der var et godt stykke vej at tilbagelægge. De to unge kraftige mænd havde naturligvis let nok ved at vedligeholde en god fart, men det var tydeligt at mærke allerede efter en halv snes minutters forløb, at den unge pige udmattedes. De havde imidlertid nu tilbagelagt halvdelen af vejen.

Pludselig standsede Schwartz.

"Stille," sagde han, og de begyndte alle tre at lytte.

En dump gungren i jorden gav genlyd fra det fjerne.

"Vi bliver forfulgt!" sagde Schwartz. "Og endda af beredne! Vi kommer til at skynde os endnu mere, ellers bliver vi indhentet!"

"Umuligt!" sagde Axel med et blik på den unge pige. "Frøkenen kan ikke følge med."

"Så må vi bære hende!" erklærede Schwartz. "Bøj dig lidt ned, Axel! – Ja, De må undskylde, ærede frøken, men der er ikke andet at gøre!"

Med disse ord greb han den unge pige om livet, lagde hende op på ryggen af Axel, denne lagde armene om hende, som når man lader et barn ride på ryggen af sig. Den unge pige lagde mekanisk armene om halsen på ham, og så gik det i fuldt galop ned imod strandbredden.

"Du kan bare sige, når du er træt," sagde Schwartz, mens de løb. "Så skal jeg nok afløse dig!"

Men Axel blev ikke træt; ja, han havde ikke haft det mindste imod at galoppere rundt på den måde hele livet igennem. De bløde arme, som lå om hans hals, og den unge piges åndedrag, som han stadig fornemmede, elektrificerede ham og gennemildnede hans blod.

Men stadig tydeligere lød hovslagene og de galopperende heste. Efter anslagene af hovene mod jorden at dømme var der fire.

"De kommer!" hviskede Schwartz. "Og vi har et godt stykke tilbage endnu!"

Atter gik der et minut, og hovslagene blev stadig tydeligere.

"Så, der ligger båden, men de indhenter os, inden vi når ned i den," hviskede Schwartz fortvivlet. "Vi må have pistolerne

frem!"

"Vist ikke!" svarede Axel tilbage. "De er endnu et godt stykke bagved os. Har du en kniv i beredskab, for båden er vel bundet?"

"Ja, jeg holder kniven åben i hånden," svarede Schwartz.

De var nu kun små hundrede meter fra strandbredden. De hørte tydeligt bølgernes skvulp, men forfølgerne var nu ikke mere end et par hundrede meter fra dem. Og ved at kaste et blik tilbage kunne Axel se dem komme flyvende som tåger frem i mørket.

"Hallo! Der er de! Nu har vi dem!" lød en stemme bag ved dem.

Det var en af rytterne.

"Lad dem bare løbe, hvorfor skal vi skynde os så voldsomt," lød en anden stemme. "Længere end til strandbredden kan de jo dog ikke komme. Der fanger vi dem nok!"

"Ja, hvis de ikke drukner sig," lød det fra den første.

Nu var der kun tyve meter tilbage. Men forfølgerne var knapt tredive meter borte. Axel og Schwartz satte i med fortvivlelsens energi, endelig havde de nået båden, mens Schwartz skar tovet, som holdt båden ved land, over.

"Nå således!" lød en stemme lige ved dem.

Rytterne var nu kun en halv snes alen fra dem.

"De har en båd! Hurtigt folkens, af hestene!"

I næste nu var rytterne af hestene og ilede ned til båden for at gribe de flygtende. Axel og Schwartz havde nu allerede årerne i hænderne.

De satte årerne op imod strandkanten og stødte fra med al kraft, så at båden straks gled tre-fire meter ud i vandet.

"Stands! eller vi skyder!" råbte den af rytterne, der stadig havde talt.

Men Axel og Schwartz svarede kun med at lade årerne falde i vandet, hvorefter de med kraftige åreslag drev båden udad.

"Frem med revolverne, folk!"

Et øjeblik efter hvinede fire revolverkugler hen over båden, som nu var omkring fem og tyve meter borte fra strandbredden. Et par sekunder efter affyrede forfølgerne atter deres revolvere, men mørket såvel som afstanden gjorde det umuligt for dem at tage sigte.

Men endnu stadig hørte de råb indefra.

"Vi må have fat på dem! – Skaf en fiskerbåd," lød det fra den samme kommanderende stemme, Axel straks havde genkendt som direktørens.

Båden var nu hen ved hundrede meter ude fra bredden, og ved de to kraftige mænds åreslag – Axel havde i flere år været medlem af en roklub, og Schwartz havde jo nu under sit liv som fisker fået en del øvelse i at ro – skred båden hurtigt frem igennem bølgerne.

21. På åben sø

"Ja, for så vidt gik jo alt godt!" sagde Schwartz, efter at der var gået et par minutter. "Men det er rigtignok ikke udelukket, at vi endnu kommer til at opleve et lille søslag!"

"Et søslag?" spurgte Axel.

"Ja, hvis de får fat på en båd, tidsnok til at indhente os. De er jo flere til at ro, mens vi kun er to! Og indhenter de os, så kan det jo gerne være, at det udvikler sig til en lille munter batalje!"

De havde under den hidsige roning næsten rent glemt den unge pige, som de havde lagt ned i forenden af båden. Nu, da de for øjeblikket var udenfor fare og kunne sagtne farten, henvendte Axel et par ord til hende. Hun svarede imidlertid ikke, og da Axel bøjede sig ned over hende, bemærkede han til sin forfærdelse, at hun tilsyneladende var livløs.

"De har ramt hende! – De har dræbt hende!" råbte han fortvivlet.

Schwartz lagde ligeledes årerne til side og bøjede sig ned over hende.

"Nej, vist ikke!" svarede han derpå. "Hun er blot bevidstløs. Og det er jo ikke så løjerligt, at sådant et sart kvindelegeme ikke kan holde så megen anspændelse og sindsbevægelse ud. Men det skal vi snart få rådet bod på!"

Så tog han en lille flaske frem, trak proppen op, og en stærk duft slog ud af den. Han holdt den derpå hen for den unge piges ansigt. Der gik et sekund, så drog hun et dybt suk og slog øjnene op.

"Hvor er jeg?" spurgte hun, idet hun bestyrtet så sig om.

"Blandt venner," svarede Axel ømt.

"Men den skrækkelige anstalt? – Åh Gud, nu husker jeg det! Vi flygtede, og vi blev forfulgt! – Man har altså ikke indhentet os?"

"Nej, og det skal forhåbentlig heller ikke ske," sagde Schwartz. "Men lad os nu komme videre!"

Axel ville atter stikke årerne i vandet, da Schwartz pludselig hviskende og advarende sagde "Stille!"

En tydelig plasken som af årer lod sig høre på en god kilometers afstand.

"Det er uden tvivl vore forfølgere," sagde Schwartz hviskende. "Vi gør bedst i at forholde os rolige, for da der er fire og vi kun er to, vil vi dog ikke kunne ro fra dem, og årernes plasken vil kun røbe for dem, hvor vi befinder os. Måske løber de uden om os i mørket!"

"Hvis de nu opdager os," hviskede den unge pige angst, "så skulle vi altså tilbage til den frygtelige anstalt?"

"Åh nej," sagde Schwartz. "Det er ikke afgjort. Vi bruger da i hvert fald først pistolerne og hugger løs på dem af al magt – kort sagt, leverer et regulært søslag!"

De næste ti minutter hengled i en pinlig og angstfuld tavshed. Båden med forfølgerne nærmede sig, nu var den kun en et halvt hundrede meter borte, men det var øjensynligt, at den ville gå udenom i en afstand af mindst tredive. Og i det dybe mørke, der herskede, ville forfølgerne muligvis ikke opdage de flygtende.

Der herskede dødsstilhed i båden, alle tre holdt de åndedrættet, og de følgende fem minutter hengik i pinagtig

spænding.

Ville de blive opdaget, eller ville forfølgerne sejle forbi uden at bemærke dem?

Nu var den forfølgende båd i lige linje med dem, men heldigvis, den gled videre. Og mere og mere fjernede den sig, dens årers plasken mod vandfladen blev svagere, og til sidst døde de fuldstændig hen.

Schwartz, der som den mest søkyndige og mest kendte i dette farvand havde overtaget kommandoen, beordrede nu besætningen, det vil sige Axel, til at tage fat igen. Og snart skar båden sig atter igennem vandfladen – men selvfølgelig i en helt anden retning end forfølgerne.

Der blev roet tavst og støt i en times tid, og først da mente Schwartz, at der ingen fare var for, at de skulle blive fundet. Han lod nu årerne lægge ind og pakkede et lille måltid, som han havde anbragt i bunden af båden, ud.

Man spiste med god appetit, også den unge pige, og lod nu årerne hvile, til dagen begyndte at gry.

Så tog Axel og Schwartz fat igen og roede i retning af Lollands kyst: men da der var op imod en snes mil dertil, var der jo ikke megen udsigt til, at båden ville nå dertil lige med det første.

Schwartz så ud i horisonten.

"Det kan blive broget nok endnu," sagde han så, "hvis vi ikke snart træffer et skib!"

"Hvorfor det?" spurgte Axel.

"Ser du den lille sky der?" sagde Schwartz, idet han pegede ud i horisonten.

"Javel."

"Nå, under mit sømandsliv på Rügen har jeg blandt andet lært, at en sådan lille, hvid sky altid betyder, at vi snart får uvejr, det vil altså sige blæst, storm, torden eller andre ubehageligheder af lignende art. Og så kan du jo nok tænke dig de ting, som er morsommere end at befinde sig på det åbne hav i en lille fiskerbåd."

"Vi burde måske hellere være tagne ned i retning af den tyske kyst," sagde Axel.

Det begyndte allerede at blæse lidt, og båden vuggede stærkt. Den lille hvide sky blev større og mørkere, og himlen blev efterhånden overtrukken. Vore rejsende spejdede ængstelige ud i horisonten, men endnu var der ikke noget fartøj at opdage. Skulle de virkelig blive nødt til at opleve et uvejr i denne elendige båd, det ville jo næsten være det samme som den visse død.

Søen skummede og begyndte at skvulpe voldsomt imod båden, og stadig ængsteligere skuede dens passagerer ud i rummet.

Pludselig råbte Axel:

"En damper! Jeg kan se et mørkt punkt. Den kommer ned imod os!"

Schwartz så ud i den angivne retning og bekræftede, at Axel havde set rigtigt.

"Nu hurtigt, frem med årerne! Vi må ro et godt stykke ud i vest, for at den ikke skal sejle forbi os uden at bemærke os!"

Axel og Schwartz tog så atter fat på årerne, og mens søen stadig tog kraftigere fat, roede de fremad – heldigvis var det i strømretningen, så båden skød en rask fart.

Skibet blev mere og mere tydeligt, det var en stor damper, øjensynligt et større handelsskib.

Endelig efter tyve minutters forløb var det så nær, at der kunne være tale om at signalere til det. En hel del stykker tøj blev bundet på enden af den ene åre, denne blev så rejst op, så at tøjet flagrede ud for den stærke vind.

Det varede heller ikke længe, inden man blev opmærksom på det fra skibet, som derefter lagde bi i et par hundrede meters afstand fra båden.

Schwartz præsenterede sig straks for kaptajnen som københavnsk politimand og satte ham under tavshedsløfte kort ind i forholdene.

Ved middagstid var skibet i Warnemünde, og herfra tog vore tre rejsende, efter at Axel og den unge pige havde afløst deres hospitalsekvipering med en anden og mere tiltalende, derefter til København.

22. Slutning

"Ja, jeg må tilstå, at efter den fremstilling De har givet af sagen, ser det jo rigtignok ud som aldeles givet, at Ernst Dahl er den skyldige!" sagde forhørsdommeren til Axel, da denne stod i begreb med at forlade hans privatkontor.

"Politiet har hele tiden været på vildspor," sagde Axel. "Og den Blom'ske sag er atter et bevis på, hvorledes en snedig slyngel, når omstændighederne er ham gunstige, formår at lede politiet på vildspor!"

"Blom skal blive sat på fri fod, så snart alle de vidner, som De vil fremføre, er afhørt – jeg antager om to eller tre dage!"

"Er han stadig syg?"

"Ja, men der er indtrådt en bedring; vi var overbevist om, at han ville dø, men så kom der en ny sygeplejerske, og nogle få dage efter indtrådte der en forandring til det bedre."

"Da sygeplejersken var frøken Dahl?"

"Frøken Dahl!" udbrød inspektøren overrasket.

"Ja, hun var hemmeligt forlovet med Blom før katastrofen, og det var en af hovedgrundene til, at Ernst Dahl ved tyveriet lagde alting således til rette, at mistanken måtte blive henledt på ham."

"Men Bloms pludselige bortrejse, og det mærkelige brev han skrev?"

"Var foranlediget af den unge Dahl! Han havde arrangeret det således, at det fik udseende af, at frøken Dahl var Blom utro og i virkeligheden elskede ham, Dahl. Blom havde en aften dagen

før tyveriet set frøken Dahl hvile op mod sin fætters bryst, mens denne trykkede et kys på hendes læber. I virkeligheden forholdt det sig således, at en veninde af hende, der var i komplot med Dahl, pludselig havde holdt en flaske med bedøvende indhold op for hendes ansigt. Hun var da halvt bevidstløs sunket om i fætterens arme. Det hele var omhyggeligt arrangeret, og der var sørget for, at Blom på afstand fik det hele at se. Bagefter troede frøken Dahl naturligvis, at det var et øjeblikkeligt ildebefindende, og hun ofrede det ikke nogen videre tanke. Kysset havde hun ikke fornemmet. Så var Blom af fortvivlelse over sin kærestes troløshed rejst bort med det samme, og det var netop det, at den unge Dahl, der kendte sin rivals karakter, havde tilsigtet."

"Hvor snedigt!" udbrød assessoren. "Nå, jeg har allerede for en halv time siden givet ordre til, at der skulle afsendes to betjente for at arrestere ham."

Axel ville nu atter til at anbefale sig, da en civil betjent i det samme trådte ind ad døren.

"Hvad nu?" spurgte assessoren. "Han er vel arresteret?"

"Nej, hr. assessor, han er flygtet!" svarede betjenten.

"Flygtet!" råbte assessoren og Axel med en mund.

"Ja, han er rejst pludseligt sent i aftes. Han havde sagt til sin onkel, at han skulle ned til Helsingør, og at han ville være tilbage igen i dag til middag. Men af den undersøgelse, jeg allerede har foretaget, fremgår det, at han er rejst direkte til Hamborg, og derfra er det vel hans mening at tage til Amerika."

"Han har erfaret min flugt fra sindssygeanstalten og har så forstået, at det ville være ude med ham, hvis han blev her længere."

"Fordømt!" udbrød assessoren. "Nå – han må standses i farten. Der må øjeblikkelig telegraferes til Hamborg, og De, Jørgensen," her henvendte han sig til betjenten, "tager med det først afgående tog til Korsør, for at De så hurtigt som muligt kan nå Hamborg!"

Betjenten hilste og gik.

"Hr. assessor," sagde Axel, da betjenten var gået. "Nu tvivler De vel ikke længere på, at Ernst er den virkelig skyldige?"

"Nej," svarede dommeren. "Det lader sig ikke nægte, at dette her ser ud som en flugt, og at han er flygtet, efter at han har erfaret at De var på vej tilbage hertil! – Men nu gælder det først og fremmest om at få attraperet den kvinde, som fik Dem ud i Rosenvænget, hvor De blev bedøvet. For det er ikke helt uden vigtighed at få konstateret, at hun virkelig står i forbindelse med Ernst, selv om der efter det, De har oplyst, ikke skulle synes at kunne være nogen tvivl."

"Den stakkels Blom, som politiet og hans chef har gjort så stor uret og tilføjet så megen kummer og ydmygelse!"

"Ja," svarede dommeren alvorligt, men straks derpå tilføjede han med et smil: "Nå, efter alt at dømme vil han snart få erstatning for, hvad han har lidt!"

Nu anbefalede Axel sig endelig og gik.

Vidneforhørene begyndte, og da det ved disse allerede to dage efter var blevet fastslået, at Ernst var den skyldige, blev Blom straks sat på fri fod. Hans gamle principal, som man selvfølgelig ikke havde kunnet skåne for meddelelsen om nevøens slyngelstreger, bad ham grædende om tilgivelse.

Det første vidne, der blev afhørt, var frøken Holm. Hun har i denne fortælling kun spillet en lille, men temmelig betydningsfuld rolle, idet hun havde været et vigtigt redskab i Ernsts hånd. Hun forklarede under tårer, hvorledes Ernst ved at opvække hendes skinsyge overfor frøken Dahl, hendes favoriserede rivalinde med hensyn til Blom, havde fået hende til oppe på volden at bedøve Ellen. Når Ellen var blevet set i hans, Ernsts, arme, så ville Blom komme til at hade hende lige så meget, som han før havde elsket hende, havde Ernst forklaret. Da hun så senere så, hvorledes sagerne udviklede sig, og forstod, eller rettere anede, hvilken skæbnesvanger betydning det lille optrin på volden fik for Blom, havde hun følt samvittigheden vågne i sig, og hun havde flere gange været lige ved at fortælle det hele enten til Ellen eller til Axel. Men Ernst havde forstået at indjage hende sådan skræk for politiet, at hun ikke havde kunnet overvinde sig til det.

Det var Schwartz, der havde fået det delikate hverv at få sandheden af den smukke unge pige, og han skilte sig herfra med sin sædvanlige joviale gemytlighed. Han forstod at trøste det grædende pigebarn og at gøre hende det begribeligt, at politiet ikke var så grusomt at sætte en så smuk ung pige som hende på vand og brød, da hun jo kun havde begået en lille fejl af skinsyge og ikke nogen egentlig forbrydelse. Frøken Holm lod sig også til sidst trøste, og fandt snart, takket være Schwartz, at det ikke var så slemt at have med politiet at gøre, som hun havde tænkt sig.

Det næste vidne var Ernsts hjælper ved indbruddet, den forhenværende smed og nuværende indbrudstyv, som Schwartz havde gjort bekendtskab med i *Holger Danske*. Han

indrømmede, at han havde været med ved indbruddet, at han havde lavet de falske nøgler, samt at den fundne frakkeknap stammede fra ham. Ligeledes forklarede han, at det havde vakt hans forundring, at den herre, der havde bestilt ham til arbejdet, havde en helt anden stemme, da han talte til nattevagten, end når han talte til ham.

Fyren blev naturligvis et par måneder sendt en lille tur ind i forbedringshuset, men på grund af omstændighederne slap han så billigt, som det på nogen måde var muligt.

Derefter kom damen fra Rosenvænget, som det virkelig var lykkedes at finde, for. Hun nægtede i begyndelsen alt, men det blev snart konstateret, at hun var en forhenværende sangerinde, og at hun var Ernsts elskerinde. Hun var indviet i næsten alle hans meriter og havde ved de fleste af hans forbrydelser været ham et villigt redskab. Politiet fandt derfor ingen anledning til at optræde med en lignende elskværdighed imod denne dame som mod frøken Holm. Hun måtte derfor finde sig i at ombytte sin elegante villalejlighed i Rosenvænget med en mere indskrænket og mindre komfortabel lejlighed på Nytorv.

Derefter blev der afhørt en række vidner fra den adelige klub. De måtte alle sammen indrømme, at Ernst i sin tid havde tabt store summer ved spilleaftenerne. I den senere tid havde han ganske vist vundet betydeligt. Men fjorten dage i forvejen var den kaptajn, som havde ført Axel ind i den adelige klub, afsløret som falskspiller. Han havde da afsløret Ernst og den unge baron som sine medskyldige, og de var derpå alle tre blevet ekskluderet af klubben.

Naturligvis blev den adelige klub, da det nu var blevet fastslået, at den kun var en maskeret spillebule, sprængt af politiet.

Mere og mere opklaredes således mysteriet.

Men nu de pengesedler, som var fundet i Bloms besiddelse, og som netop havde de numre, der fandtes på den liste over de pengesedler, som havde været i skabet – hvorledes forholder det sig med dem? spurgte politiet.

Men også på dette skulle der snart komme forklaring. Ernst nåede nemlig ikke længere end til Havre, hvortil han var taget fra Hamborg. Han blev her anholdt netop som han ville gå ombord i et udvandrerskib.

I begyndelsen søgte han at spille den fornemme og dybt fornærmede. Men det varede ikke længe, inden han forstod, at der ikke var andet for ham at gøre end at tilstå. Han forklarede da med hensyn til numrene på pengesedlerne, at han havde udbetalt penge til Blom, og at han da med velberåd hu havde noteret et par numre op, som fandtes på Bloms pengesedler, som om det var pengesedler, der skulle forefindes i skabet.

Der blev naturligvis straks gjort anstalter til at få ham udleveret ad diplomatisk vej. Men inden de i den anledning fornødne formaliteter var iagttaget, kom der telegram om, at han havde hængt sig i cellen.

Af den gamle vekselerer Dahl blev budskabet om dette modtaget med mørk tavshed.

En måned efter sluttedes sagen for retten, Blom blev erklæret for absolut uskyldig i den forbrydelse, han havde været sigtet for. Men da Ernst jo nu var ude af sagaen, var der ingen anledning til at føre processen videre for hans vedkommende.

Overfor offentligheden, som ganske vist ikke kunne undgå at erfare, at den unge Dahl havde været stærkt impliceret i sagen, kom det derfor til at stå, som om han, der jo havde været medindehaver af forretningen, havde optaget et større beløb, og at det kun skyldtes en ganske vist besynderlig forglemmelse, at det ikke var blevet bogført.

Når den unge Dahl havde kunnet indlade sig på at bestjæle sin onkel, så var dette dels begrundet i den store ødselhed, han havde udfoldet et par års tid, dels i, at han af naturen var en forbryder. Desuden gjorde den omstændighed, at han håbede ved tyveriet ikke blot at komme i besiddelse af pengemidler, men også at kunne ramme Blom, der jo var hans åbenbart favoriserede medbejler, forbrydelsen mere forståelig.

En uges tid efter at sagen var sluttet, blev Blom optaget i det Dahl'ske vekselererfirma som kompagnon, og samtidig blev hans forlovelse med frøken Dahl deklareret.

Vi har nu kun få linjer at tilføje og skal til slutning føre læseren et halvt år frem i tiden. Det er atter vår; ude på den Dahl'ske villa i Ordrup står haven iklædt vårens lyse dragt.

Blom og hans unge frue er lige vendt tilbage fra deres bryllupsrejse, som på grund af Bloms mange forretninger kun har kunnet strække sig over en måned.

Dahl har overladt det unge par villaen, mens han selv for et par år har taget ophold i udlandet for at komme til kræfter efter de rystende begivenheder.

Det er formiddag; Karl og Ellen sidder på verandaen og ser ud over vårens lyse blomsterflor og træernes unge fremspirende løv. De mørke dage var vel ikke glemt endnu, men

de lå for dem som i en tåge. Nu havde de imidlertid helt andre ting at tale om end hine tunge timer.

Da på en gang udbrød Ellen:

"Der kommer Johnsen og hans unge frue!"

Og det var virkelig Axel, der kom gående op imod villaen. Men den unge dame, han havde med sig, hans unge frue, som Ellen havde kaldt hende, hvem var det? Vi behøver ikke længe at være i tvivl; hvem andre skulle det være end hans smukke medfange fra sindssygeanstalten, den unge pige med den store amerikanske formue? Den store formue var ganske vist svundet stærkt ind, da hendes amerikanske slægtninge i den tid, de havde forvaltet den, havde spillet vildt op med den. Men det ofrede hun ikke en tanke og Axel ikke heller; de var snarere glade over, at den formue, som havde beredt hende så mange ulykker, nu ikke eksisterede – hvad der var til rest af den, var mere end tilstrækkeligt for hende og Axel, og det faldt dem ikke ind at gøre skridt til, at der blev gjort ansvar gældende imod de slyngelagtige slægtninge.

Derimod var der i mellemtiden blevet ryddet grundigt op i sindssygeanstalten på Rügen. Direktøren havde straks efter flugten gjort anmeldelse til politiet om, at to af hans patienter var flygtet, og anmodede dette om at være ham behjælpelig med at bringe dem tilbage. Der var også blevet gjort anstalter til det, men det varede naturligvis ikke længe, inden piben fik en anden lyd. Direktøren, der havde indset, at stillingen ikke længer var holdbar, havde også gjort anstalter til at flygte til Amerika, da politiautoriteterne aflagde et besøg på hans anstalt. Direktøren, en af lægerne samt tre oppassere blev sat fast, og ved undersøgelsen blev det fastslået, at der foruden de

to flygtede endnu havde været otte patienter som ikke fejlede noget, på anstalten. Direktøren og hans hjælpere havde på den måde haft en biindtægt på ca. 30.000 om året.

Anstalten blev ikke nedlagt, men den fik en ny leder, mens dens tidligere direktør blev dømt til otte års tugthus. Hans hjælpere fik ligeledes længere fængselsstraffe.

Efter dette lille sidespring vender vi atter tilbage til villaen, hvor Axel og hans hustru naturligvis blev modtaget på det hjerteligste af Ellen og Blom. Næppe var de første hilsener udvekslet, før der atter dukkede et par frem oppe ved havegitteret. Og et fordoblet forundringsråb lød, da de tilstedeværende så dette par – ikke fordi de to personers tilstedeværelse her var grund til overraskelse, men fordi de kom sammen arm i arm – nemlig Schwartz og frøken Holm.

Frøken Holm havde altså nu ved Schwartz trofaste hjerte fundet trøst for sin kærligheds skibbrud. Schwartz præsenterede meget formelt frøken Holm som sin forlovede, og parret blev ligefrem overvældet med lykønskninger.

Det er ikke her stedet at udvikle, hvorledes Schwartz efterhånden havde fundet vej til frøken Holms hjerte, og hvorledes hun efterhånden fandt, at den godmodige, joviale, altid glade Schwartz i grunden var meget at foretrække for den kolde, mørke Blom. Alt det har jo kun interesse for de to selv.

Fem minutter senere var selskabet bænket i et lysthus i haven, og her blev der serveret frokost. Naturligvis kom der snart en livlig underholdning i gang om de henrundne så begivenhedsrige tider. Til sidst rejste Schwartz sig op og holdt en tale til ære for Axel, som han betegnede som politietatens pryd, og som "en dansk Sherloch Holmes". Axel protesterede

imidlertid, han havde gjort så mange fejltagelser under denne sag, erklærede han, og hvis nogen var værdig til betegnelsen en dansk Sherloch Holmes, så måtte det snarere være Schwartz selv; for uden ham havde han måske siddet i galehuset endnu.

Der opstod nu en kort, men ivrig diskussion om, hvem der havde gjort mest for, at denne sag var blevet bragt til et heldigt resultat, Axel påstod, at Schwartz havde hovedæren for det, og Schwartz, et hans indflydelse på knudens løsning aldeles ikke kunne stilles sammen med Axels.

Og mens Axel og Schwartz – fortsætter denne lille strid, lader vi tæppet glide ned for vor fortælling og dens personer og overlader til vore læsere at afgøre, hvem af dem, der har ret.

Om "Det store bankindbrud i Bredgade"

Forfatter: C. Andersen (?–?).
Org.udgave: C. Andersen: *En dansk Lecoq. Kriminalfortælling efter en Københavnsk Politimands Optegnelser.* "Flyvende Blade"s Forlag,København 1897.
Denne udgave baseret på: C. Andersen: *En dansk Sherloch Holmes. Det store Bankindbrud i Bredgade. Kriminalfortælling efter en dansk Politimands Oplevelser*. William Sørensens Forlag, København 1908.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: I værtshuset "*Blodkoppen*", Farvergade 15 i København ca. 1900. Efter samtidigt foto.

ISBN 978-87-7628-043-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-276-0.

© 2024 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk